

ПОЛИТИКИН

Немачка 5.80 DEM, Швајцарска 5.00 CHF, Аустрија 40.00 ATS,
Шведска 28.00 SEK, Македонија 85 ДЕН, Словенија 250 SIT,
Русија 3.50 USD, Хрватска 12.00 HRK, БиХ 3.50 KM,
Грчка 750 GRD,

ISSN 0032-339-x



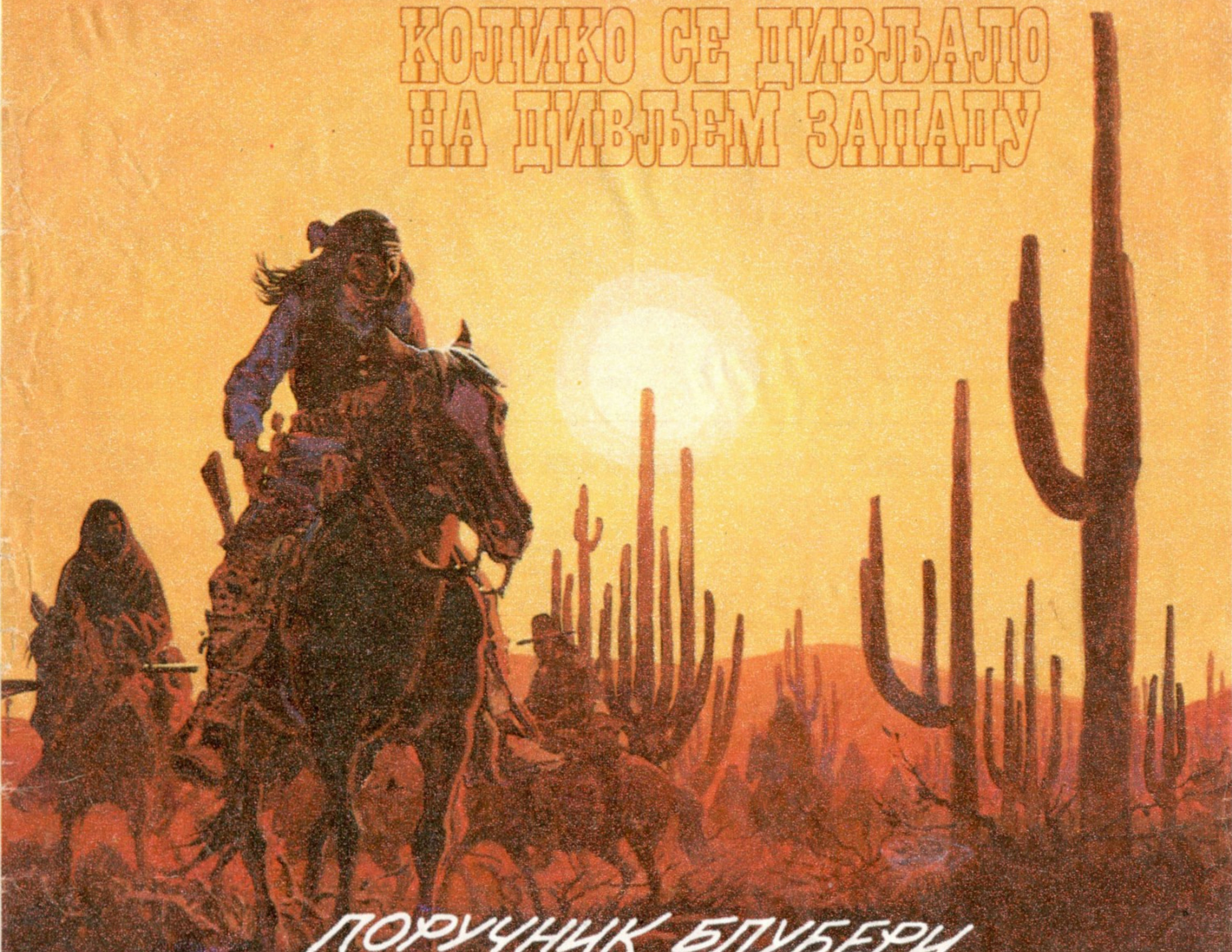
9 770032 339010



ЗАБАВАНИК

18. VI 1999. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LXI • ЦЕНА 20 ДИНАРА • БРОЈ 2471

КОТИКО СЕ ДИВЉАТО
НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ



ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ

ПЛЕМЕ ДУХОВА

За све од 7 до 107

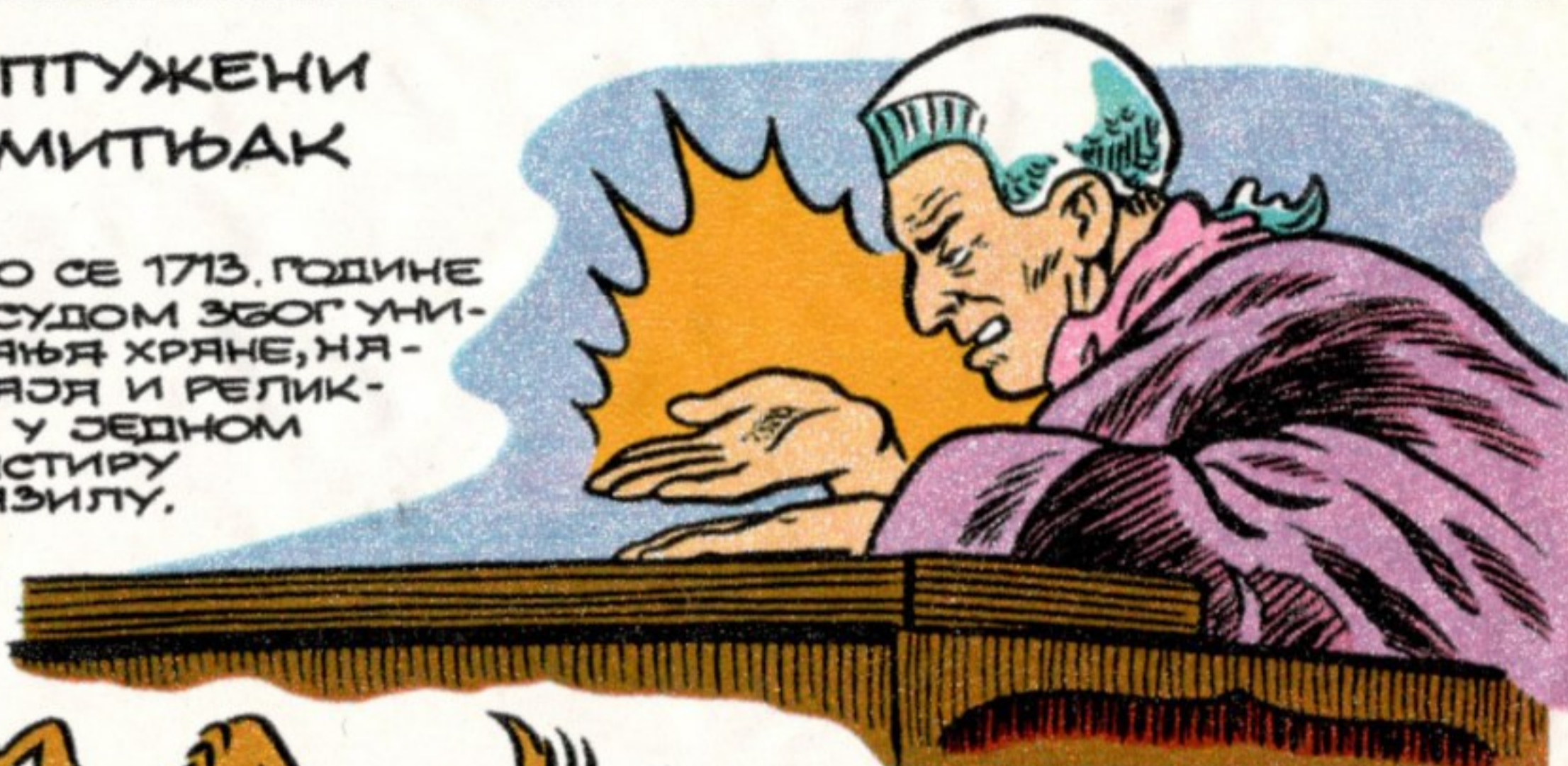


ГЯДЕ НА СТРУЈУ

НАПРАВИО ЈЕ АНГУС
МЕКЛИЛАН ИЗ ШКОТ-
СКЕ. ОНЕ РАДЕ ТАКО
ШТО СЕ МЕХ НАДУВА-
ВА УЗ ПОМОГ
БАТЕРИЈА.

ОПТУЖЕНИ ТЕРМИТЪАК

НАШАО СЕ 1713. ГОДИНЕ
ПРЕД СУДОМ ЗБОГ УНИ-
ШТАВАЊА ХРАНЕ, НА-
МЕШТАЈА И РЕЛИК-
ВИЈА У ЈЕДНОМ
МНАСТИРУ
У БРАЗИЛУ.



ПСИ ИГРАЈУ КАДРИЛ

ДЕО ЈЕ ДНЕВНОГ РАСПОРЕДА У ЈЕДНОМ
ЯЗИЛУ ЗА КУЧИКЕ У ПАТНИЈУ, ДРЖАВЯ
ВЕРМОНТ, СЈД.



ли већ чули да...

●●● Еторе Бугати (1881-1974), француски индустријалац италијанског порекла и конструктор чувених аутомобила, успешно се бавио и истраживањима у области железничког саобраћаја. Од 1933. до смрти он је конструисао стотинак одличних локомотива.

●●● птице гњурци са истом лакоћом пливају на површини воде као и под водом. Међутим, због кратких ногу кретање по сувом причињава им велике тешкоће: неспретни су и спори.

●●● према прорачунима неких научника, енергија Сунца исцрпшће се кроз седам милијарди година. Прорачуни су, разуме се, само приближни.

●●● у Русији су још у 17. веку знали за отираче пред кућним прагом. Домаћини, тачније речено домаћице, стављали су пред улазна врата сено којим су они који долазе могли да обришу обућу.

●●● у 16. веку богаташи у белгијском граду Антверпену остриге су јели из златних тањира обложених бисерима.

●●● резултати једног истраживања обављеног недавно у Лондону показали су да је петак, ако пада тринаестог у месецу, заиста баксузан дан. Подаци кажу да тада све болнице широм Велике Британије примају чак 52 одсто више

пацијената него осталих дана у недељи.

●●● енергија потребна да се хеликоптер у ваздуху одржи на истом месту већа је од оне неопходне за водоравни лет.

●●● по правилу које је још у 19. веку утврдио немачки лекар Карл фон Лебермајстер сваки степен повишене температуре убрза рад срца за 8 откуцаја у минуту.

●●● у Француској постоји више од 700.000 различитих удружења са више или мање чланова. Једно од најнеобичнијих, које има око сто чланова, јесте удружење љубитеља крава и лептирова.

●●● у Јапану је веома омиљена

друштвена игра, слична дами, у чијем комплексу има 360 фигурица.

●●● на острву Џерсију, у каналу Ламанш, аутомобилисти не смеју да возе брзином већом од 24 километра на сат. За остале учеснике у саобраћају та забрана не важи.

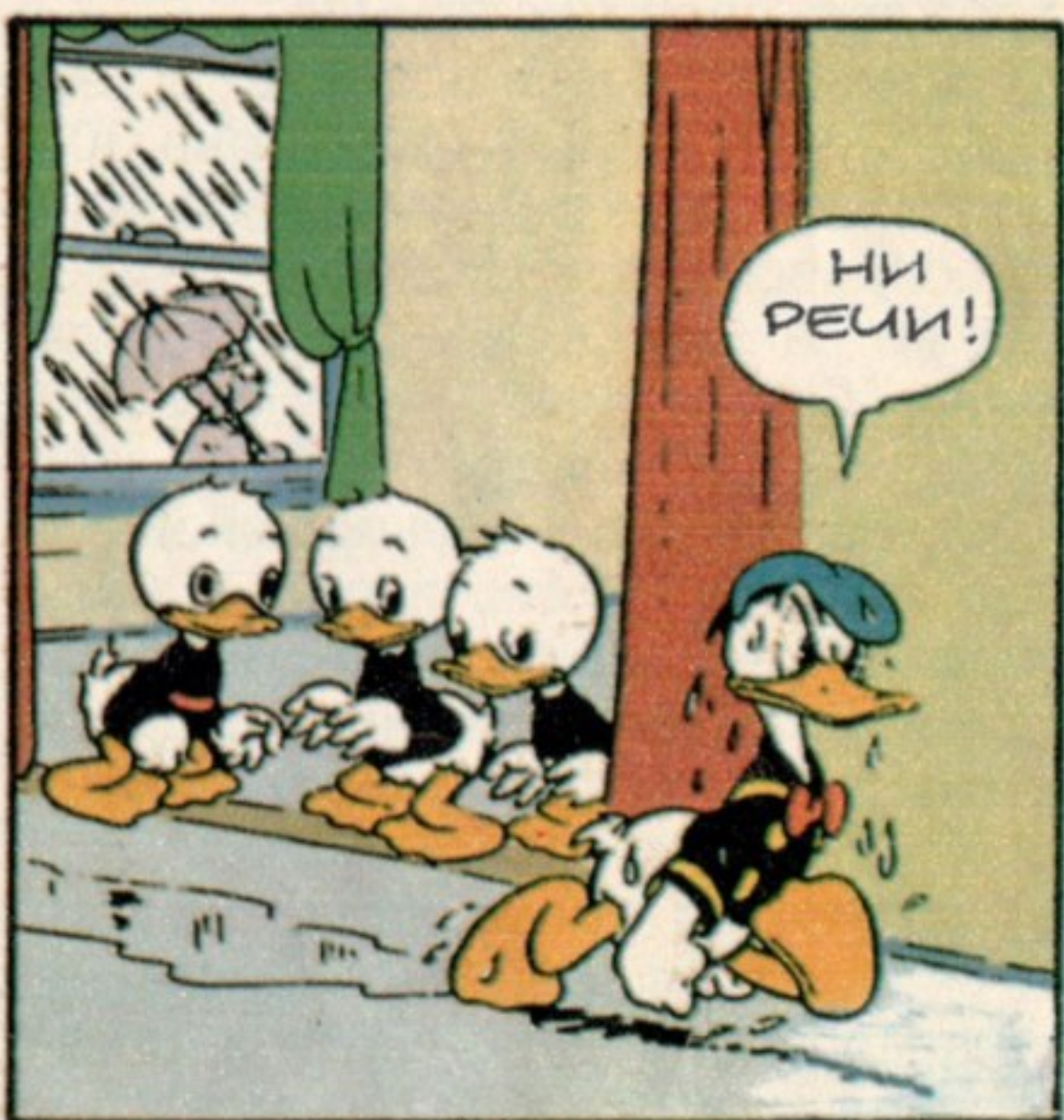
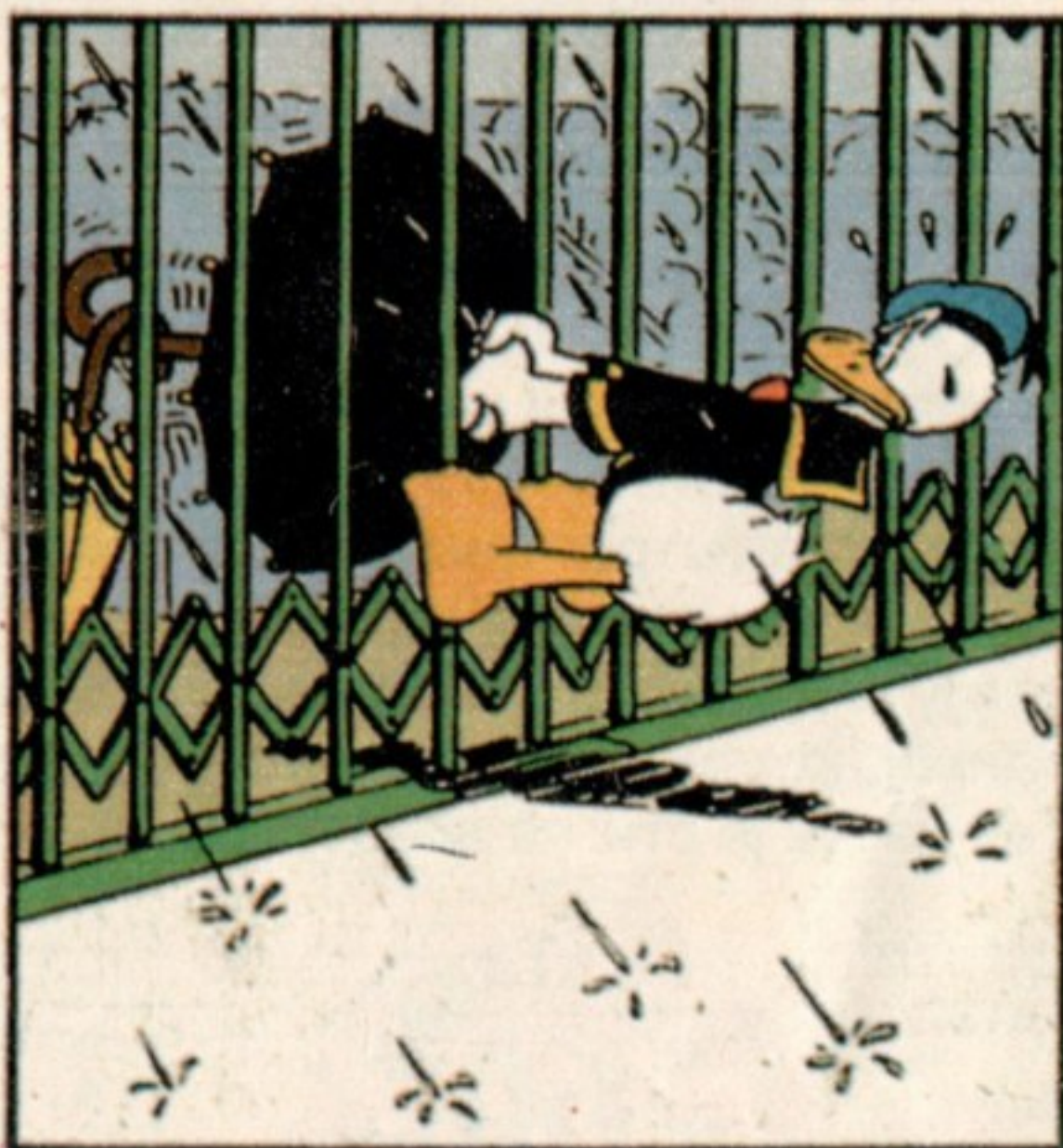
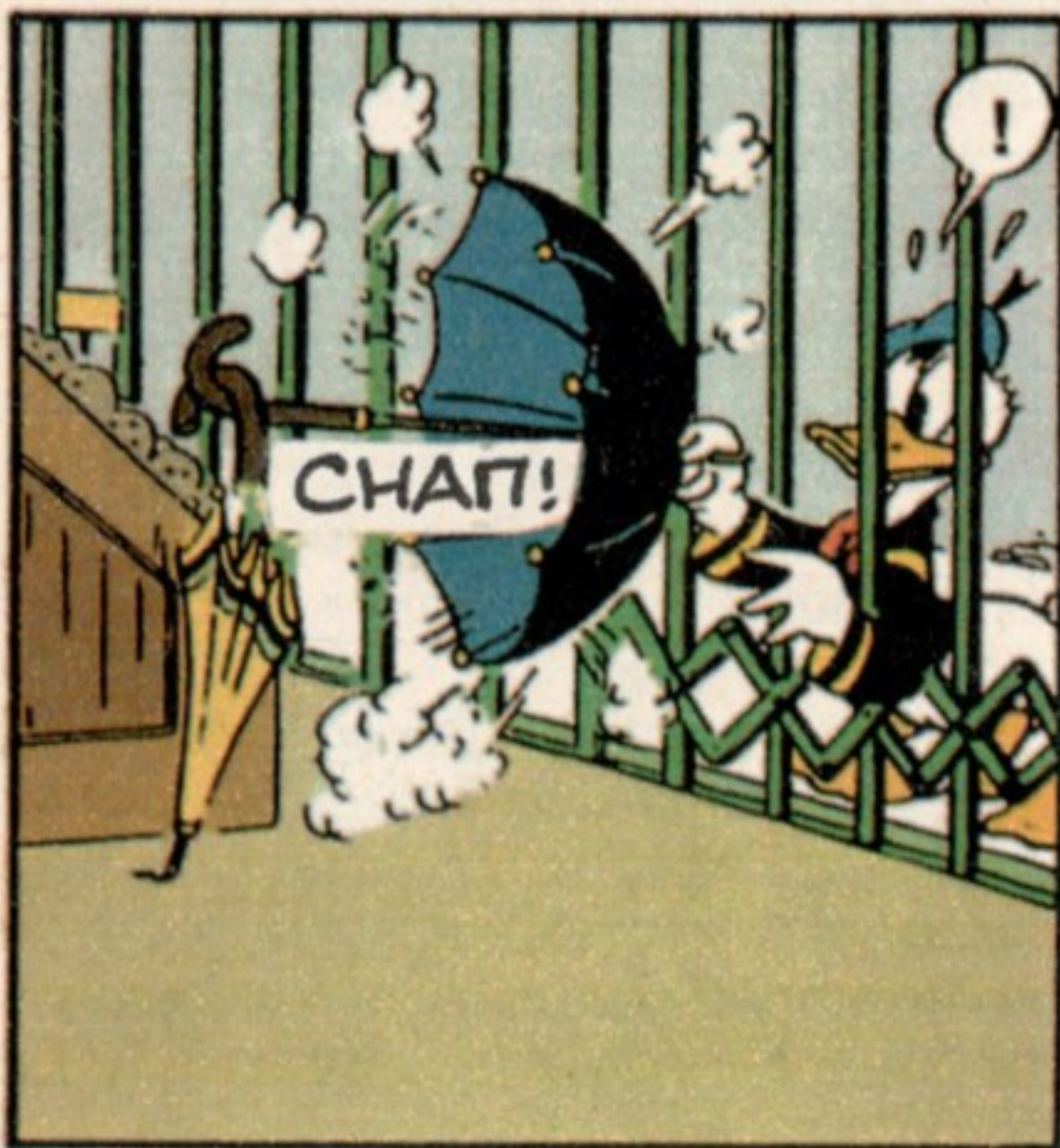
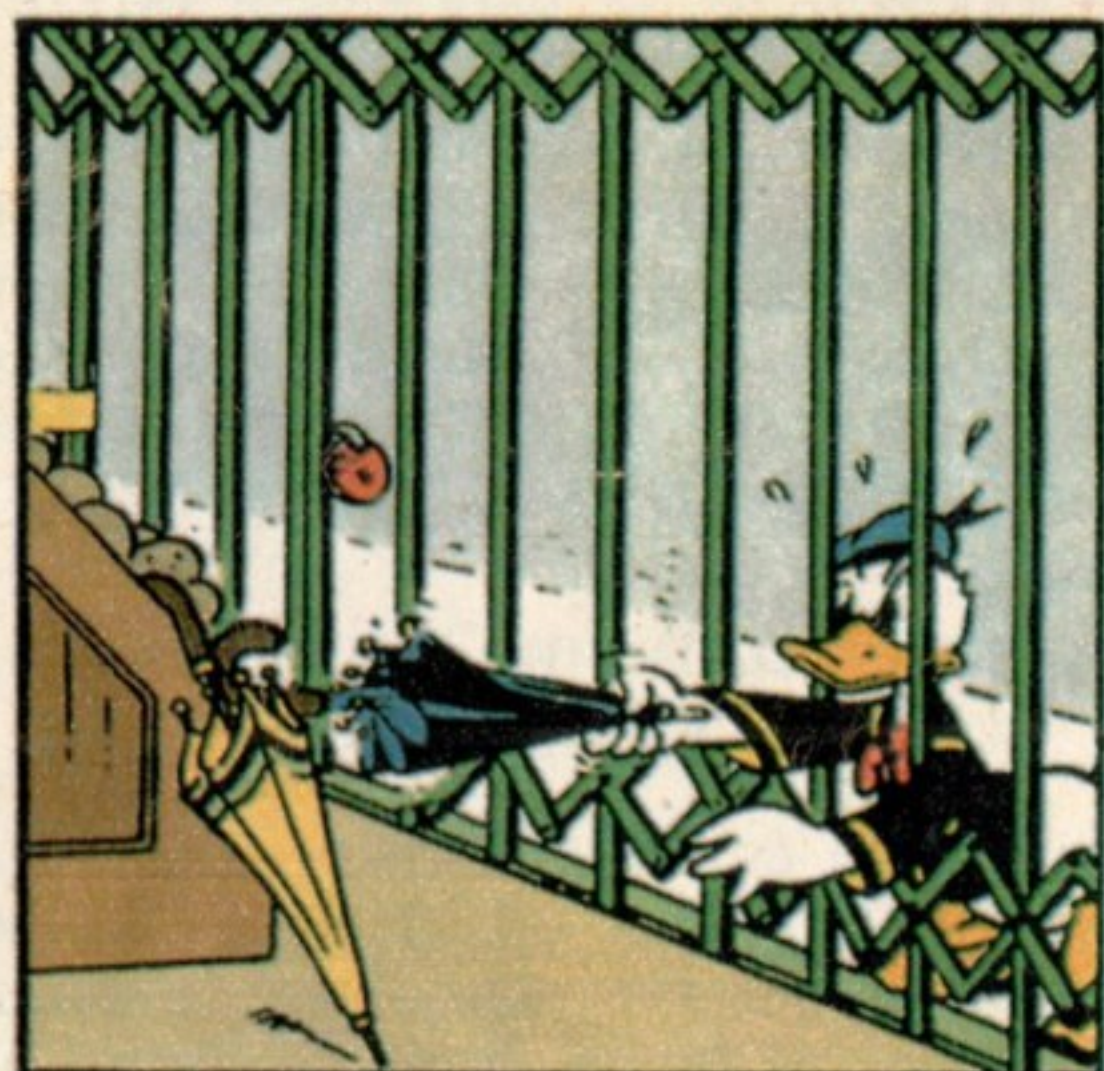
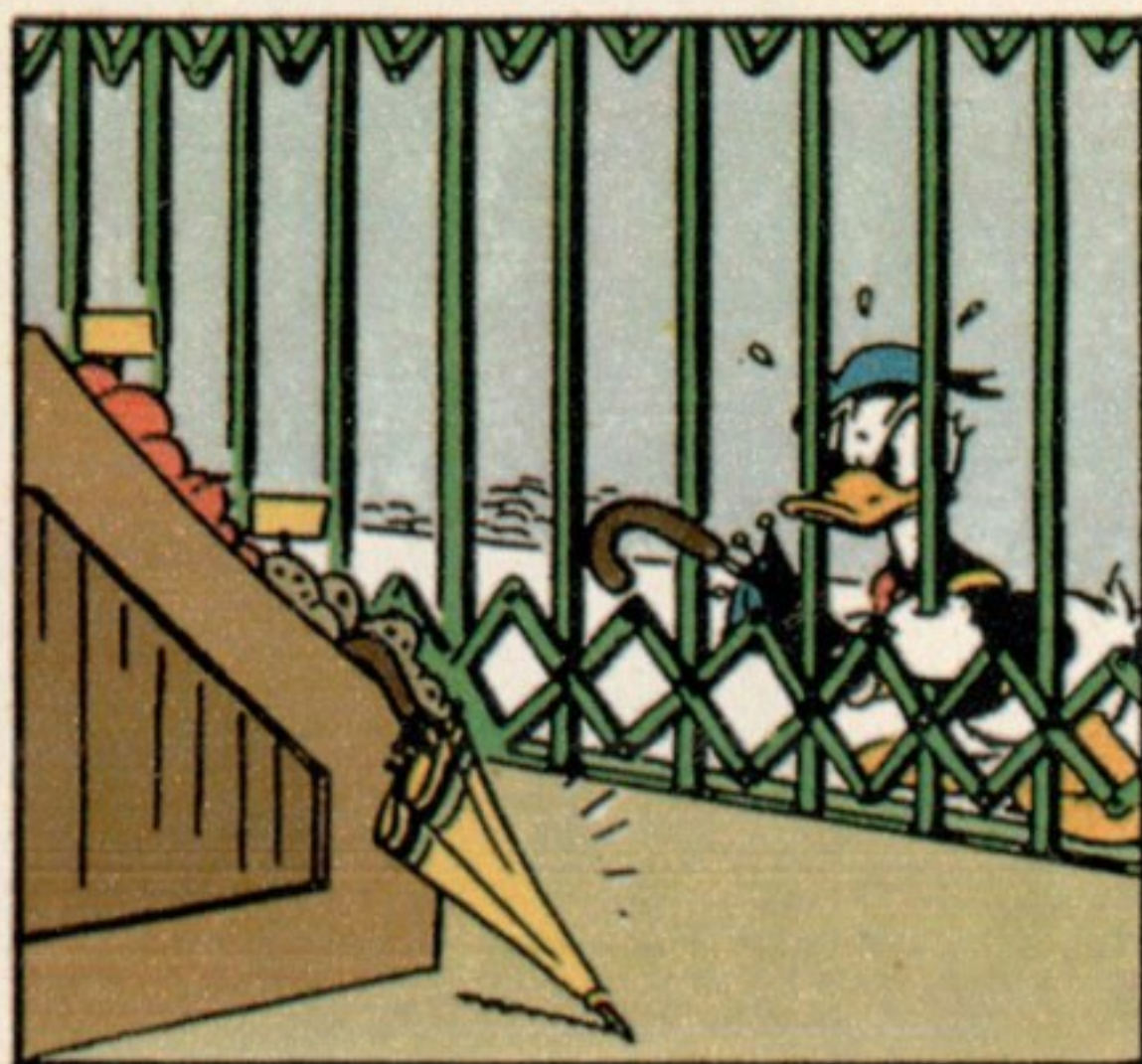
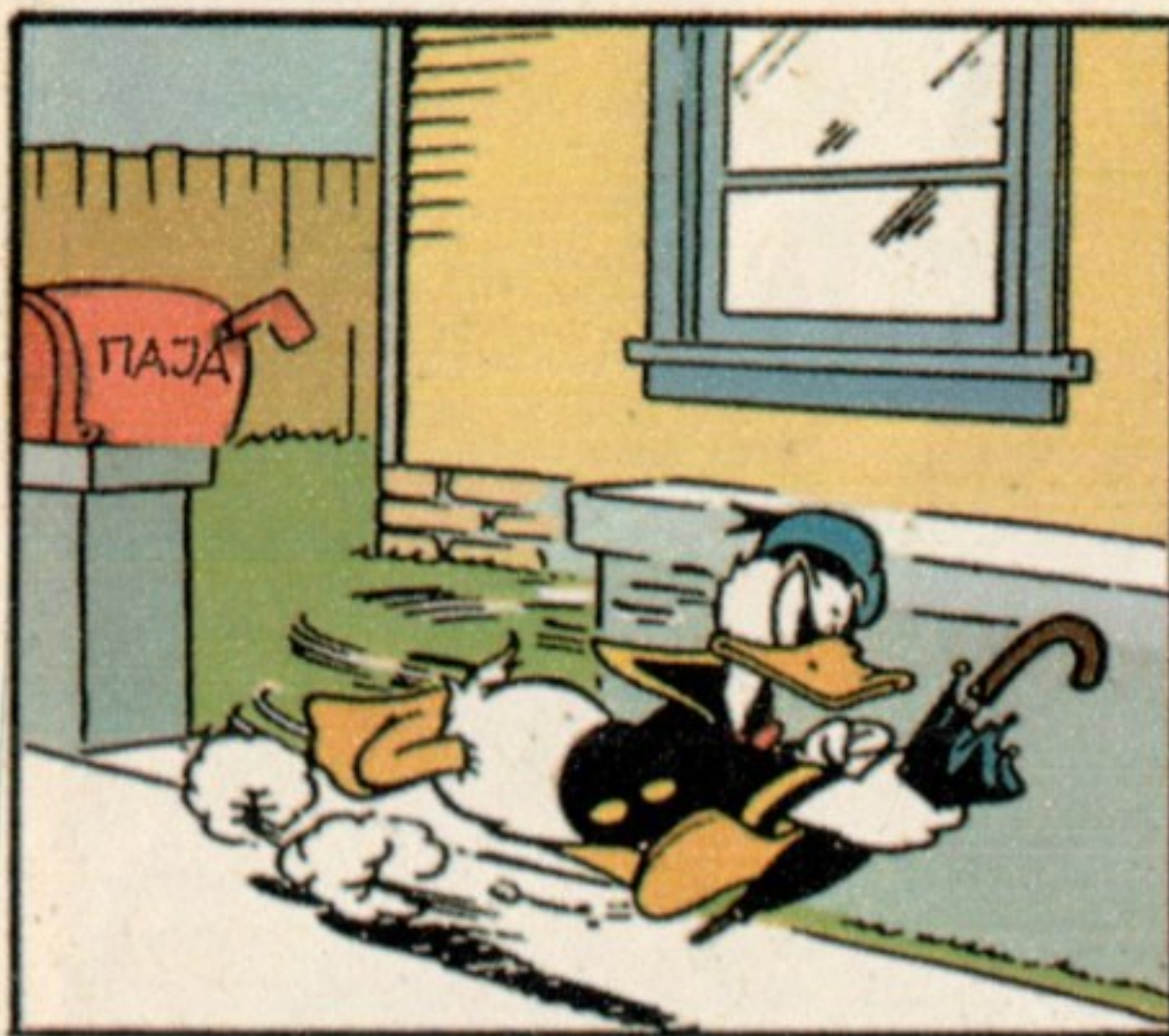
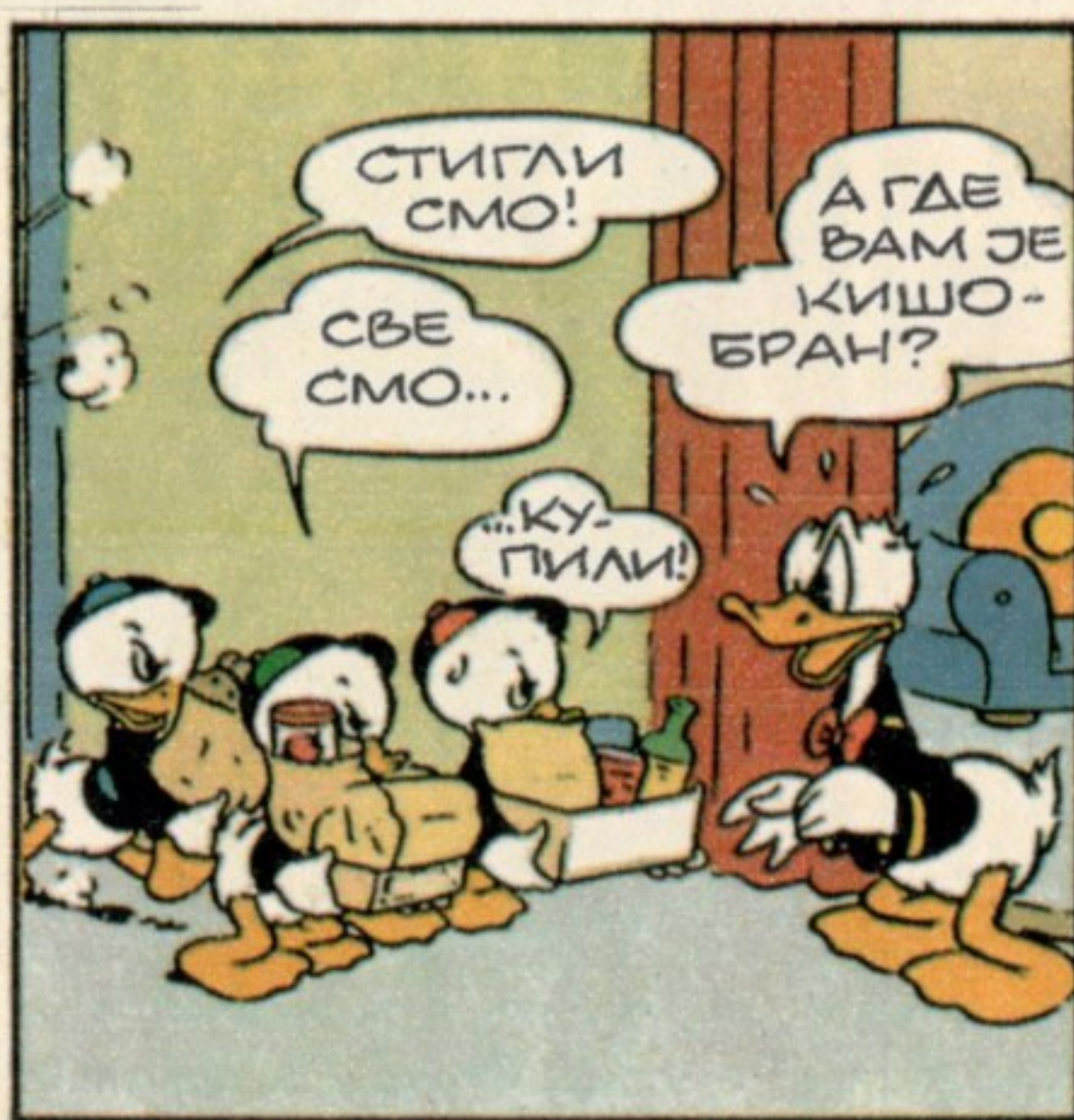
●●● забринути што се број сивих вукова у Мексику непрекидно смањује, биолози су у зоолошком врту одгајили младунце и пустили их у дивљину. Нажалост, после само месец дана, четири од 11 ових вукова ловци су већ устрелили.





WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК



С ОНЕ СТРАНЕ ДУНАВА

ЗВОНА ЈОВАНА

Н ије случајно познати сликар Константин Данил портретисао 1830. године једног земунског ковача, а исто то, шест година касније, учинио је и Димитрије Аврамовић. Прва слика чува се у Земунском, друга у Народном музеју у Београду.

Ковач се зове Јован Петровић и спадао је у „изучене мајсторе“ и угледне земунске грађане. Био је врстан ковач, а животни путежи били су му необични. Имао је кућу у Горњој вароши у Земуну и од заната сасвим удобно живео, но, нешто га је стално гризло: под Аустријом свакојаке робе, а његови Срби с оне стране Дунава тешко су и дисали под Турцима.

Знао је каква су Турци невоља, осетио је то на својој кожи још као младић. Рођен 1772, или годину дана касније, у селу Својнову код Параћина, рано је остао без оца на мало земље. Са старијим рођаком упутио се у Срем – управо када је 1788. године Аустрија прикупљала добровољце за скорашњи рат са Турском. Са фрајкорима, како су се добровољци називали, веома се истакао. Војевао је и истовремено изучио ковачки занат, а у отпусници добијеној 1790. године писало је да „има воље за ковачким занатом више него ико“!

Како одлучи Славонска команда

Вратио се Јован ковач у Србију, али Турке ни да види. Назад у Срем, рекао је себи. У Земуну га је један мајстор, видевши отпусну листу из фрајкора, оберучке примио.

Населио се Јован ковач у Горњој вароши која је тада имала око 300 кућа и чији су се становници бавили пољопривредом. Вредно је радио, али не за њих, већ у другом делу града. Становници Горње вароши држали су ковачко-поткивачког мајстора. Ковачко-секирашког, а баш такав им је био поребан, нису имали. Пресавили су зато табак и од Магистрата затражили мајстора какав је Јован. Али, успротивио се пинтерско-ковачки еснаф!

Аустријанци су имали пропис да од сваке врсте заната у вароши може да буде онолико мајсторских радионица колико је довољно за по-

четири



Јован Петровић (уље на платну, рад Константина Данила)

требе становника. Зато је и била права мука да се у земљама под Аустријом добије мајсторска дозвола за рад. Магистрат Земуне није могао да удовољи молби Горњоварошана, већ ју је проследио Славонској генералној команди у Петроварадину! Тек из ње је стигла дозвола и Јован

је 1798. године отворио ковачко-секирашку радњу у Горњој вароши. У дозволи је, између осталог, писало да се тиме „указује помоћ пољопривредницима као једној драгоцености класи поданика“!

Осећао је Јован да би могао много више и лепше да уради, нарочито украсе од кованог гвожђа! Али, ко је смео тако нешто да покуша: ем га чека затварање радње, ем висока глоба! Срећа му се ипак осмехнула. Догодило се као у бајци: кроз Земун је



Шта све није чинио Јован Петровић из Земунa да пред аустријским властима замeтe траг и пређе у Србију не би ли помогао Карађорђевиm устаницима.

КОВАЧА

пролазила кочија, у њој је био бечки господин, а онда се поломио точак. Путник није могао даље и позвали су Јована. Одбио је да помогне.

— Зашто? — упитао је путник. — Платићу!

— Није ствар у томе, господине, ја сам ковач-секираш, а нама је забрањено да оправљамо раскошне и друге кочије!

— Само ти обави посао, за остало ја одговарам! — био је упоран путник. Јован је прионуо на посао.

Ускоро је Магистрату стигло писмо од путника. Није био из Беча, него војни судија из Митровице. Описао је догађај и запретио да ће „ако било ко дирне невина човека ковача имати са мном посла!“.

Крајем 1804. године Јован Петровић је уписан у магистарске књиге као ковачко-поткивачки мајстор и члан пинтерско-ковачког еснафа! Био је то врхунац једног мајсторског пута јер је овим занатлијама било дозвољено да „лече стоку од разних болести“!

Јован Петровић имао је тада само тридесет две године. О томе да је био рођени мајстор и да је имао изванредан смисао за технику посведочио је и један догађај из маја 1831. године. У Земун је стигао први парни брод и — догодио се квар на машини. Није било друге него да допутује мајстор из Беча, али неко се сетио Јована ковача и он је зачас дошао. Капетан га је с неверицом гледао, а онда пустио да ради. За мање од једног сата квар је отклоњен и Јован се провозао бродом до Новог Сада, колико да види да ли је добро обавио посао. Никада није крочио на пароброд нити видео бродски мотор!

Преко реке и јавно и тајно

Пошто се потпуно осамосталио и постао угледан, Јован је најзад могао да оствари своју жељу и помогне Србима у турском пашалуку. Није био једини, многи Срби из Земунa помагали су Карађорђеве устанике, нарочито трговци Стефан Живковић, Милош Урошевић па Драгутин Милутиновић, али Јован је био спре-

ман да учини и више за своју браћу с оне стране Дунава. По цену да изгуби све што је стекао и спадне на просјачки штап, некад јавно, а некад кришом прелазио је реку да се нађе Карађорђу. Поправљао је устаницима оштећено, од Турака отето оружје, окивао им је прве топове од трешњевог дрвета, оспособљавао лафете, а онда учио друге мајсторе како да лију металне топове.

Аустријанци су посумњали да Јован нешто „мути“ у Србији, а како нису хтели да помогну Карађорђу, мотрили су на све Србе Земунце који то чине. Јована су непрестано држали на оку. Видевши да може да допадне и затвора, он се обратио Магистрату с молбом да с пасошем прелази у Србију где може јевтино да купи ћумур или да га сам прави. Прављење ћумура захтевало је времена и ето разлога да мирно избива из Земунa. Власти су му дале дозволу јер му је ћумур заиста био потребан за ковачку радионицу у Земуну.

Из сачуваних докумената зна се да је октобра 1807. године са пријатељем Михаилом Нађом коларом прешао Дунав са овереним пасошем у коме је био назначен боравак у Србији од најдуже три месеца. Помажући Карађорђевиm устаницима, Јован ковач задржао се дуже. Цариници у Земуну једва су их пустили да уђу у град.

Магистрат је повео истрагу с циљем да се Јован и Нађ протерају у Србију. Оптужени су да су се у Србији мешали у послове устаника иако им је Карађорђевиm правитељствујушчији совјет дао потврду да су се „само за свој занат собствени старали и чесно и мирно обходили“!

Ослобођени су сумње тек уз гаранцију градоначелника Крсте Хаџића.

Касније, када је устанак угушен, Карађорђе је Јовану ковачу послао писмо захвалности за све што је учинио за Србију.

Јован Петровић није се на томе задржао, помагао је он и кнезу Милошу Обреновићу. Лио је крстове који су постављани на цркве, лио звона кад год је требало, а када је излио велико звоно за стару Саборну цркву која се налазила на месту садашње, неко му је рекао:

— Не чини то, луда главо, како да звониш везиру пред носем?!

— Не бригај се ти, пријатељу, моје је да звоно начиним и подигнем на врх звонаре, паша нек пуца ако му се пуца!

Када је Лаза Зубан 1830. године пред окупљеним светом на Ташмајдану прочитао султанов указ којим се Србији даје самосталност, а народ клицањем дочекао крај, кнез Милош је загрлио Јована ковача који се зарекао да ће излити грб кнежевине Србије. Кнез Милош је понудио Јовану да остане у Србији и изабере кућу коју жели.

Скромни ковач захвалио је на понуди, али је излио грб. Постављен је на стари Милошев конак, онај који се налазио до данашње Патријаршије и који је касније срушен. Грб је нестао без трага.

Вунене рукавице

Када је на молбу кнеза Милоша водио групу Немаца из Берлина показујући им српске споменике културе, Немцима су се допале Јованове вунене рукавице. Хтели су да их откупе, али он им је рукавице поклатио у знак сећања на Србију. Због тога је постао „Берлинског музеја члан“!

Јован ковач волео је све што је српско. Био је главни пренумерант (претплатник) српских књига — имао је велику библиотеку. И пријатеља је имао много. Пријатељи су му били и српски митрополит Стратимировић, и Вук Караџић, и Димитрије Давидовић, оснивач „Новина сербских“, и пруски капетан и путописац Ото Дубислав Пирх... Књижар Возаревић и градоначелник Земунa Лазаревић често су му залазили у кућу.

Јован Петровић умро је 11. јула 1837. године. Цео Земун слегао се на сахрану. У погребној поворци биле су и седе главе, и знаменити људи. Многи су дошли из Србије. Сви да испрате великог човека гаравих руку ■

Миленко Тодоровић

— пет



Кнез Багратион, јунак из историје и књижевности

БОЈНО ПОЉЕ,

МОЈ ДОМ

Напад је почео у пет сати изјутра. Наполеон је највећи део својих снага бацио на лево крило руске армије, оно које је било најрањивије. На генерала пешадије кнеза Михаила Багратиона сручиле су се снаге маршала Давуа, Мироа и Неја. Прве нападе одбила је руска артиљерија и брза пушчана паљба. Маршал Даву је пао, рањен у главу, док је коњ под њим убијен. Већ код тог првог јуриша на Багратионове стреласте ровове, неку врсту импровизованих шанчева, страдало је неколико француских генерала и команданата пукова.

У седам сати Наполеон је наредио да се 150 топова окрене према линији коју је држао Багратион. Узалуд. Отпор није јењавао. Маршали су од француског војсковође тражили ново појачање. Око 11 сати 400 топова, више од две трећине целокупне артиљерије, засуло је гранатама ровове Багратиона. Била је то припрема за још један јуриш.

Багратион је одговорио контрападима којих шест

Наполеон га је једном приликом назвао најбољим руским генералом. Толстој га је сместио у свој „Рат и мир“. Војници и официри су га обожавали, а успео је да се ожени тек на цареву заповест...

Петар Иванович Багратион, војсковођа који је ушао и у историју и у књижевност

Тренутак када је код Бородина смртно рањен заповедник Друге армије генерал пешадије Багратион



Вен.

је су Французи зауставили. Онда су они пошли у противнапад. Гренадири 57. пука су, с пушкама на готовс, не пуцајући, јурили на ровове. Нису пуцали да не би губили време, док су их руски куршуми косили.

Усхићен храброшћу непријатеља, Михаил Багратион је тада ускликнуо:

— Браво! Браво!

Туча картеча из француске батерије просула се по браниоцима руских ровова. Једно од тих зрна погодило је Багратиона и здружило му бутну кост. Ћутећи да не би узнемирио своје војнике, док је крв липтала из ране, генерал — кнез само је склизнуо с коња. Успели су да га придрже и положи на земљу. Затим су га однели.

Оно чега се прибојавао и због чега је једно време надјачавао ужасни бол, догодило се. Зачас се пронела вест о његовој

смрти и унела панику. Око подне, пошто су однели Багратиона, Друга армија — цело лево крило које је било под његовим заповедништвом — била је у таквом стању да су њени делови тек на пушкет од места битке могли да се доведу у ред.

Генерал пешадије кнез Михаил Багратион је, седамнаест дана после рањавања, 12. септембра 1812. умро од гангрене не дозвољавајући лекарима да му ампутирају ногу.

Битка код Бородина била му је сто педесета по реду, а све за четрдесет седам година живота.

Маштања царевог потомка

Биографи „најбољег руског генерала“, како га је једном приликом назвао Наполеон, доказују да он води порекло од грузијског цара Вахтанга VI, из династије Багратион, који је у првој четвртини 18. века био принуђен да

пред Турцима напусти Грузију и настани се у Русији. Његов отац кнез Иван Багратион био је унук картлијског цара Иесеја, брата Вахтанга VI. У руској војсци догурао је до чина пуковника, а кад се пензионисао, настанио се у Кизљару, граду у делти Дона. Ту је рођен и јунак не само ове приче.

Без довољно новца и тада неопходних веза, кнез Иван Багратион није могао свом сину да приушти добро образовање. Ипак, његове приче о пређашњим многобројним бојевима у којима је учествовао успеле су да распале дечачку машту и он је у дугим звезданим ноћима замишљао себе као непобедивог војсковођу пред којим дрхти непријатељ. О томе је и сам посведочио у једном писму, када су дечачки снови већ постали опипљива стварност.

Ипак, захваљујући утицају и богатству рођаке Ане Грузинске, успео је да са седамнаест година, у зиму 1782, од кнеза Потемкина, врховног команданта војске, у Санктпетербургу добије чин наредника Кавкаског мускетарског пука. Пред њима је било тридесет година више него сјајне војничке каријере и учења на бојном пољу.

Његова служба у Кавкаском мускетарском пуку, на југозападним границама Руског царства, потрајала је пуних десет година. У бројним биткама, у време турско-руског рата 1787–1791, прекоредно је унапређен у капетана. И то, како је стајало у образложењу, за беспримерну личну храброст и хладно и трезвено расуђивање у најтежим тренуцима. Тада је кнез Багратион зарадио и прву тежу рану, од пет колико их је задобио.

Познанство и, доцније, пријатељство са великим војсковођом Суворовим, те многобројни заједнички походи учинили су да млади кнез Багратион усвоји две особине ко-

је су одликовале првог руског генералисимуса: поштовање својих војника и, кад год је то могуће, чување њихових живота. Јер, војсковођа без војске није војсковођа.

Сабља од Суворова

Када је Наполеон већ постао више него очигледна опасност за Европу, против Француске су се, 1798, ујединиле Енглеска, Аустрија, Русија, Турска и Наполитанско краљевство. На челу уједињених армија нашао се Александар Васиљевич Суворов, а Багратион је командовао претходницом, сада већ као генерал-мајор. Ратовало се по Италији, а за сјајне битке Суворов је наградио Багратиона својом сабљом коју је овај носио до краја живота. За заузимање Бреше, прве савезничке победе у Италији, добио је и орден Свете Ане првог реда.

Тридесетчетворогодишњи генерал-мајор уписао је у своју војничку биографију и легендарни поход који је, септембра 1799. године Суворов извео преко Алпа, остављен од савезника. За тих шеснаест дана „швајцарског похода“ руска армија изгубила је трећину својих снага. Губици би, по проценама историчара, били кудикамо већи да Багратион вештим маневрима, често у безизлазу опкољен француским јединицама, није увек успео да нађе најбоље решење. Није, стога, необично што је његов повратак у Санкт Петербург дочекала паљба из 101 оружја. Уз то, добио је још три ордена и, какав је онда био обичај, неколико села у Подољској губернији.

Исте године умро је Суворов, његов учитељ и пријатељ. Остало је записано да је кнез Багратион заклопио очи славном војсковођи.

У предању између битака кнез Багратион је био омиљена личност на петербуршким забавама, посебно међу младим официрима који

седам



су се утркивали ко ће да служи под њим.

Његова женидба је, на неки начин, и део приче о Багратиону ван бојног поља.

Без перике и пудера

На петербуршким баловима године 1800. био је, по обичају, у средишту пажње, увек окружен радо- зналим слушаоцима. У то време као супарник се појавила осамнаестогодишња лепотица, грофица Јекатарина Скавронскаја, кћерка богатих и познатих родитеља, увек окружена многобројним удварачима.

Већ тридесетпетогодишњак и, судећи по портретима који су стигли до нас, не много наочит, кнез Багратион привлачио је пажњу, пре свега, својом војничком славом и дворским круговима неприменом искреношћу у опхођењу. Грофица Скавронскаја одлучила је да ствар узме у своје руке. Сама му је пришла и сметеном кнезу рекла да храбром генералу не приличи да избегава нејаку жену. И Багратион је, сведоче записи, први пут осетио љубав.

У причу се, међутим, умешала породица Скавронски. Њихова мезимица може да пође само за неког ко одговара њеном пореклу и богатству, а цела Русија је, тврдили су брижни родитељи, била упозната с новчаним тешкоћама генерала и кнеза Багратиона.

Ко зна како би се све завршило да цела прича није стигла до цара Павла I. Он је, једноставно, родитеље Скавронске обавестио да очекује позив на венчање њихове кћери и његовог генерала. И, 2. септембра 1800. године грофица Јекатарина Скавронска постала је кнегиња Багратион.

Брак је био прилично буран. Кнез је ратовао, а кнегиња крстарила Европом, непрекидно тражећи још новца. Никада се нису званично развели, али су веома кратко живели заједно.

Багратион се и због то- осам

га најбоље осећао на бојном пољу и на обуци војника. Непрестано се трудећи да своје јединице не спрема за параду него за борбу, успео је да официрима забрани уобичајено ношење перика и обавезно пудерисање пре боја.

Тешко је и само побројати битке у којима је Михаил Багратион играо важну, ако не и најважнију улогу. Био је код Аустерлица са Кутузовим, истакао се у бици код Фридрихсбурга, те Пројсиш Ајлауа. У историји је остао упамћен његов такозвани „ледени поход“ преко залеђеног Ботинског језера када је, у руско-шведском рату 1808, освојио Аландска острва.

Карађорђу има ко да пише

Команданти његових пукова имали су обичај да пред битку кажу својим војницима: „С нама је Бог! Ја пред вама! Кнез Багратион за нама!“ Ако се, уз то, зна да је био један од заиста малобројних руских војсковођа који је имао пуну власт над војницима, без употребе штапова и батина, није тешко закључити да је бојно поље било његов прави дом.

Из тог времена је и податак да је кнез Багратион водио преписку са нашим Карађорђем и да је Србима упућивао и новчану помоћ и савете верујући у исправност српског устанка.

Земни остаци генерала пешадије кнеза Михаила Багратиона пренесени су 1839. године на Бородино где и данас почивају. Некадашњи Пројсиш Ајлау, у Калињградској области, носи његово име, као и једна московска улица и станица метроа, али и једна подводна стена у јужном Атлантику, недалеко од острва Света Јелена, последњег уточишта пораженог Наполеона■

Петар
Милатовић

ЛЕПОТИЦА СА ДАЛЕКОГ ИСТОКА

ОТМЕНА И ГОРДА

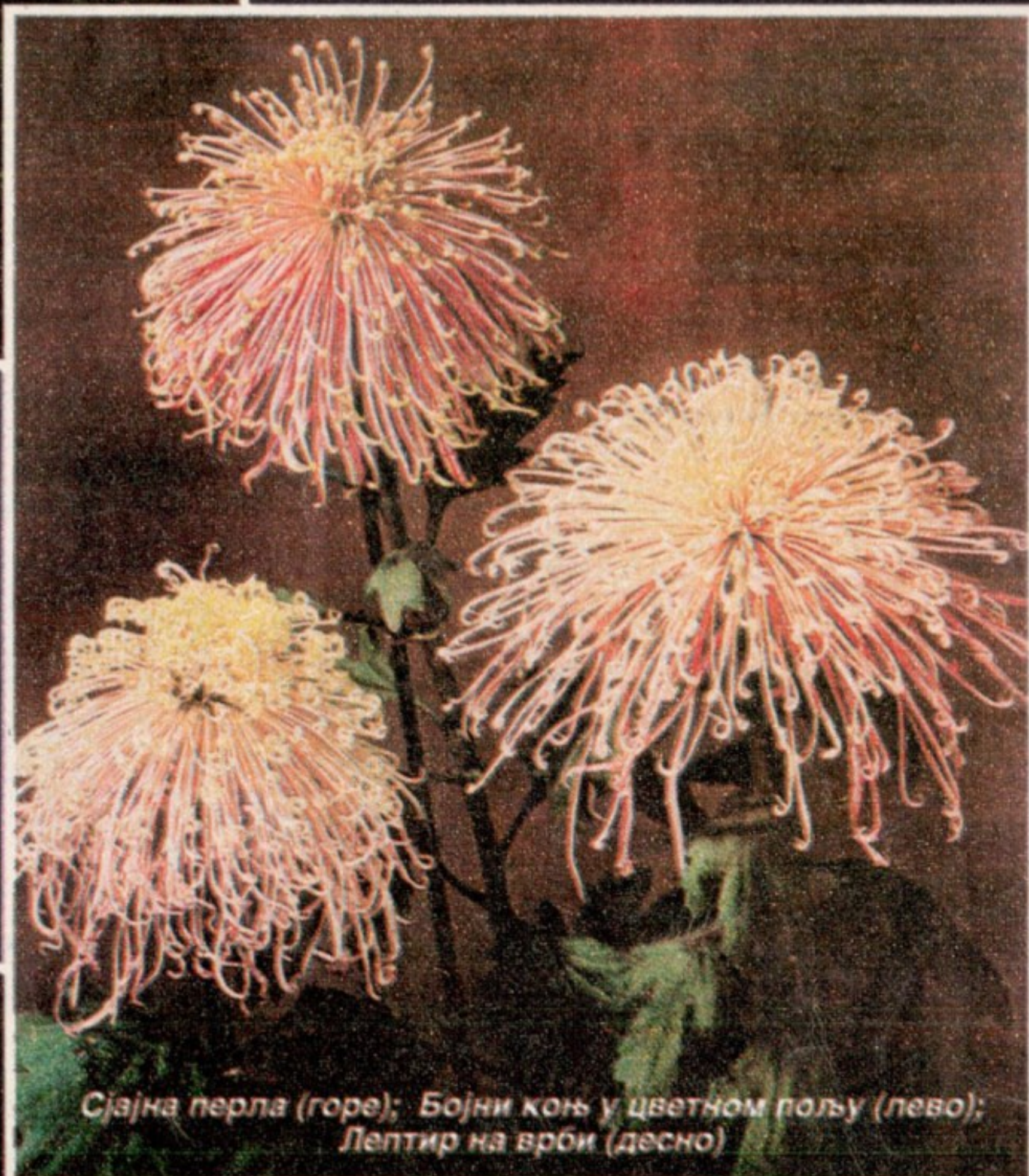


Лепавица



Вечерњи лотос

Отпорну, издржљиву и лепу, Кинези хризантему сматрају симболом живота. Јапанци су их у томе можда и надмашили јер су, њој у част, увели Орден хризантеме



Сјајна перла (горе); Бојни коњ у цветном пољу (лево); Лептир на врби (десно)



Тамни киљин (горе); Омамљена лепота (доле лево); Салазак сунца налик на истопљено злато (доле десно)

У јесен, када мраз и ледени ветрови опустоше баште, један цвет остаје да им пркоси. То је хризантема. Код нас није претерано омиљена: многи је сматрају „гробљанским цвећем“, више симболом смрти него живота. Међутим, у Кини, њеној прадомовини, сасвим је обрнуто.

Предање каже да су Кинези пре неколико хиљада година веровали да ће живети дуго и здраво ако буду пили бистру воду из потока или језера крај којих расте хризантема. Због тог веровања у овој земљи и данас хиљаде хризантема саде не само око

тако велики број такозваних култивара, гајених хризантема, свакако је и то што ова биљка није претерано захтевна: довољно јој је мало да се окити многоцветним гранама или само једним, али зато крупним и лепим цветом.

Вековима су љубитељи хризантема стварали нове и све лепше варијетете, али највише у време династије Танг (618–907) када су створене десетине врста које се и данас гаје широм света. У време династије Сонг (960–1279) појавили су се и бројни радови о њима, као што је, рецимо, била Ју Пуова „Књига о хризантемама“.

Колико су у Кини ценили овај цвет, показује и податак да су се у провинцији Гуангдонг још пре седам векова одржавале годишње изложбе хризантема. Тај обичај одржао се до данас. Сматра се да ниједан други цвет није успео да привуче толико пажње и изазове толико дивљења као овај.

Више од надахнућа

Ова биљка врло рано пролиста, цвета тек у касну јесен, а семе доноси у зиму. Сличних примера у природи има врло мало, па зато и није

необично што су хризантеме биле вечито надахнуће кинеских филозофа и песника.

Своје дивљење хризантемама које, кажу, имају и лековито дејство Кинези су пренели Јапанцима почетком 10. века. Иако је тај пут ишао заобилазно, преко Кореје, Јапанци су их не само одушевљено прихватили, него су их прогласили симболом Сунца које свему даје живот. Међутим, то као да им није било довољно, па су установили чак и Орден хризантеме који се додељује за војне заслуге.

Златни цвет

Род *Chrysanthemum* име је добио од грчког *chrysos*, што значи злато, и *anthos*, цвет. Постоји око стотину дивљих врста, а хиљадугодишње гајење овог отпорног и лепог цвета створило је разне облике: сматра се да их данас има 2.800 и то у свим могућим бојама. Један од разлога што постоји

необично што су хризантеме биле вечито надахнуће кинеских филозофа и песника.

Своје дивљење хризантемама које, кажу, имају и лековито дејство Кинези су пренели Јапанцима почетком 10. века. Иако је тај пут ишао заобилазно, преко Кореје, Јапанци су их не само одушевљено прихватили, него су их прогласили симболом Сунца које свему даје живот. Међутим, то као да им није било довољно, па су установили чак и Орден хризантеме који се додељује за војне заслуге.

Са Далеког истока хризантеме су у Европу стигле у 17. веку захваљујући једном холандском трговцу. У 18. столећу већ су могле да се виде по француским парковима, а век касније стигле су и до Америке чиме је било завршено њихово освајање света ■

Јасмина Бјелић-Месарош

—девет

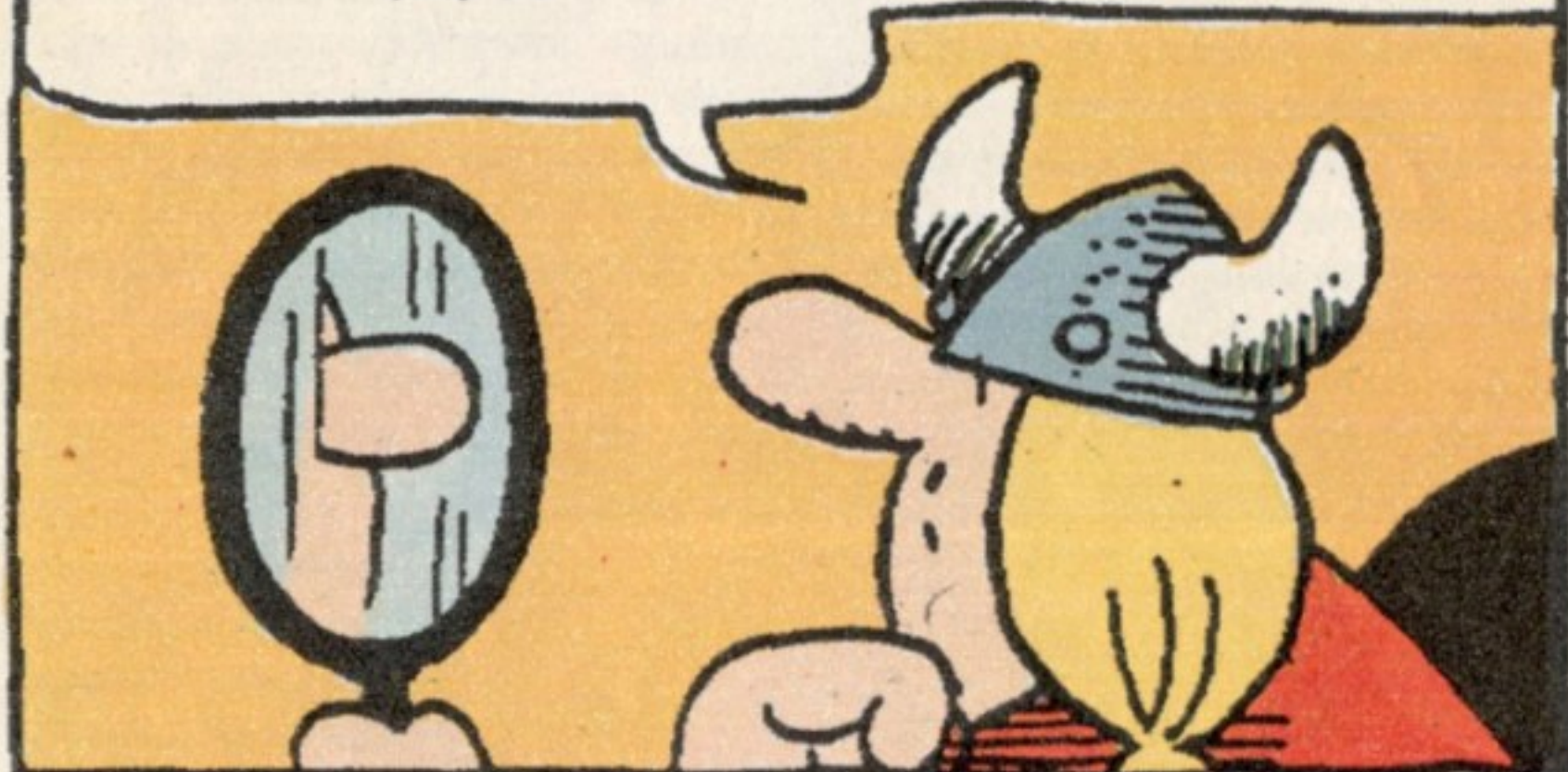


DIK
BROWNE



ХОГАР СТРАШНИ

АХ! КОСА МИ ЈЕ КАО СЛА-
МА!



ЗАШТО ЖЕНАМА СМЕТА СВАКА
СИТНИЦА? УВЕК СУ НЕЧИМ НЕЗА-
ДОВОЉНЕ! ОБИЧНО ПОЧИЊУ
ОД КОСЕ...



СИТА САМ ОВЕ ФРИЗУ-
РЕ!

КАО
ШТО САМ
РЕКАО!

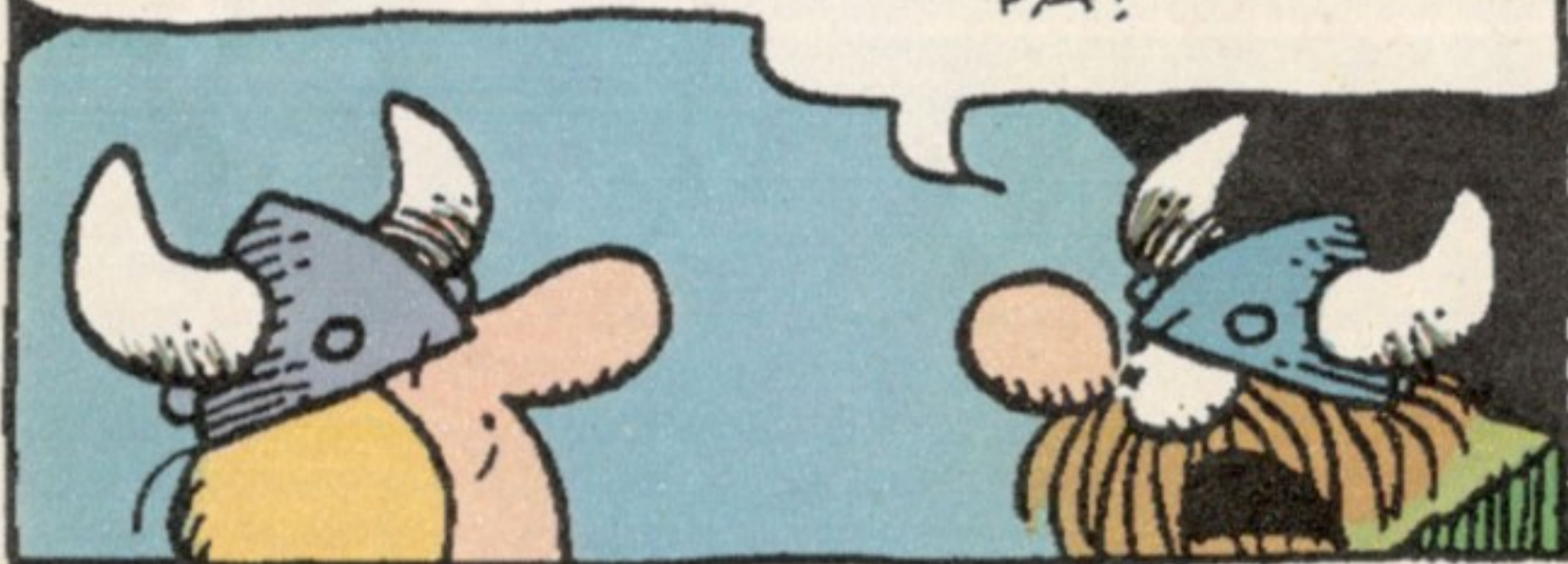


ОДЛУЧИЛА
САМ ДА
СКРАТИМ
КОСУ!

ДА СИ
ОСТАВИЛА
КОСУ НА
МИРУ!



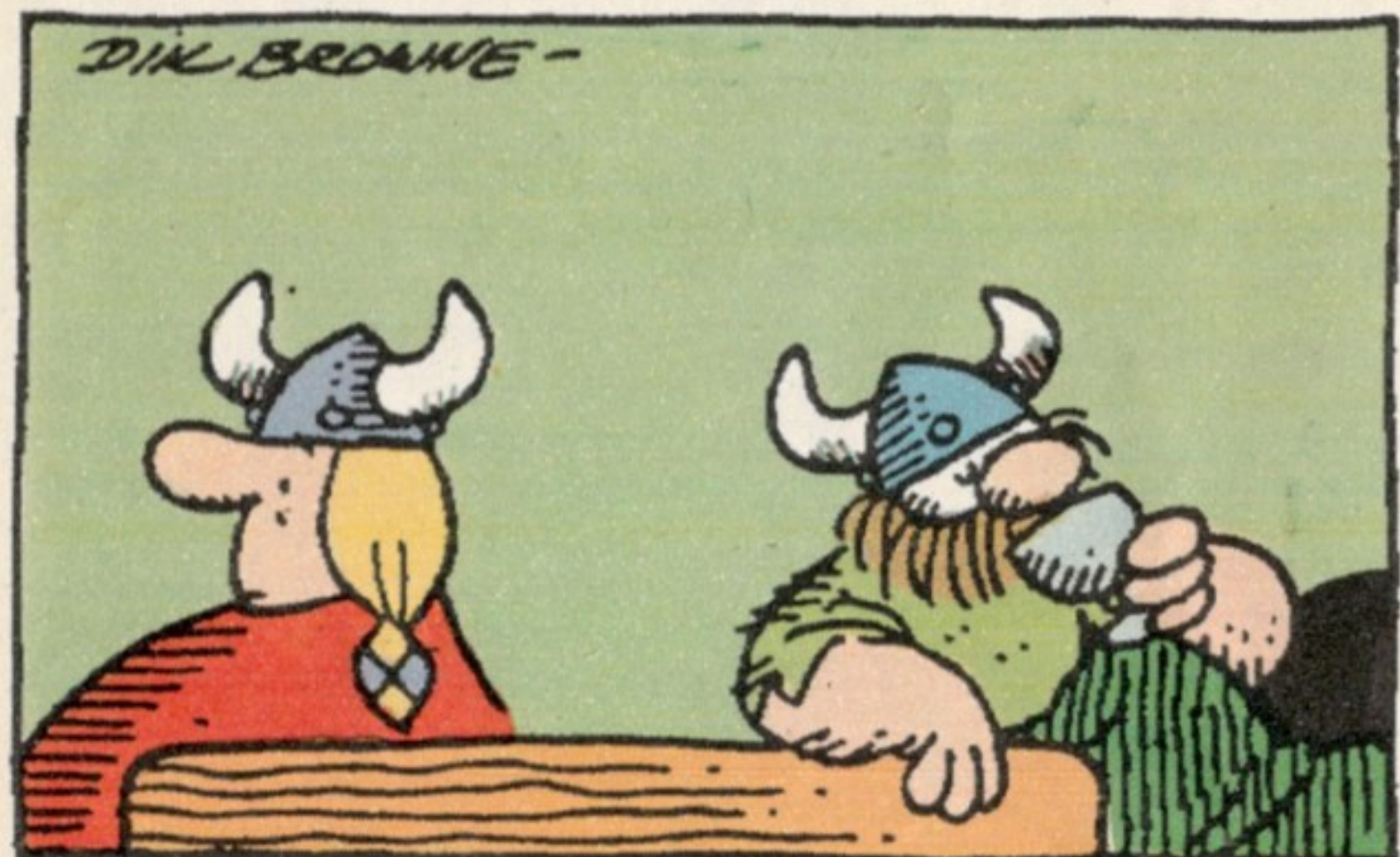
СВАКОГ МЕСЕЦА ПРАВИШ ИСТУ
ПРЕДСТАВУ! ТЕ ХОКЕШ ДА СЕ
ШИШАШ, ТЕ НЕКЕШ... ПРЕКИНИ
ВЕК ЈЕДНОМ! МЕНИ СЕ ДОПА-
ДА ТВОЈА ФРИЗУ-
РА!



И НЕКУ ВИШЕ НИ РЕЧ ДА ЧУЈЕМ
О ТВОЈОЈ КОСИ! ЈЕ Л' ЈАСНО?



DIK BROWNE -



А МОГУ ЛИ ТЕБЕ ДА ПОДШИШАМ?



ЗАБРАЊЕНЕ БРАДЕ

У неким аустријским градовима и даље је на снази закон стар 120 година, по коме је зубарима забрањено да пуштају браду. Јер, деси ли се да нека длачица отпадне и нађе се у устима пацијента, стоји у закону, ето инфекције!■



РАЈ ПОСТОЈИ

Часопис „Тајм“ недавно је позвао своје читаоце да пишу шта мисле о томе да ли рај постоји. У редакцију се слило много писама. Утврђено је да је од пет читалаца четворо убеђено да постоје и рај и пакао. И још нешто. Већина оних који сматрају да ће завршити у рају, надају се да ће се тамо срести са члановима породице и пријатељима који су већ отишли на онај свет■



НЕ ЧЕШЉАЈ СЕ У КОЛИМА!

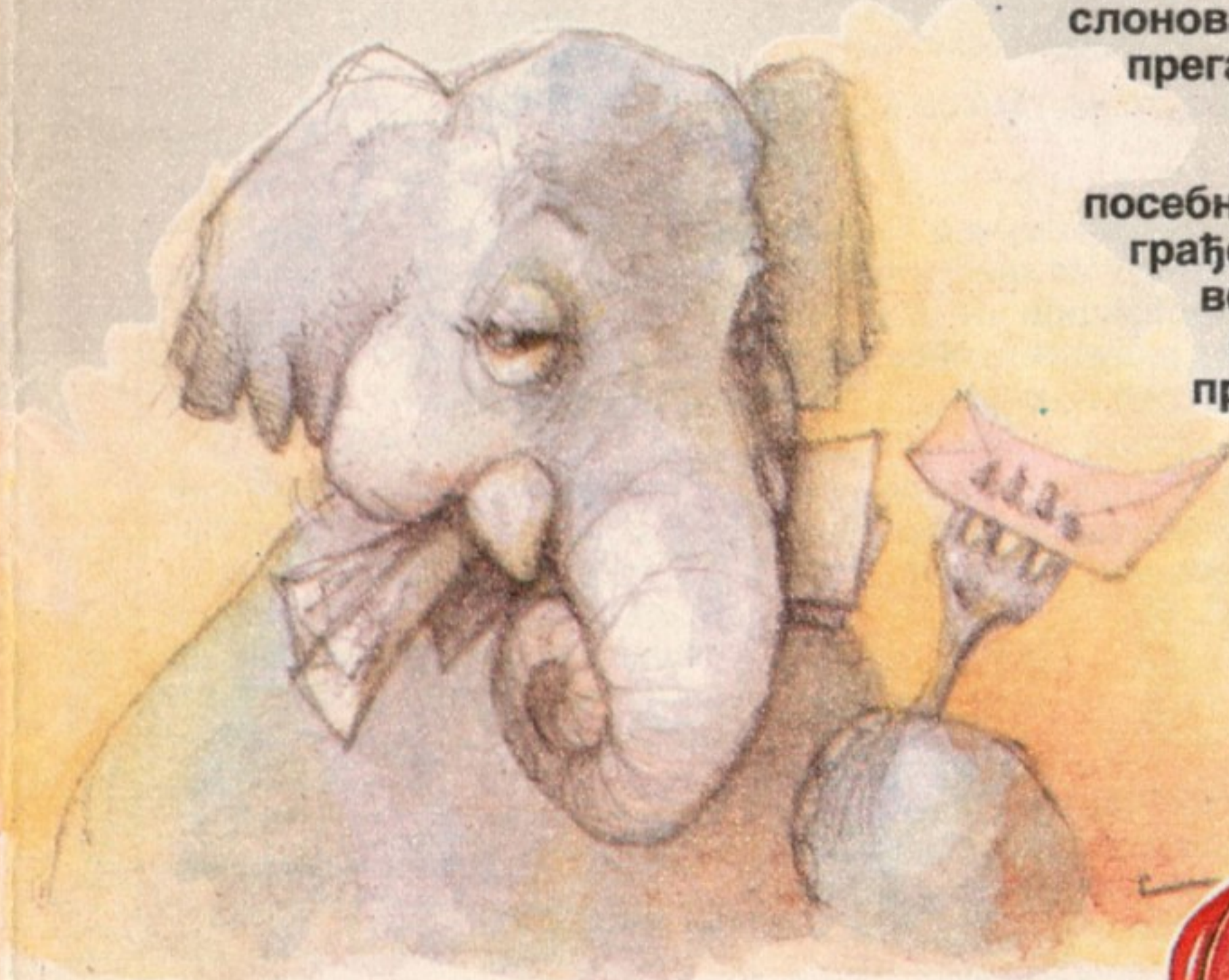
Илустровали студенти треће године Факултета примењених уметности у Београду: Јакша Влаховић, Илија Мелентијевић, Тибериу Бека и Андреј Војковић.

Да је Ирис Мекена могла само да, наслутити колико су строга саобраћајна правила у Сингапуру, сигурно не би урадила оно због чега је осуђена на 30 дана затвора. Због чега је кажњена ова двадесетједногодишња Аустријанка?

Тешко је поверовати, али њен једини „грех“ је то што се чешљала док је возила кола. Пошто не живи у Сингапуру и није упозната са саобраћајним прописима, судија је ипак одлучио да јој казну затвора замени новчаном, уз упозорење да јој никада више не падне на памет да се чешља док вози јер то, како је рекао, може да буде опасно за остале учеснике у саобраћају■

КУДА ИДУ СЛОНОВИ?

У предграђу Бомбаја крдо слонова недавно је буквално прегазило зграду поште на коју су грађани овог индијског града били посебно поносни пошто је то грађевина с краја прошлог века. Зашто су слонови одабрали баш туда да прођу, остаће тајна, али невоља је што циновски сисари нису уништили само зграду. Појели су писма и пошиљке укупне тежине око 300 килограма■



1920.

РОЂЕНИ

20. јануар: Федерико Фелини, италијански филмски редитељ.

29. фебруар: Мишел Морган, француска филмска глумица.

3. мај: Шугар Реј Робинсон, амерички професионални боксер, првак света у велтер, затим у средњој категорији.

18. мај: Карол Војтила, папа Јован Павле II.

29. август: Чарли Паркер, амерички џез музичар.

17. октобар: Монтгомери Клифт, амерички филмски глумац.

УМРЛИ

25. јануар: Амадео Модиглиани, италијански сликар.

20. фебруар: Роберт Пири, амерички поларни истраживач, први освојио Северни пол.

17. октобар: Џон Рид, амерички новинар и публициста, један од оснивача комунистичке партије САД, умро у Москви.

25. октобар: грчки краљ Александар I, од уједа мајмуна кућног љубимца за уво.

ЗАБРАЊЕНО

Филм „Свето писмо“ забрањено папа Бенедикт XV јер су Адам и Ева приказани голи.

ОСНОВАНО

31. јул: британска комунистичка партија.

1. септембар: Британци објавили оснивање државе Либана с Бејрутом као главним градом.

ПРВИ ПУТ

Лондон: Биг Бил Тилден први је Американац који је победио на тениском турниру у Вимблдону.

Лондон: у роману Агате Кристи „Мистериозна афера у Стајлзу“ први пут се појављује њен јунак приватни детектив Херкул Поаро.

Лондон: у продаји електрична ручна пегла, али без термостата.

Мекано Хорнби локомотива бр. 1 лансирана је ове године. Премда возови-игралке који се крећу постоје већ 30 година, најпопуларнији су они које прави Френк Хорнби захваљујући савршеном дизајну и бојама. Хорнбијеви возићи израђују се у британском граду Ливерпулу од пресованог лима, а шине по којима се крећу раде се по наруџбини



ОТВОРЕНО

16. јун, Хаг: Хашки стални међународни суд Друштва на рода.

14. август, Антверпен: Шесте модерне олимпијске игре отворио белгијски краљ Алберт.

ВЕНЧАЊЕ ГОДИНЕ

29. март: Мери Пикфорд, најславнија глумица Холивуда, и Даглас Фербанкс, популарни филмски глумац склопили брак.

ПРЕМИЈЕРА

Филм „Четири јахача апокалипсе“ у коме игра велики заводник Рудолф Валентино.

ИЗУМИ И ОТКРИЋА

● Индијски физичар Мег Над Саха поставио теорију ионизације атома.

● Немачки хемичар Херман Штаудингер открио процес полимеризације на којој се заснива индустрија производње пластичних маса.

● Американац Џон Т. Томпсон патентирао свој први аутомат великог калибра званог томи-ган, код нас „томсонка“.

ОБЈАВЉЕНО

„Психолошки типови“ швајцарског неуролога и психоаналитичара Карла Јунга.

„Доживљаји доброг

војника Швејка“, сатирични роман чешког писца Јарослава Хашека.

„Император Џонс“, први велики успех америчког драмског писца Јуџина О'Нила.

КАНОНИЗОВАНА

30. мај: Јованка Орлеанка проглашена за светицу на дан годишњице свог погубљења на ломачи 1431. године.

ПРАВО ГЛАСА

26. август: у САД добиле све жене с навршеном 21 годином.

ПОТПИСАНО

10. август: у париском предграђу Севру закључен Севрски мир између савезника и Турака по коме Турска губи Тракију, острва Егејског мора, Јерменију, Сирију, Палестину, Месопотамију и Арабију. Област Смирне припала је Грчкој. Признат је британски протекторат над Египтом и француски над Тунисом и Мароком. Мореузима Босфором и Дарданелима управља нарочита комисија са својим буџетом и заставом.

12. новембар: Рапалски уговор између Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и Краљевине Италије којим се решавају спорна територијална питања после Првог светског рата. Италији су припали Трст, Горица, Градишка, део Крањске, Истра, острва Црес, Лошињ, Ластово и Палагружа и Задар са залеђем. Од Ријеке је створена независна држава.



**...ПРВИ СЛАДОЛЕД СА ДРШКОМ ПРОДАО ЈЕ ХЕРИ БАРТ
У СВОМ БАРУ „ГУД ХЈУМОР” У САД...**

ИРСКО ПИТАЊЕ

21. новембар, Даблин: сукоби између ирских националиста и британских трупа достижу врхунац на дан „крваве недеље”.

23. децембар: Британска влада даје аутономију Ирској и дели је на две зоне: јужну где живи католичка већина и северну где су у већини протестанти.

ПОБЕДА

новембар, Русија: после две године грађанског рата Црвена армија на челу с Лавом Троцким односи победу над контрареволуционарним белогардејцима које предводе бивши царистички генерали, а подржавају Велика Британија, Француска и Јапан.

ВЕРУЈЕМ У ВИЛЕ

НОВЕМБАР,
ЛОНДОН

Писац Артур Конан Дојл, нарочито славан као књижевни отац детектива Шерлока Холмса, објавио је чланак у коме изјављује како верује у постојање вила и то документује фотографијама. Он је, иначе, био познат по свом занимању за парапсихологије и натприродне појаве■

Лозинка за прохибицију

СЈЕДИЊЕНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ

Осамнаести амандман устава САД ступио је на снагу 16. јануара и продаја, прављење и поседовање алкохолних пића постали су кривично дело.

Прохибицију је пратио пораст броја такозваних „спикизија“ (енгл: speak easy = говори тихо), илегалних барова и подрума где се, с доста новца у џепу, на улазу прошапће лозинка и спољни свет забране алкохола престао је да постоји. У зависности од новца и места служило се све, од буђуриша смућканих по кућама до најфинијих вина и жестоких пића прошверцованих из Канаде и Европе.

Спикизи у којима је владала раскалашна атмосфера зачињена цезом постали су веома популарни и сматра се да их је само у Њујорку било око 5000. Места као што је њујоршки „Клуб 21” омиљена су код припадника богатије средње класе који, пијанчећи до миле воље, не ризикују ништа: продаја алкохола јесте постала незаконита, али његово конзумирање није.

Захваљујући прохибицији спретни појединци згрћу права богатства. Добро зарађују и масовно подмићена полиција, и федералне власти, и шверцери алкохола, и власници тајних барова. А где има новца има и мафије, па су велики гангстери као што су

Ал Капоне и Дач Шулиц листи својих активности хитро додали и набавку и дистрибуцију алкохола.

Присталице прохибиције тврде да је она благотворна



Чим је федерални агент одврнуо славину, из бурета је шикнуло пиво

нарочито за сиротињу јер новац који би се протраћио за пиће иде за њихову храну и одећу. Прохибиција свој циљ ипак није постигла — трошење алкохола није смањено, а порастао је број смртних случајева од тровања пићем справљеним у домаћој радиности.

**...КОКТЕЛ БЛАДИ МЕРИ ИЗМИСЛИО ЈЕ БАРМЕН
„ХЕРИЈЕВОГ БАРА ЊУЈОРК” У ПАРИЗУ...**

Френсис Грифитс са вилама. Сликала их је њена рођака и вршњакиња Елзи Рајт



Ново долази, старо се баца. Фонограф, претечу грамофона, патентирао је Томас Алва Едисон 12. августа 1877. године



тринаест

КУДА ИДУ НАШЕ ДУШЕ?

Прослављени амерички генерал из Другог светског рата Џорџ Смит Патон (1885–1945) лично уопште није био изненађен сопственом блиставом војничком каријером. Што да се изненађује кад је чврсто веровао да је у свих шест претходних реинкарнација такође био ратник од заната.

Не рачунајући службу у америчкој војсци, Џорџу се, у то уопште није сумњао, душа селила од једног од другог смртног тела овим редоследом:

1 Најпре је мало пробора-вила у телу извесног праисторијског ратника и ловца на мамуте, неустраши-

вог освајача „девичански не-такнутих пашњака“.

2 Потом се Џорџ пресе-лио у тешко наоружаног оклопника-пешака старогрчке војске, љутог противника персијског краља Кира.

3 Извесно време био је, богами, и ратник Александра Великог, баш када је овај опседао и са земљом сави-вао древни Кир.

4 Добро се Џорџ сећао самог себе док је оно био легио-нар у вој-



Џорџ Смит Патон: где ли тај тренутно, у осмој по реду реинкарнацији, жари и пали?

сци Јулија Цезара када је овај освајао Велику Галију (данашња Француска и Белгија).

5 Запамтили су неспособ-њакловића у служби француског краља Филипа VI енглеског витеза Џорџа. Тај их је током Стогодишњег рата до ногу потукао у бици код Кресија 1346. године.

6 Био је Џорџ и маршал у Наполеоновој војсци. Какво доба! Изнад тебе Бог и цар. Све испод тебе, до последњег ништавног редова, спремно да се без оклевања „насмеје у брк смрти и непотребним губицима“.

Истину изузетна биографија (лат. curriculum vitae). Којој ли војсци Џорџ Смит Патон тренутно пружа услуге? Јер, тешко да се та пустиловна душа у међувремену негде скрасила ■

ДОБРИМА СПОКОЈ, ЛОШИМА КИПУЋА ВОДА

У свих пет великих светских вероисповести тврди се исто: од тога шта смо за живота чинили, зависи „куд’ ће нам душе“ после. Добрима спасење, лошима вечите муке. На пет начина:

ХИНДУИЗАМ

Добри могу да се надају да ће им се душа (атман) сјединити с творцем свих ствари Брамом. Њима, дакле, мокша (спасење).

Лоши никада неће изаћи из зачараног круга вечитог

умирања и рађања, жудње и неспокоја.

БУДИЗАМ

Добри достижу нирвану, стање блаженог спокојства које потиरे све овоземаљске патње и жудње.

Лоши, ухваћени у зачарани

круг вечитог умирања и рађања, никада не налазе мир.

ИСЛАМ

Добри знају да им следе уживања у рајским сластима, поготову ако погину у борби за Алаха.

Лоши су у исламу предодређени да тешко надрљају. Ем’ им следи вечито поливање кипућом водом, ем’ им се спржена кожа без престанка обнавља. Страшним мукама никад краја,

ХРИШЋАНСТВО

Добри одлазе у рај, међ облаке, анђеле и свеце.

Лоши пролазе лоше. Нема им избављења од паклених мука.

ЗОРОАСТРИЗАМ

Добри, они што су спознали Истину, Доброту и Мудрост, налазе пут ка оном свету преко широког моста који води у „најбоље од свих могућих постојања“.

Лоши, кад умру, пред собом имају само пут који води преко узаног моста са кога следи сурвавање у „најгоре од свих могућих постојања“ ■ М. И.

Будистичка погребна ломача: шта остаје од смртног тела? Бесмртна душа пред којом су два пута. Блажени мир или зачарани круг вечитог рађања и умирања.



Пријатељи су ме увек задиркивали кад бих им испричао како сам упецао овоооолику рибу тврдећи како су риболовачка претеривања понекад већа од ловачких. Али, оно што сам недавно доживео сушта је истина, а не нека риболовачка прича – каже Алберто Роси.

Пецање је само хоби младог Алберта из италијанског града Фиренце и он сваки слободан тренутак проводи на обали реке Арно. Вече се већ ближило кад се одлучио да још који пут окуша срећу. Рибе нису гризле, али он се још задржавао јер је уживао у влажном мирису реке. Уосталом, њему је и било важније то што је крај воде могао да се опусти после једноличног рада у предузећу за увоз и извоз, у коме је био запослен, него да кући однесе неколико уловљених рибица.

Изненада је у тишини која је владала чуо нешто што је подсећало на тихо цвиљење. Устао је и осврнуо се око себе. Нигде никог! Откуд, онда, долазе ти необични звуци, питао се. То није личило на цвиљење мачета, још мање кученцета. Па шта је онда?

Алберто Роси напрегао је слух и закључио да звуци долазе са саме реке. А онда је и видео: низ воду је пловила плавичаста пластична посуда. Струја ју је носила све више ка обали и Роси је најзад схватио да слабашни глас долази из ње. Младић је загазио у реку, дохватио удицом посуду, привукао је и просто се скаменио од запрепашћења.

– Нисам могао да поверујем својим очима – причао је касније. – У кофи је лежало детенце овлаш завијено у некакву белу мараму. Било му је јасно да пред собом има детенце рођено пре само неколико сати.

– Мора да га је мајка пустила низ реку чим га је родила – каже Алберто. – У прво време стајао сам збуњен, а онда сам потрчао

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ



КАО ПРИНЦ



Из пластичне посуде коју је носила речна струја допирао је једва чујан плач. Младић је загазио у реку, дохватио посуду и скаменио се од запрепашћења



према најближој болници носећи пластичну посуду и бебу у њој.

На пријемном одељењу болнице Росија су најпре збуњено гледали као да виде лудака, а онда је одјекнуо аларм позивајући лекаре и медицинске сестре.

Беба – био је дечак – брзо се нашла на одељењу за новорођенчад. Мали Арно, тако су га одмах спонтано назвали, окупан је, прегледан и повијен.

После брижљивог накнадног прегледа лекари су установили да је беба рођена свега четири сата пре пријема у болницу. Одмах

Иако многе породице желе да га усвоје, још се не зна у којој ће Арно одрасти



ЕГИПТА

после порођаја, безосећајна – или несрећна – мајка пустила је дете низ реку.

Све док је трајао пријем нађене бебе, њено збрињавање и лекарски преглед, Алберто Роси чекао је у приземљу болнице.

– Нервозан сам као прави отац који очекује своје прво дете – казао је лекару који је дошао да га обавести да је беба ван животне опасности. – После ове вести пао ми је камен са срца.

Полиција, којој је Роси још у болници дао изјаву, ни до данас није успела да бебиној мајци уђе у траг.

Али, на прву новинску вест о овом догађају јавили су се многи брачни парови са жељом да дечака прихвате.

И сам Алберто Роси радо би га узео, али као нежењен нема много изгледа да му служба за социјално старање и заштиту деце повери малог Арна. Роси зато са жаљењем каже:

– На први поглед заволео сам тај мали беспомоћни замотуљак који ми је донео Арно, баш као што је некад давно фарановој кћерци Нил донео малог Мојсија. И кад једног дана будем добио своје дете, ово, нађено, биће ипак, мој први син■

К. В.

Медицинске сестре искрено су заволеле малог Арна



КОЛИКО СЕ ДИВЉАЛО НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ?

ДОБРИ ПРЉАВИ ЗЛТИ

Припремила М. Илић

REWARD
\$10,000
IN GOLD COIN
*Will be paid by the U. S. Government
for the apprehension*
DEAD OR ALIVE
of
**ХОЛИВУД ЈЕ БАР
У ЦВЕ СТВАРИ
БИО У ПРАВУ:
У ДЕВЕТНАЕСТОМ
ВЕКУ НА
АМЕРИЧКОМ
ЗАПАДУ ЗАИСТА
НИКАКО НИЈЕ
БИЛО ЗГОДНО
БИТИ БИЗОН
ИЛИ
ИНДИЈАНАЦ.
У СВЕМУ
ОСТАЛОМ
НАВЕЛИКО СЕ
ПРЕТЕРИВАЛО**



Жестоки момци
Дивљег запада:
слева, стоје,
Вилијам Карвер и
Харви Логан,
а седе,
Хери Лонгбо (зва-
ни Санденс Кид),
Бен Килпатрик
(звани Високи
Тексашанин) и
Роберт Лирој
Паркер (звани Буч
Касиди)

БУЧ КАСИДИ И САНДЕНС КИД

Окршај са боли-
вијском војском јесте
био жесток, али ни из-
далека тако крвав као на
филму. Као прво, није тач-
но да је Санденс својеруч-
но покосио 13 Боливија-
ца. Права истина? Тај у
животу никога није
убио. Његово пра-
во име? Хери
Лонгбо.

Није тачно ни да је, да
би се докопао муниције,
Буч јурнуо у унакрсну
ватру војске. Самоуби-
лачки јуриш извео је и
главом платио Санденс
Кид. Тешко рањеног, да
би му прекинуо муке,
хицем у потиљак до-
крајчио га је најве-
роватније сам Буч
који се затим не-

како докопао боливиј-
ске униформе, преобу-
као се и у општој гунгули
побегао.

Буч је умро у Америци
1937. године као Вили-
јам Филипс, власник фа-
брике рачунских маши-
на. До краја живота није
нашао издавача за своје
мемоаре под насловом
„Непобедиви бандит” ■

Нити је амерички
запад био оноли-
ко дивљи, нити су
славни револвераши би-
ли онолико опаки коли-
ко би се на основу фил-
мова могло закључити.



Славу (незаслужену) дугује предузетничком духу човека који га је убио, Пета Мекгерета. Он је од животне приче Хенрија Мекартија, како се Кид заправо звао, на-

БИЛИ КИД

правио бестселер.

Тачно је да се Били одметнуо од закона поприлично рано. Првог човека убио је у осам-



Били Кид: није тачно да је био психопата као што би на основу филма „Леворуки револвераш“ могло да се закључи, а ни, кад смо већ код тога, леворук.

наестој години, само из побуда које, у поређењу са разлозима

Џесија Џејмса, изгледају готово узвишено. Кид је шерифа Била Брејдија скратио за главу свећећи се за смрт свог газде Џона Танстола.

Није тачно, као што би на основу филма Артура Пе-

Најзад, у поређењу с неким другим јунацима Дивљег запада; Кид (енгл. kid = дете, клинац) јесте био мало дете. Убио је укупно четворо људи, ни издалека колико „Касапин“ Џим Милер (дванаест). Може бити да је крволочног Џима холивудска слава мимоишла и зато што је био исувише крвожедан. Прве жртве, и то у осмој години, били су му рођени баба и деда. Дозлабога „нефилмично“ ■



Само физичка сличност – Роберт Редфорд као филмски Санденс Кид и прави Хери Лонгбо.

ДИВЉИ БИЛ ХИКОК

Када га је за бедних 200 долара слеђа убио скитница по имену Џек Мекол, Дивљи Бил Хикок био је већ готово слеп.



Звао се, заправо, Џејмс. Каријеру је почео као шериф у Абилину, али је значку и револвер окачио о клин након што је у једној пуцњави грешком убио сопственог заменика. Пошто је платио трошкове сахране, Бил више никада није испалио ни метак, али се зато одао коцки.

Сређа га је издала 2. августа 1876. године. За бедних 200 долара, усред партије покера, слеђа га је убио скитница по имену Џек Мекол. Тај никоговић заправо му је учинио услугу. Избавио га је слепила и језивих мука које следе оболелима од хроничне гонореје. Имао је непуних тридесет и девет година ■





Било је на Западу опаких револвераша, али Вајат Ерп није био један од њих. Штавише, његов учинак у пуцњави код О.К. корала највероватније је раван — нули.



ВАЈАТ ЕРП

Ево нама најзад јунака који се у животу није много разликовао од слике коју је о њему створио Холивуд!

Па... Као прво, нема баш никаквих доказа да је у наводно најкрвавијем револверашком обрачуна Дивљег запада, оном код О.К. корала, Ерп икога убио. Штавише, његов учинак у тој историјској пуцњави највероватније може да се изрази помоћу савршено округлог броја. Нуле.

Пре тога Вајат је бар пет година немилице таманио бизоне. Пошто је сасвим исправно закључио како му се то занимање уопште не исплати, спремно је самом

себи окачио звездицу на кошуљу заклевши се да ће бдети над миром и редом града Вичите.

Тамо се истакао тако што је замало упуцао самог себе, одбијањем да у градску касу похрани „рекет“ који је убирао од тамошњих продавачица љубави и тучњавом у којој је ухапшен због тешког нарушавања јавног реда и мира.

Ишутиран из Вичите по кратком поступку, Ерп се накратко задржао у Доџ Ситију где је дочекао да га поштено измлате због извесне веселе играчице. Онда је отишао у Тексас. Истегли су га и оданде, баш док је покушавао да за велике паре лакомисленима потури и прода полуге лажног злата.

Године 1880. настанио се у Тумстону, прихватио плату и дужности заменика шерифа и, како му се за то указала прилика, купио власничке деонице у главној градској кафани.

Умро је 1929, пошто се тридесетак година бавио боксом и тучама у којима је углавном извлачио дебљи крај, тужно неуверљивим мафионичарским триковима и безуспешним настојањима да глумца Вилијама Харта наговори да одигра главну улогу у филму о његовом бурном животу ■

ЏЕСИ ЏЕЈМС

Прославио се првом пљачком банке у историји САД која је изведена у по беладана. Џесијева банда тада је из банке у Либертију у Мисурију однела 60.000 долара.

Тако богатог плена више се никада нису домогли, али су наставили да несхватљиво дрско празне трезоре широм Запада о чему су ондашње новине нашироко и надугачко писале. Писао је и Џеси, као да тај порив једноставно није умео да савлада.

После сваке пљачке у редакције водећих листова у земљи стизала су писма у којима је Џеси одлучно порицао сваку умешаност у најновији препад, потанко излагао свој „необориви“ алиби и по правилу, онако успут, у знак добре воље према посленицима јавне речи наводио бар неколико имена „правих“ криваца, по правилу особа из круга најуже породице.

Када га је 1882. године слеђа убио један члан банде, мало ко је у то поверовао. Никакво чудо. Џеси је пре тога толико пута умирао и васкр-



Када га је 1882. убио члан сопствене банде, мало ко је поверовао да је Џеси Џејмс заиста умро. А и како би кад је Џеси толико пута пре тога гинуо и васкрсавао?

савлао под новим именом и презименом (последњи пут као Томас Хауард) да је у његов неопозиви крај заиста било тешко поверовати када се уистину догодио.

Можда је маму-Џејмс то донекле и растужило, али не у толикој мери да изгуби сваки смисао за добродошлу зарадицу. Наплаћивала је по два ес пет центи за посебну радост да се обиђе Џесијев гроб. Неки су плаћали још толико када би изразили жељу да у џепу однесу каменчић с његове раке ■

ОВО МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ... О ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

• Није Дивљи запад био препун каубоја него фармера. Однос снага? Отприлике један гонич крава на сваких 10.000 земљорадника.

• Уопште није тачно да су каубоји по правилу били неписмени. Штавише, готово да нема те каубојске недођије и забити која у оно време није издавала сопствене новине. Додуше, често прилично не свакидашњих наслова као што су „Парализатор“ (Paralyzer) и „Канзашки скот“ (Kansas Sod).

• Највећи покољ белаца у америчкој историји нису починили Индијанци, него мормони који су 1857. у Маунтин Медоузу у Јути поубијали најмање стотину мушкараца, жена и деце белих досељеника, противни-

ка мормонског многоженства.

• У наводно најкрвавијем револверашком обрачуна Дивљег запада, обрачуна код О.К. корала у Тумстону, заправо је погинуло троје људи: Морган Ерп и два члана банде браће Клентон.

• Далеко крвавија пуцњава одиграла се 1880. године у Масел Слоу где је извесни Волтер Кроу, по занимању револвераш, у једном дану из неутврђених разлога хладнокрвно покосио пет сиромашних досељеника.

• Није тачно да се просто не могу пребројати јадници којима је Џеси Џејмс дошао главе. Могу. На један прст руке.

• Кад су се оно нашли на удару боливијске војске, Буч Касиди и Санденс Кид су, не трепнувши,

поубијали гомилу војника? Неће бити. Санденс Кид у животу никога није упуцао. Буч Касиди јесте. Санденса. Право у потиљак.

• Дивљи запад зове се тако зато што се тамо непрекидно дивљало у употреби ватреног оружја? Којешта! Од 1857. до 1924. године у том још неуљуђеном делу света одиграло се тек 587 револверашких обрачуна. У просеку, свега 8,76 крвавих пуцњава годишње. Мање од једне месечно.

• Просек је просек, ал' је зато у Доџ Ситију праштало на све стране. У ствари, током десет најкрвавијих година у историји града, седме деценије прошлог века, гробље на брдашцу But Hill увећало се за тачно 34 раке. А умирало се и од старости и болештина ■





Овако, заправо, стоје ствари. Револверашки учинак Вајата Ерпа раван је нули. Дивљи Бил Хикок је на петом, а Били Кид на десетом месту топ-листе опаких убица с Дивљег запада. Џеси Џејмс и Санденс Кид ни дотле нису догuralи



4. ХАРВИ
ЛОГАН

9 11 0

5. ДИВЉИ
БИЛ ХИКОК

7 8 1

6. ЏОН Џ.
СЕЛМАН

6 8 0

7. ДАЛАС
ШТУДЕНМАЈЕР

5 8 2

8. КАЛЕН БЕЈКЕР

5 7 3

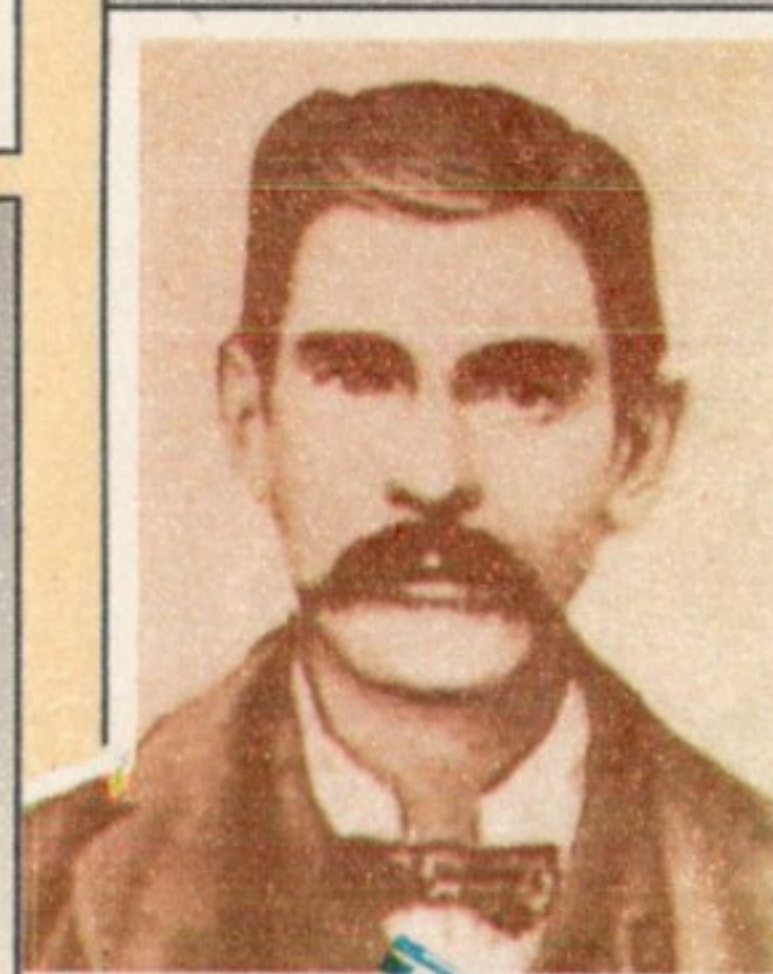
9. КИНГ ФИШЕР

5 4 0

10. БИЛИ КИД

4 16 5

БЕЗНАДЕЖНИ



19. ДОК
ХОЛИДЕЈ

2 8 2

26. ЏЕСИ
ЏЕЈМС

1 9 3

32. ВАЈАТ ЕРП

0 5 5

33. САНДЕНС КИД

0 4 0

деветнаест

РЕВОЛВЕРАШ

ЖРТВЕ

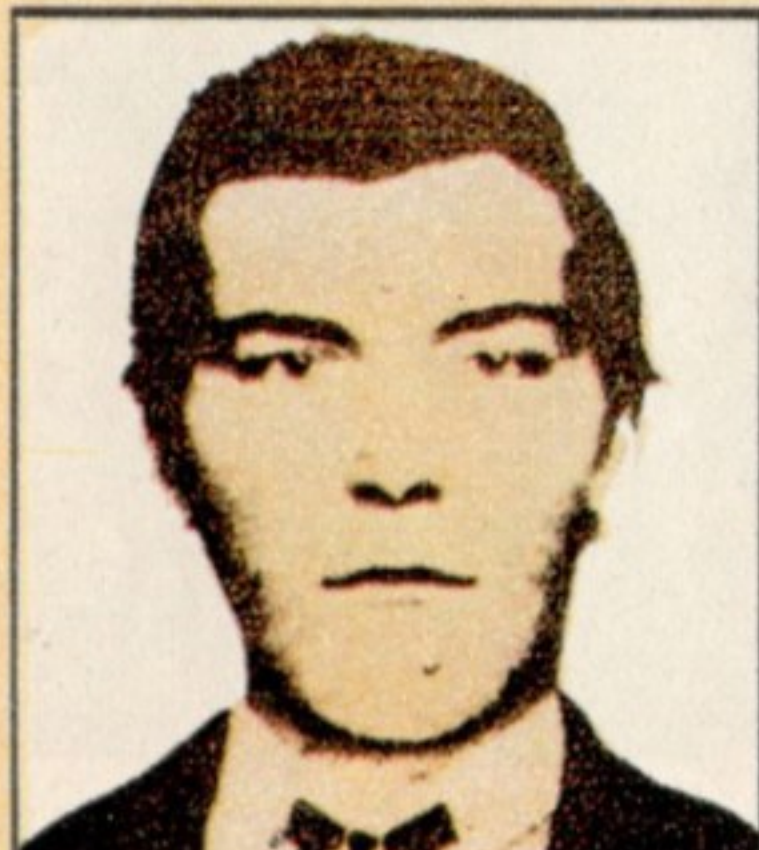
ОБРАЧУНИ

САУЧЕС- НИШТВО



1. ОПАКИ
ЏИМ МИЛЕР

12 14 1



2. ВЕС ХАРДИН

11 19 1

3. БИЛ ЛОНГЛИ

11 12 2





БЕЗ ПОДЛИВАЊА



Изгледа сасвим обично, али ово је, тако бар тврди изумитељ Дамини Кумар са америчког Саут Бенк универзитета, први чајник из кога се не подлива вода када се сипа у шољице. За то су заслужни жлебови који се налазе дуж „носа“ чајника ■

ОПТИМИЗАМ ЈЕ НАСЛЕДАН

Група психолога из Лондона утврдила је, низом експеримената, да су депресивне особе интелигентније од оних које живе срећно и задовољно. Боље прате логичке процесе и имају израженије аналитичке способности. Истовремено, са Вашингтонског универзитета у Сент Луису стиже вест да је оптимизам наследан и да зависи од концентрације серотонина и допамина у делу мозга у коме се рађају емоције ■



двадесет

НАСЕЉА У КОСМОСУ

Почетком јуна ове године у орбити око Земље почиње изградња насеља које ће служити за експерименте у условима одсуства гравитационе силе. Градиће се уз помоћ међународне космичке станице АЛФА и њене посаде, а рачуна се да ће радови бити завршени до 2002. године кад ће и званично почети колонизација космоса ■



Илустровао Дарко Гркинић



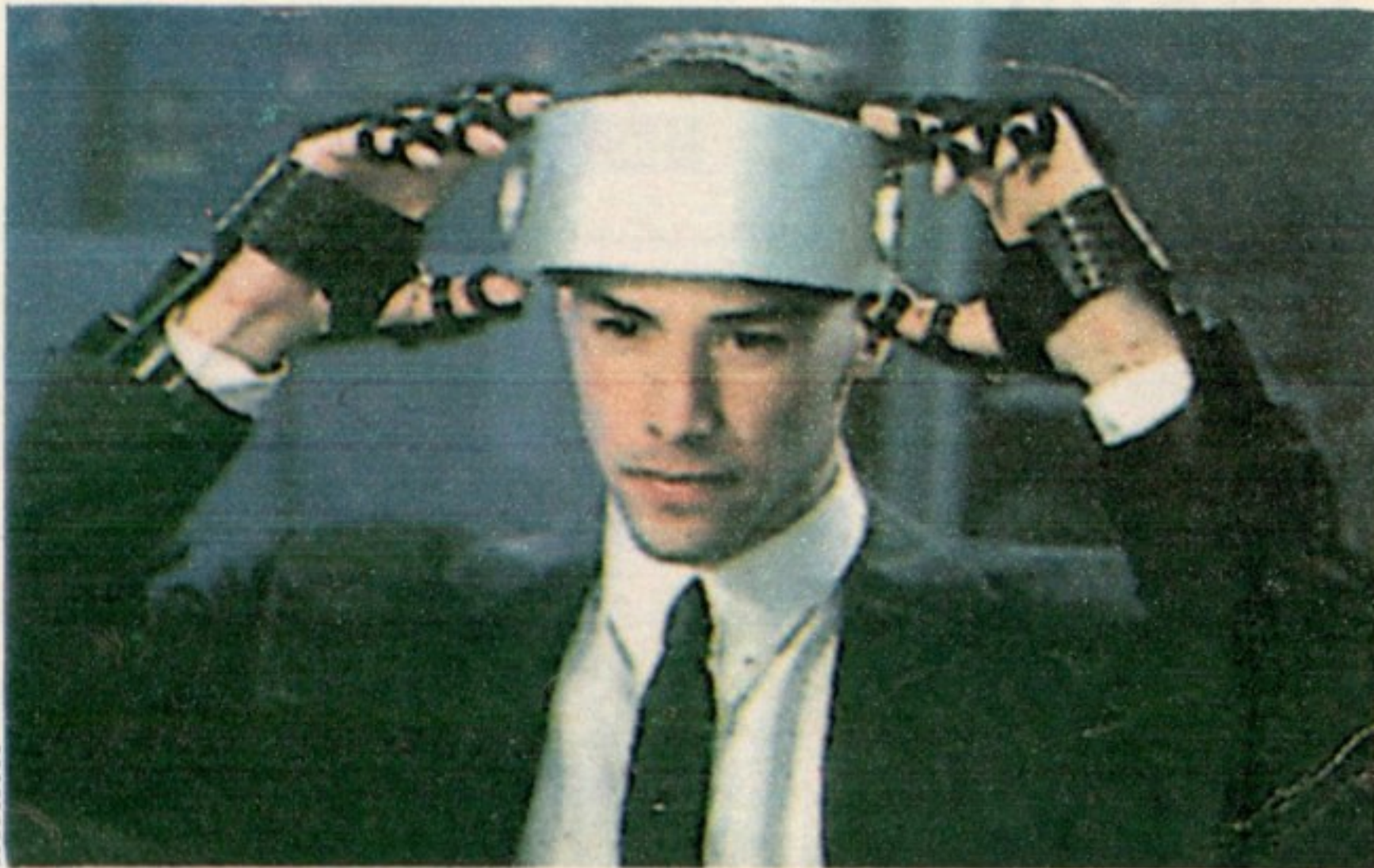
МУВА ДА ТЕ ЧУВА...

На последњем међународном конгресу паразитолога одржаном у Израелу истраживач с универзитета у Јерусалиму Коста Мумкуоглу навео је занимљив случај из своје праксе.

Код једног старијег пацијента коме је стопало било захваћено гангреном и остеомијелитисом (тешким обликом бактеријске инфекције где уобичајена терапија није давала резултате), уместо ампутације ноге применио је један стари „лек“, испробан много пре него што су се појавили антибиотици – ларву зелене муве чији је латински назив „Phaenicia sericata“.

Ове ларве (одгојене у лабораторијским условима) неколико месеци стављали су на оболело место које је, заправо, било једна велика отворена рана и – нога је спасена. Човек је поново могао да хода.

Тајна је у томе што се ларве поменуте муве хране искључиво органском материјом у распадању. Њих око 6000 на делу очистило је рану од изумрлог ткива и бактерија и уз то још подстакло циркулацију производећи „алантоин“, природни састојак који омекшава ткиво, штити га од запаљења и обнавља ■



БЛАГО НАМА

Истраживачи Државног института Макс Планк у Немачкој увелико проучавају могућности унапређења човечије интелигенције уз помоћ рачунара. Микрочип са такозваном „живом нерватуром“ већ је спреман. Остаје још само да се утврди на који би начин могао да буде „прикључен“ на мозак ■

ПОЛИТИКИ
ЗАБРАВНИ

Ако волите поручника Блуберија

ШТА ЈЕ БИЛО ПРЕ...



Неки писци воле да измишљају замршене приче које се догађају између и око забележених историјских чињеница мешајући истину и машту тако да читаоци поверују да се то одиста и догодило. Романи „Три мускетара“ Александра Диме и „Флешмен“ Џорџа Мекдоналда Фрејзера спадају у ову врсту као и стрипови о поручнику Блуберију.

Конфедерално благо за које је Блубери оптужен да га је украо заиста је постојало, али никада није нађено. Рат за протеривање Апача са њихове земље, о чијем се почетку говори у нашим претходним епизодама, одиста се догодио. Али, он је уистину вођен овако.

Године 1870. око хиљаду седамсто Чирикахуа Апача, предвођених поглавицом

Кочизом, били су одређени да оду у резерват Охо Каљенте на западу Новог Мексика, у близини њихове постојбине. Кочиз је одбио да крене и побегао је са малом групом, али се вратио 1871. године.

Међутим, притужбе становника околних области натерале су војску САД да покуша да пресели Индијанце стотинак километара на север, у Туларосу. После тога хиљаду Апача пребегло је у резерват Мескалерио на реци Пекос. По њиховој жељи, годину дана касније, Апачи су враћени у Охо Каљенте. Убрзо после тога Кочиз је умро, а тачно место и датум његове смрти остали су тајна. У то време Апачи су почели да се баве пољопривредом, па даљи насилни подухвати за њихово протеривање нису забележени. Нажалост, влада из Вашингтона одлучила је да групише Апаче у резерват Сан Карлос који је назван „паклао од четрдесет јутара“.

Тај лоше смишљени подухват изведен је 1876. године у Чирикахуа резервату у Аризони. Три стотине људи насилно је пресељено, али много више их је пребегло у Охо Каљенте у Мексику или остало у планинама.

Џеронимо, поглавица апачког племена Чирикахуа, ушао је 1877. године у борбу са америчким трупима, али су га ухватили и одвели у Сан

Карлос. Влада је онда послала своје војнике у Охо Каљенте, а када су тамо стигли, нашли су само четири стотине педесет Индијанаца. Остали су се окупили у пљачкашке групе под вођством Викторија. Викторио се предао 1878. године у нади да би његов народ могао да остане у Охо Каљентеу, али је влада поново покушала да сатера Апаче у Сан Карлос.

Две године касније, после неколико неуспелих преговора, Викторију су се придружиле друге избеглице из Мексика, са њима је харао Новим Мексиком и Аризонам, што је изазвало велики страх међу становницима тих подручја. Најзад, сакупљена је војска од две хиљаде људи, али је Викторио и даље успевао да умакне и пређе мексичку границу. Притиснут са обе стране, претрпео је тешке губитке.

Октобра 1880. године у Трес Кастиљосу мексичка војска сукобила се са Викторијевом групом која је тада имала само стотину ратника и четири стотине жена и деце. Били су опкољени и нападнути током ноћи. Викторио је погинуо у борби. Али, његова смрт није угушила непријатељство које је настављено све до краја 1900. године.

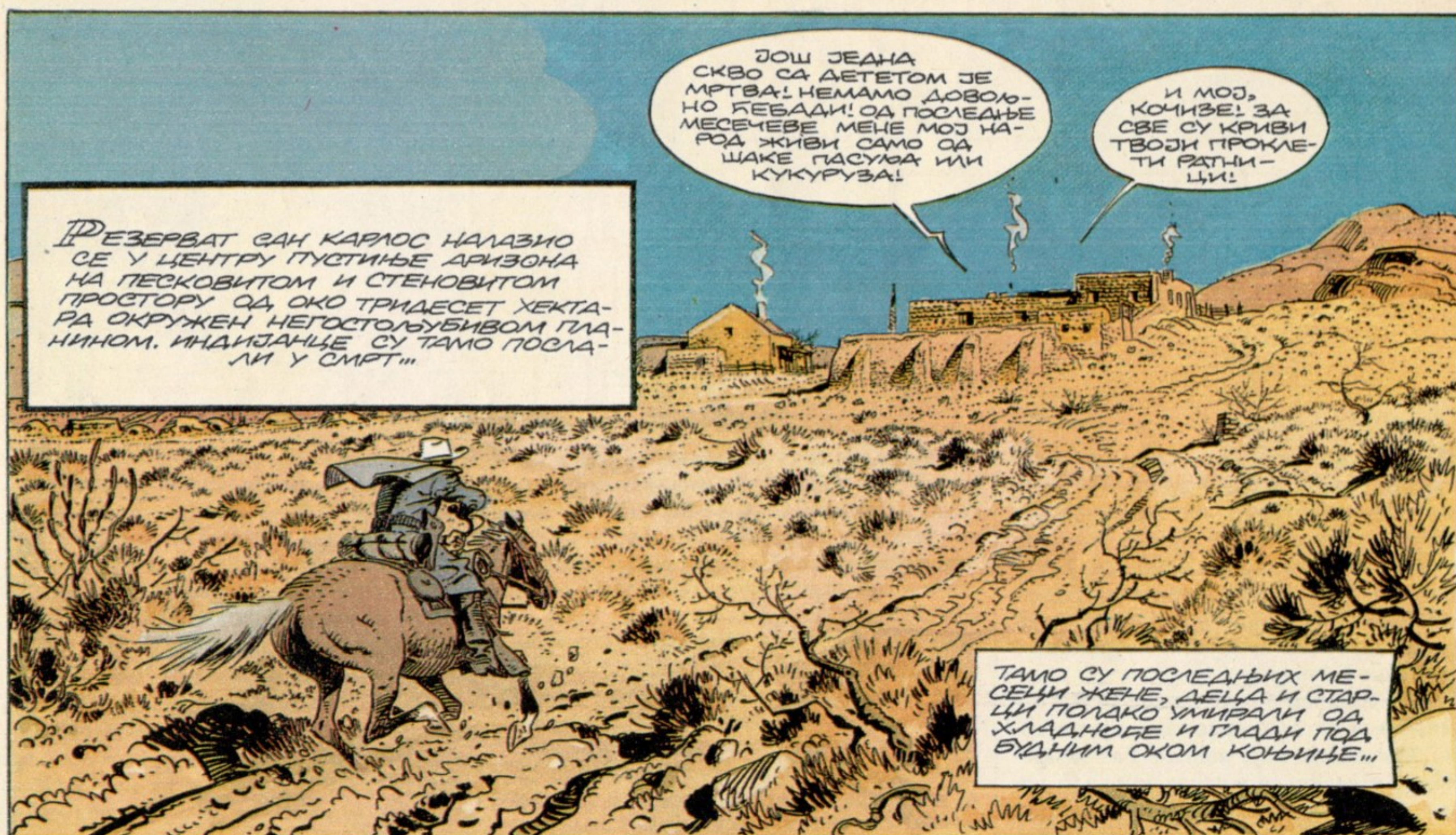
У претходним епизодама пустоловина поручника Блуберија, које смо објављивали протеклих година, догађаји су довели нашег јунака до тога да буде лажно оптужен и да једини спас нађе у бекству од војне патроле која га прати у заточеништво. Уточиште налази код Апача помажући им да изађу из окружења које им поставља војска...

Доживљаје поручника Блуберија праћићемо током целе ове и идуче године



НАПИСАО
И НАЦРТАО
ЖАН
ЖИРО

ПОРУЧНИК БЛУБЕРН ПЛЕМЕ ДУХОВА



1



У ТАКСОНУ ГДЕ СЕ УЛОГО-
РИО ПУКОВНИК ДРЕЖК!"

ПРОБИЛИ
СУ СЕ КРОЗ НАШЕ
РЕДОВЕ? БИЛИ СУ
У ВОЗУ КОЈИ САМ
ПРОПУСТИО! ПРО-
КЛЕТНИЦИ!

ДАЛИ
КО БИ
ПОМИСЛИО
ДА ЋЕ АПАЧИ
УЋИ У ВОЗ!
САМО БЛУБЕ-
РИ ЈЕ МОГАО
ДА УЧИНИ
ТАКО
НЕШТО!

ГДЕ СУ
ЛИЛИ И
СТЕН-
ТОН?

ПАТРОЛА
ИХ ЈЕ НАШЛА
ЗАРАВЕ И ЧИ-
ТАВЕ У ПУ-
СТИЊИ!
БЛУБЕРИ
ИХ ЈЕ
ОСТАВИО!

НАШИИ СМО НАПУШТЕН
ВОЗ КОД СТАРОГ РУДНИ-
КА БЛИЗУ ФЕНИКСА! ЛОКАЛ-
НИ ГАРНИЗОН НИЈЕ НИ-
ШТА ВИДЕО!



ОЧИ-
ГЛЕДНО
ДА ИЗБЕГНУ
НАШУ КЛОПКУ!
ОВДЕ СМО ИХ
ЧЕКАЛИ, А СА-
ДА ИМ НИКО
НЕ СТОЈИ
НА ПУТУ!

ЗА-
ШТО БИ
ИШЛИ ТАКО
ДАЛЕКО НА
ЗАПАД?

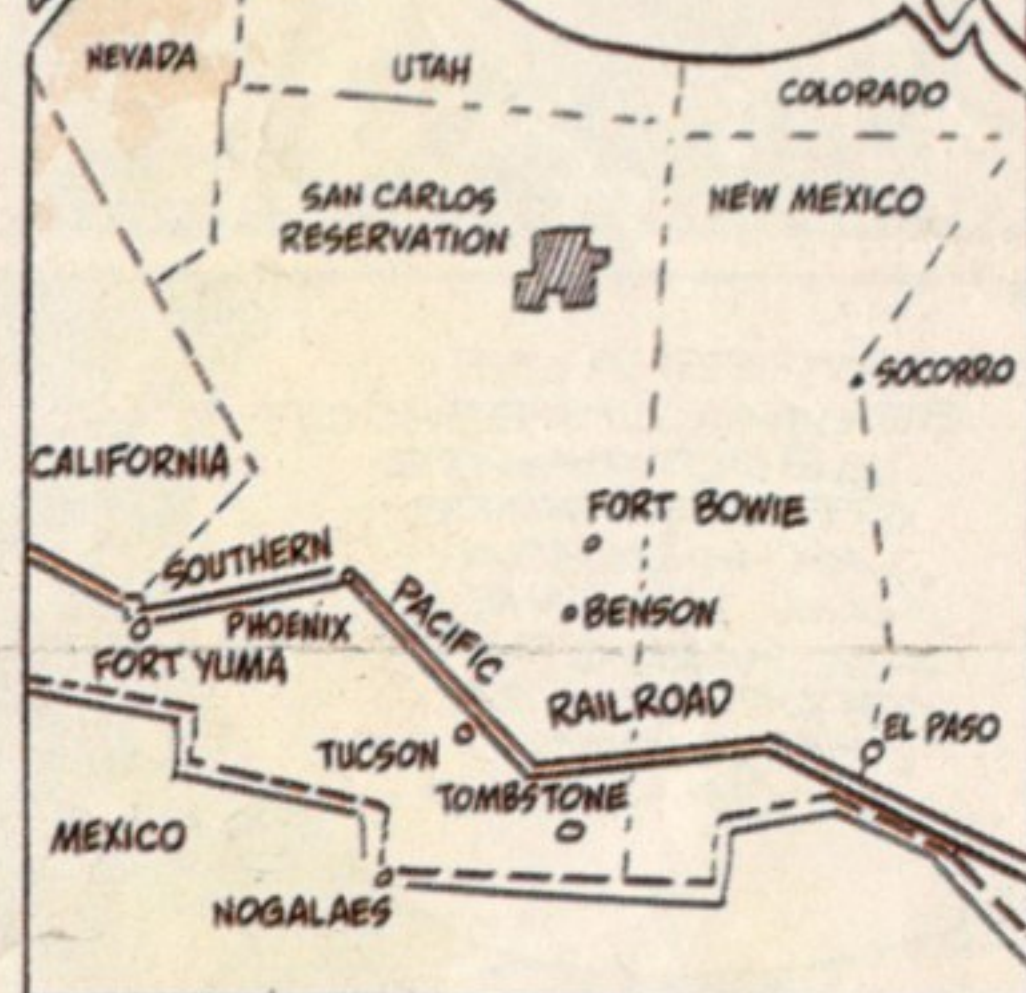


ДОК СМО МИ БЕСОМУЧНО
ЈУРИЛИ ПРЕМА ГРАНИЦИ,
ОНИ КОЈОТИ СУ СЕ УГОДНО
ВОЗИЛИ ПРУГОМ
КА СЕВЕРУ!

И ПОСЛЕ
НЕ-
ДЕЉУ
ДАНА
МИ ТО
СА-
ОПШТА-
ВАШ!



БОГ ЗНА
ГДЕ СУ
САДА НЕ-
СТАЛИ!"



КАД ЈЕ У
ПИТАЊУ
СТРАТЕГИЈА,
БЛУБЕРИ ЈЕ
НЕНАДМА-
ШАН! ШТА ЛИ
НАМ САДА
СПРЕМА?

ПОСТОЈЕ ДВЕ
МОГУЋНОСТИ; ИЛИ
СУ ОДМЕТНИЦИ
КРЕНУЛИ НА ЈУГ
ПРЕМА МЕКСИКУ
И ВЕЋ СУ ПРЕ-
ШЛИ ГРАНИЦУ
ИЛИ!"

ИЛИ СУ
ОСТАЛИ ПРИ
ЗАМИСЛИ ДА
ИЗБАВЕ ОСТА-
ТАК СВОГ ПЛЕ-
МЕНА ИЗ САН
КАРЛОСА!



ИЗ РЕЗЕРВА-
ТА! НАРАВНО!
НАШИ ЛУДИ
СУ МОЖДА
У СМРТНОЈ
ОПАСНО-
СТИ!

ИЗ ТВРЂАВЕ
БОВИ! ПОСЛА-
ЛИ СУ ГЛАС-
НИКА! МАЈОР
РУТЕФОРД
ЈЕ УПО-
ЗО-
РЕН!

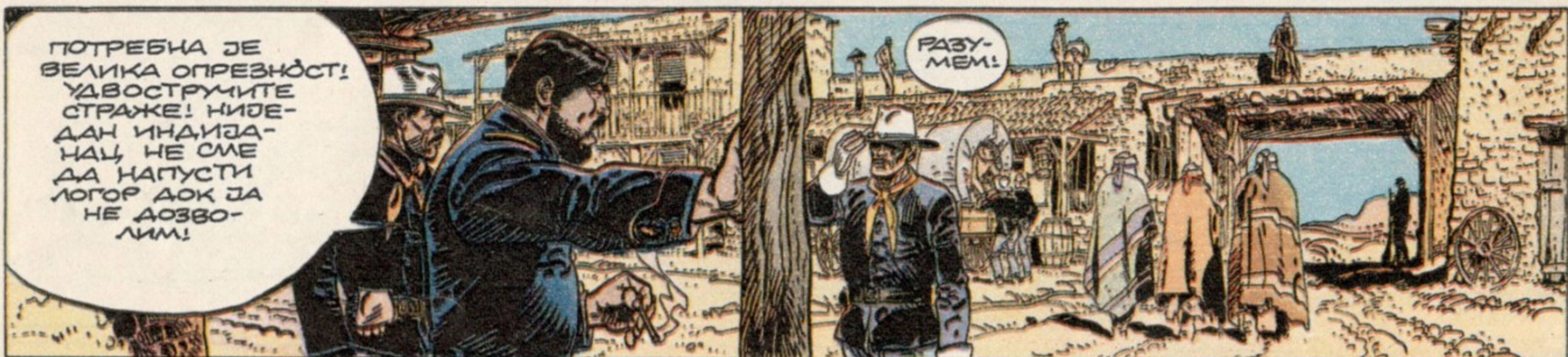


У
САН
КАР-
ЛОСУ..."

ОЛОШУ! АКО СЕ ИЗЈЕДАН ОД
ВАШИХ РАТНИКА ПРИБЛИЖИ
МОМ РЕЗЕРВАТУ, ЗАТВОРИ
ВАС СВЕ У ТВРЂАВУ! А
САД, НАПОЈЕ!



И ЗАИСТА, ПОШТО СУ СЕ ПРИДРУЖИЛИ ЈЕДИНИЦАМА КОЈЕ СУ ОТКО-ЛИЛЕ ВИСОРАВАН МРТВИХ КОЊА И НЕУСПЕШНО ПОКУШАВАЛИ ДА ПРЕСЕКУ ПУТ АПАЧИМА, ЉУДИ ГЕНЕРАЛА МИЛЕРА ПОЧЕЛИ СУ КРЕЊУЊИ НА СЕВЕР, ПРЕМА РЕЗЕРВАТУ...



НА СТЕНИ ИЗНАД РЕЗЕРВАТА...





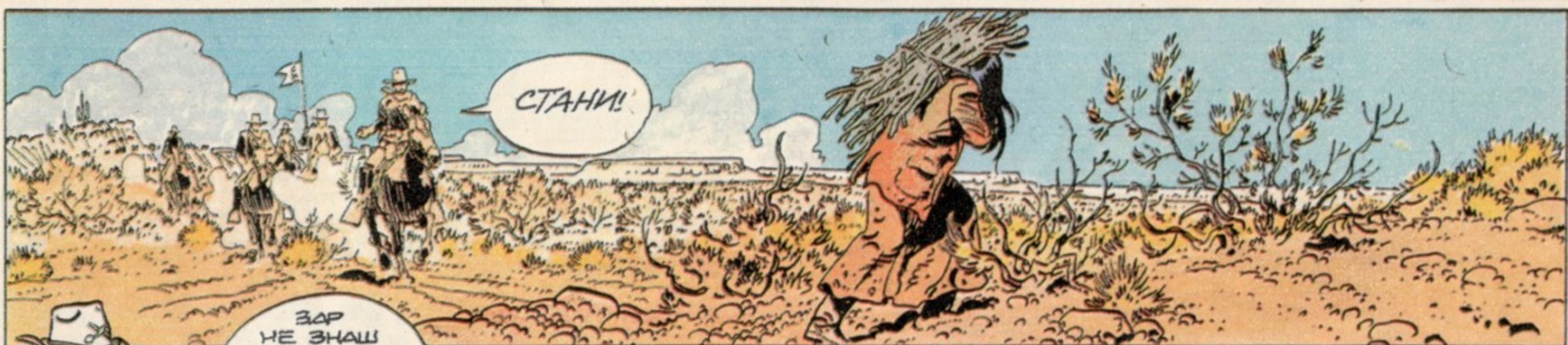
ИЗВИДАЧИ НАС
ОБАВЕШТАВАЈУ
ДА ИМА НА СТО-
ТИНЕ ГЛАВИХ
НА ДВА ДАНА
ХОДА ОДАВАДЕ!
БИЋЕ ПРЕ-
КАСНО КАД
СТИГНУ!

ДО
ТАДА
СВАШТА
СЕ МОЖЕ
ДОГО-
ДИТИ!



ТРИ
САТА
КАСНИЈЕ,
НА ИЗВИЦИ
РЕЗЕР-
ВАТА...

ХЕЈ!
ПОГЛЕ-
ДАЈ!



СТАНИ!



ЗАР
НЕ ЗНАШ
ДА НЕ СМЕШ
ДА ПРЕЂЕШ
ГРАНИЦУ
ЛОГОРА?

ЈА
НЕ ЗНАТИ!
СКУПИТИ
ДРВА ЗА
ВАТРА! ДЕ-
ЦА... ХЛА-
ДНА НОЈ!



ПА ОНА ЈЕ ТАКО ЛЕПА!
КАКО ТО ДА ЈЕ
РАНИЈЕ НИСАМ
ЗАПАЗИО?

!!!
ОГО
ОГО

ВЕРОВАТНО
ЗБОГ ПРЉАВ-
ШТИНЕ! СИГУРНО
ИХ ЈЕ ВИШЕ ТАК-
ВИХ У ЛОГОРУ,
АЛИ ИХ ПРВО
ТРЕБА ОПРАТИ!
ХА, ХА, ХА!
КРЕНИ!



ТСИ-НА
-ПАХ ЈЕ БИО
У ПРАВУ! ОВО ЈЕ
НАЈБОЉИ НАЧИН
ДА ИХ ЗАВАРА-
МО! ЧАК МЕ НИ
МОЈИ ЉУДИ
НИСУ ЗАПАЗИ-
ЛИ!



КАД СЕ
ВРАТИО,
КОЧИЗ
ЈЕ ОДРЖАО
САСТАНАК...

САД БАР
ЗНАМО ДА СУ
ВИКТОРИО И ЊЕ-
ГОВИ РАТНИЦИ
УМАКЛИ ГЛАВ-
ЦИМА!

АЛИ СМО
НАЖАЛОСТ
ЈОШ РАЗ-
ДВОЈЕ-
НИ!

ОЧЕ!
ТУ
САМ!

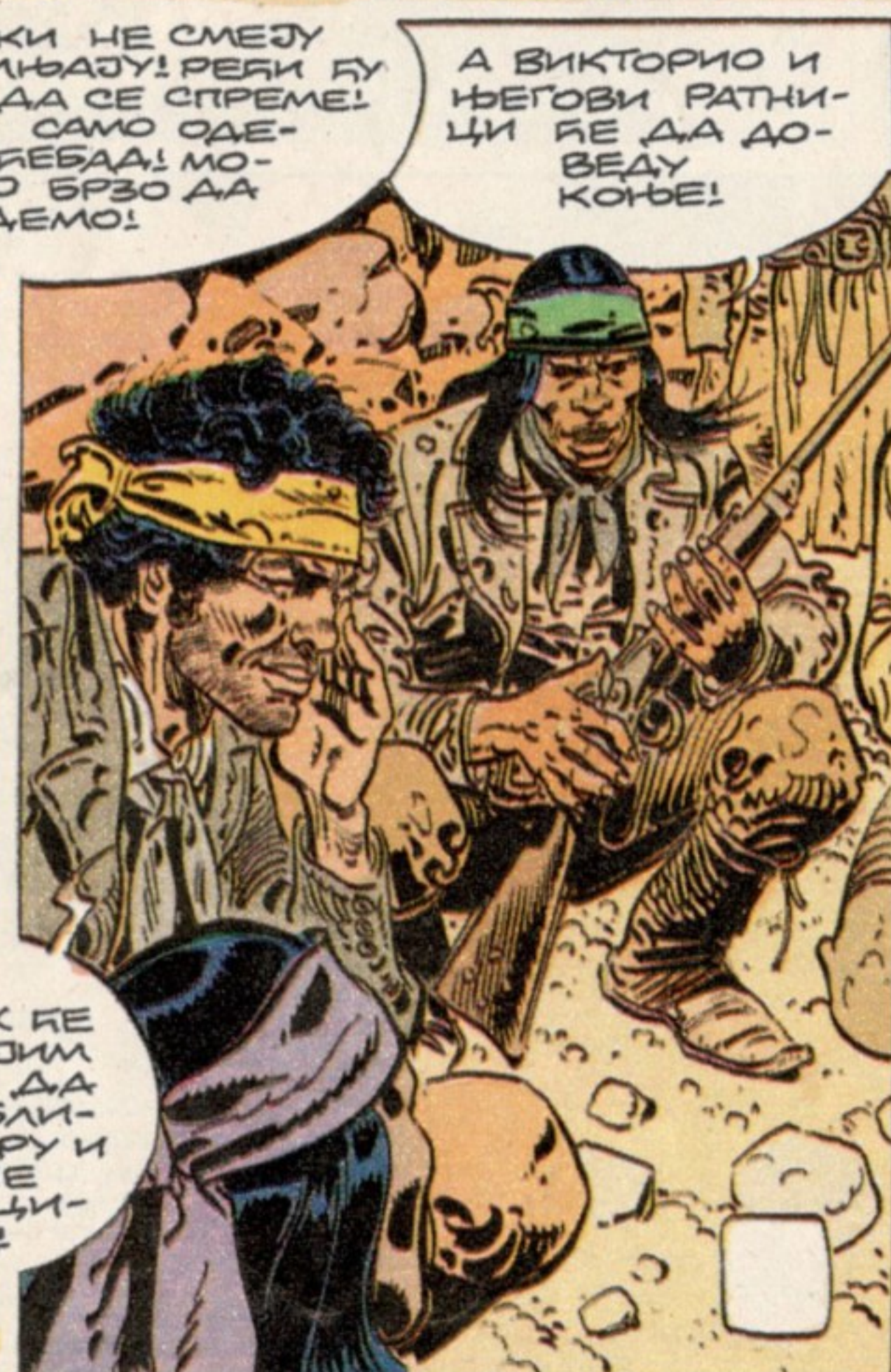
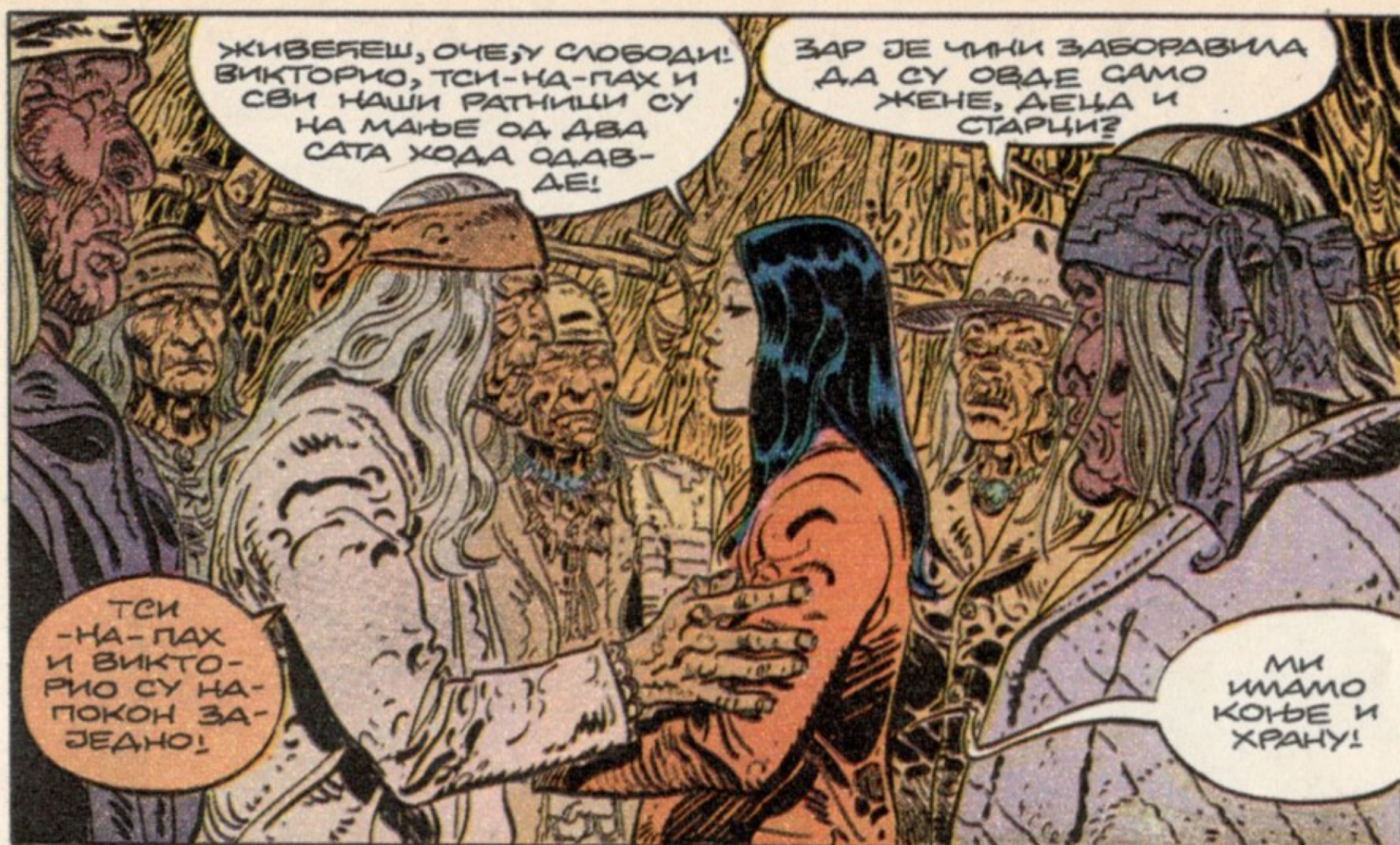


ТО САМ ЈА,
ЧИНИ!

ЧИНИ?

ШТА?

ОХ! МОЈА
КБЕРКА! ЖЕ-
ЛЕО САМ ДА ТЕ
ВИДИМ ЈОШ ЈЕ-
ДНОМ ПРЕ НЕГО ШТО
СЕ ПРИДРУЖИМ
ПРЕЦИМА НА
НЕБУ!





СТАРИ КА-НУИ-МА НЕ МОЖЕ ДА ХОДА! ОН НИ ЈЕ ЈЕДИНИ... ПОТРЕБНА СУ НАМ НОСИЛА!

НАЈЈАЧИ БЕ ПОНЕТИ КА-НУИ-МА И ДРУТЕ!

НЕ, КОЧИ-ЗЕ!



НАЈСТАРИЈИ БЕ ОДРЖАВАТИ ВАТРУ! КОЧИЗ НАМ МОРА ДОЗВОЛИТИ ДА СЕ И МИ БОРИМО ПРОТИВ БЕЛАЦА! ЈОШ ОВАЈ ПУТ!



АААА ЕАА! ЈУХУУ!

ДО БАВОЛА! ДОКЛЕ БЕ ДА АРАДУУ? ТО ТРАЈЕ БЕЈ АВА САТА!

ЊИХОВЕ ЧАРОЛИЈЕ! БРИНЕ МЕ НЕШТО ДРУГО, МАЈОРЕ!

НЕ-МА ЧАРО-ЛИЈЕ! ТО ЈЕ УОВИЧА-ЈЕНО У ОВО ДОБА ГОДИНЕ! СЕМ ТОГА, МАМА СТВАРА ТЕШКОЈЕ И ЊИМА И НА-МА!



ПОГЛЕДАЈТЕ ОНУ МАГЛУ! СЈАЈНА ПРИИ-КА ЗА НАПАД! УСКОРО НЕЋЕМО ВИДЕТИ НИ ПРСТ ПРЕД НОСОМ! ОВО ЈЕ ЧУДНО!

ЈАА АА АУААА АААА

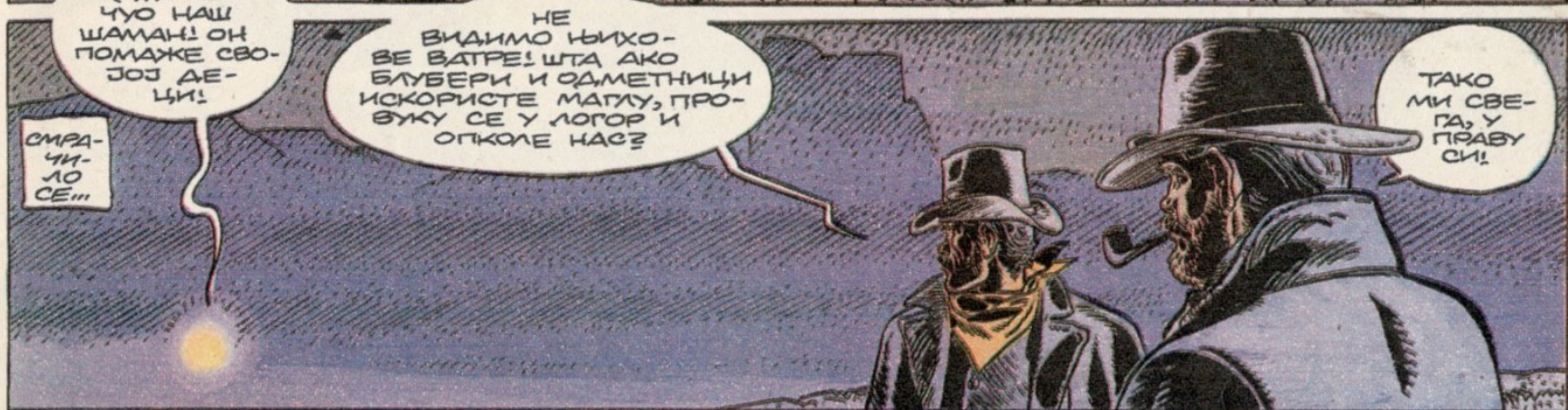
АААА!

ВЕЛИКИ ДУХ ЈЕ ЧУО НАШ ШАМАН! ОН ПОМАЖЕ СВОЈОЈ ДЕ-ЦИ!

ОМРА-ЧИ-ЛО СЕ!!!

НЕ ВИДИМО ЊИХОВЕ ВАТРЕ! ШТА АКО БЛУБЕРИ И ОДМЕТНИЦИ ИСКОРИСТЕ МАГЛУ, ПРО-ВУКУ СЕ У ЛОГОР И ОПКОЛЕ НАС?

ТАКО МИ СВЕ-ГА, У ПРАВУ СИ!



ЗА ТО ВРЕМЕ...

АКО САМ ДОБРО ПРО-ЦЕНИО РАЗДА-ЉИНУ, ТРЕБАЛО БИ ДА СМО БЛИЗУ ЛОГО-РА!

ТСИ-НА-ПАХ И ЊЕГОВА БРА-ГА НЕ МОГУ НИШТА ДА ВИДЕ ОД МАГЛЕ! КАКО ЗНА ДА ИДЕМО У ДОБРОМ ПРАВЦУ?



ПОМОЋУ ОВОГА! ОВО ЈЕ ЈЕДАН ОД ТРИКОВА БЕЛДОЛИКИХ! МИ ТО ЗОВЕМО КОМПАС! УВЕК ПОКАЗУЈЕ СЕВЕР! СВЕ САМ ДОБРО ИСПЛАНИРАО! САД ТИ-ШИНА!

ЧАРО-ЛИЈА БЕ-ЛАЦА САД ПОМАЖЕ АПАЧИМА!

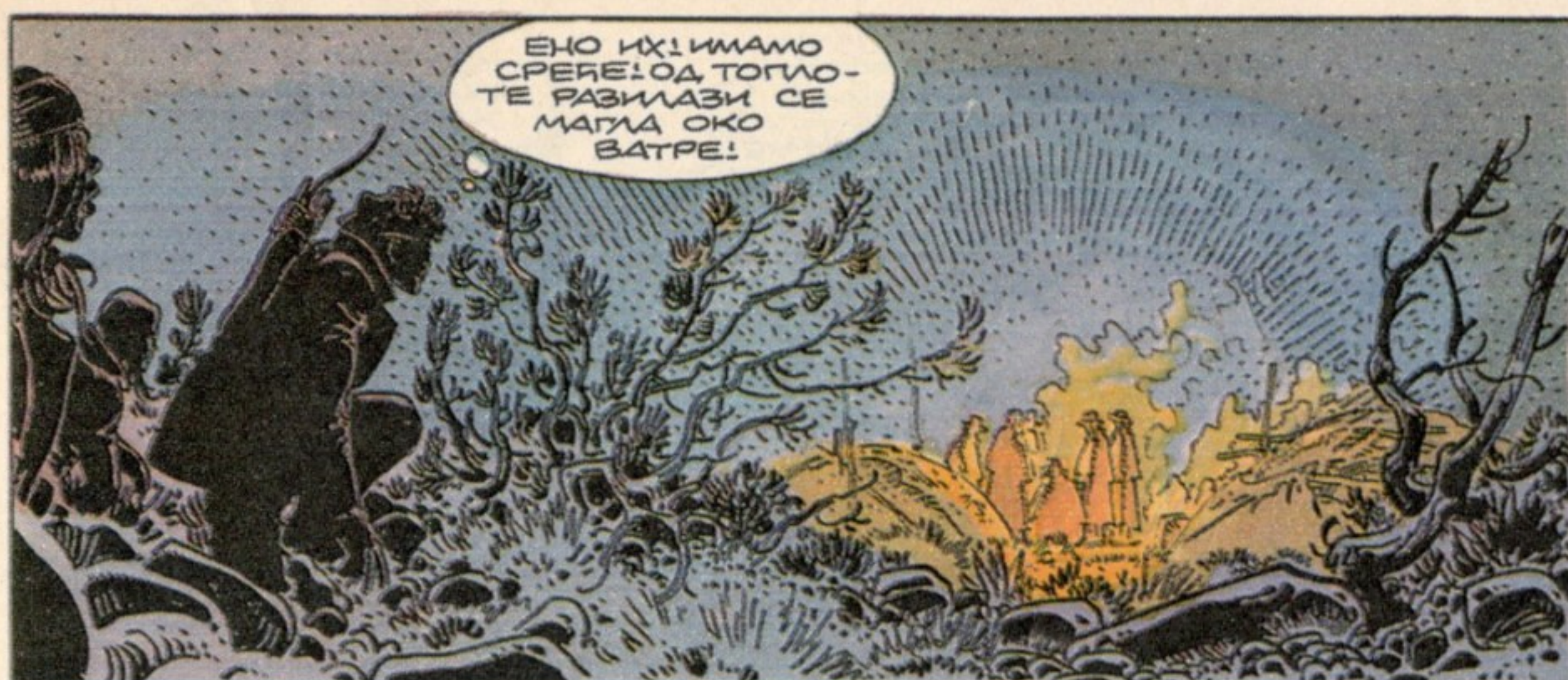


У ТЕРЗА-ВИ...

ХОРЕ-ТЕ ДА ЗАУЗМЕМО ПОЛОЖАЈЕ У СРЕД ЛОГО-РА?

ДА, ДА-ГЕРТИ! У СЛУ-ЧАЈУ ДА ПЛАНИ-РАЈУ НЕКУ ЗАМКУ! БУДИТЕ ОПРЕЗНИ!





ЕНО ИХ! ИМАМО
СРЕБЕ! ОД ТОГЛО-
ТЕ РАЗИМАЗИ СЕ
МАГЛА ОКО
ВАТРЕ!



НА-ЧО!
НА МОЈ
ЗНАК ОДАП-
НИТЕ СТРЕЛЕ
КОЈИМА ОЩА-
МУЉУЈЕТЕ
ДИВЛАЧ!



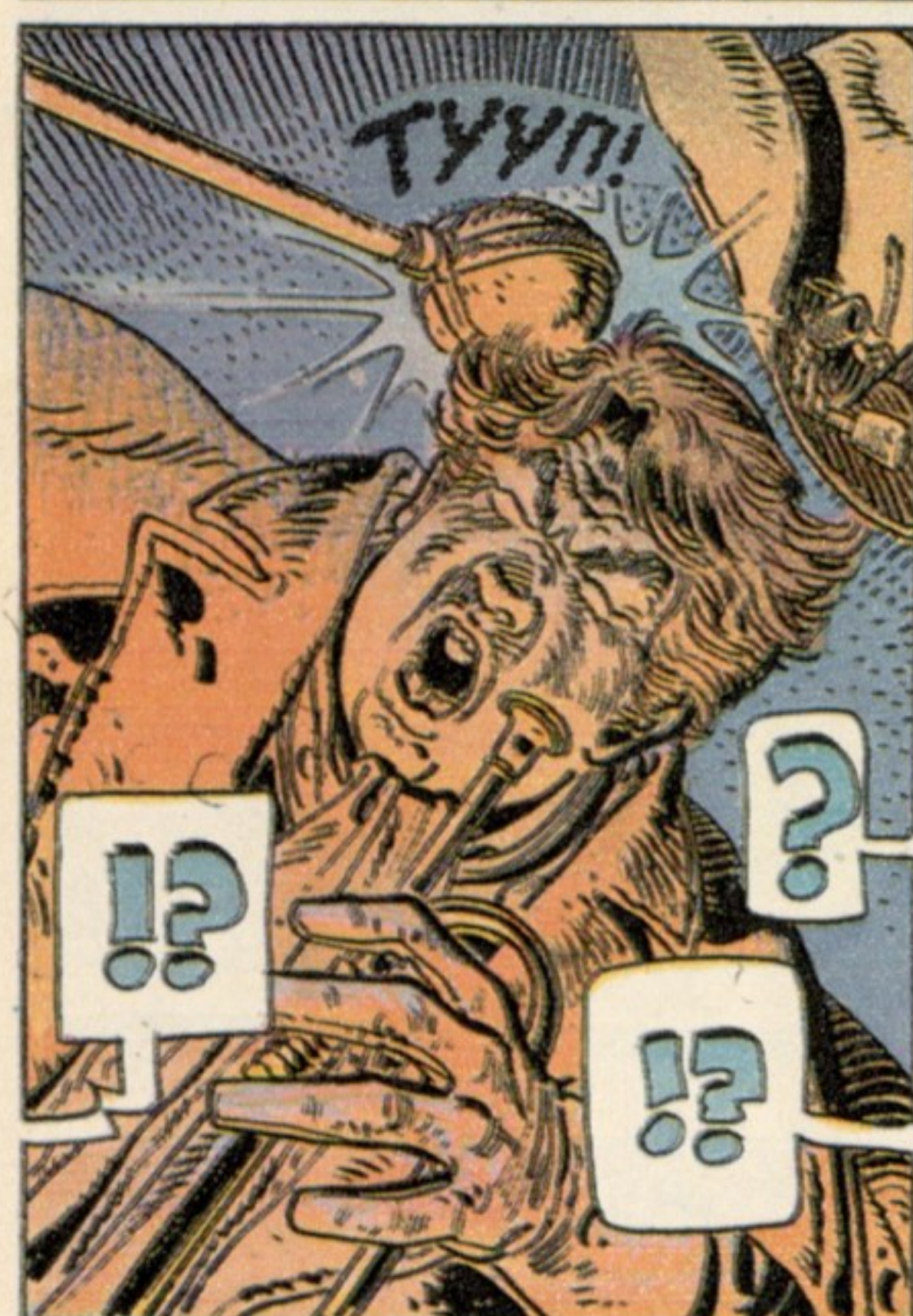
МЕКГРИ!
ОВДЕ СМО
ВЕЋ ПОЛА
САТА!!!

ЦИ-
ЉАЈТЕ
У ВРАТ
ИЛИ
МЕЋУ
ОЧИ!



САД!

ВРЕМЕ
ЈЕ ДА
СЕ
ОГЛА-
СИМ!



ТУУП!



ЈАО!

ТУУП!

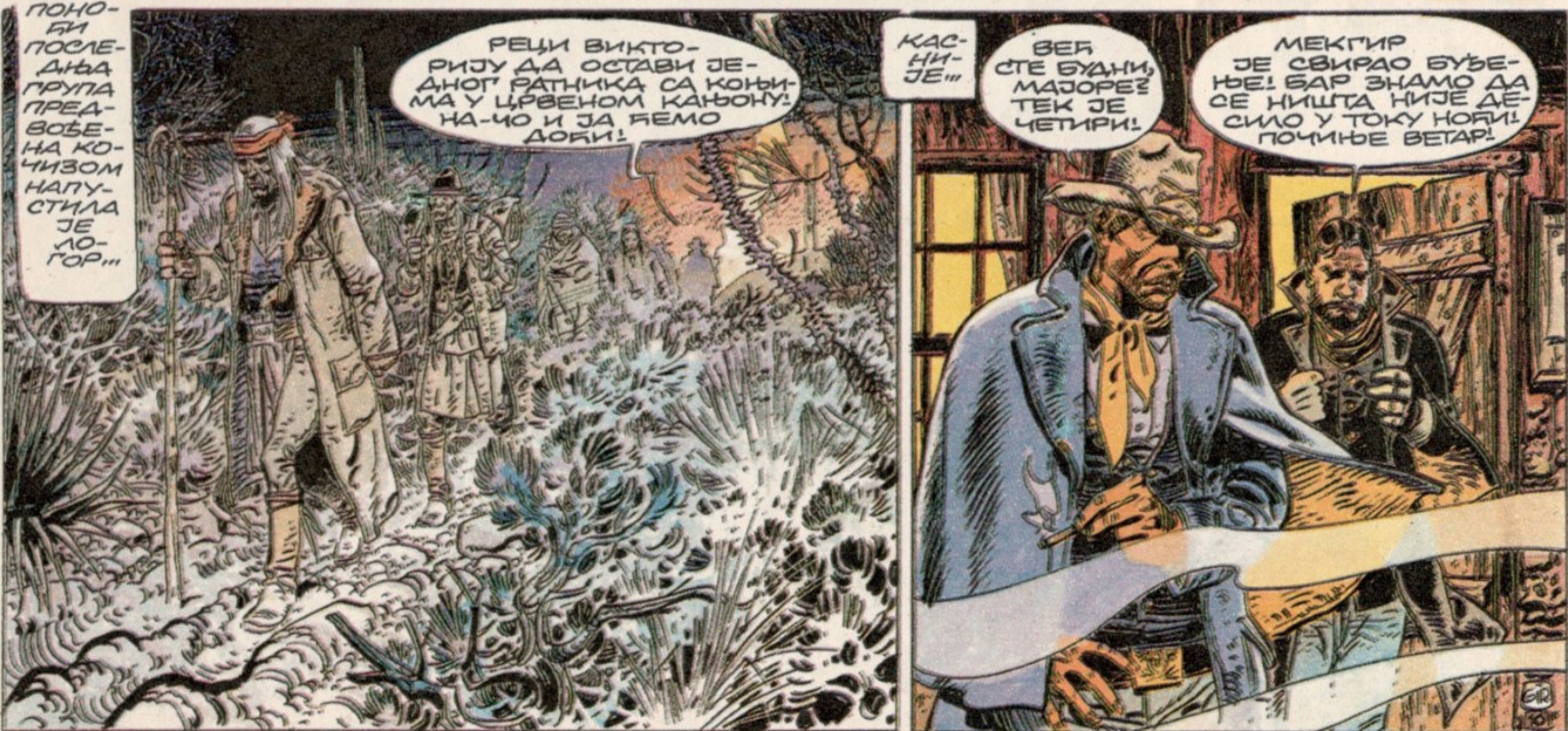
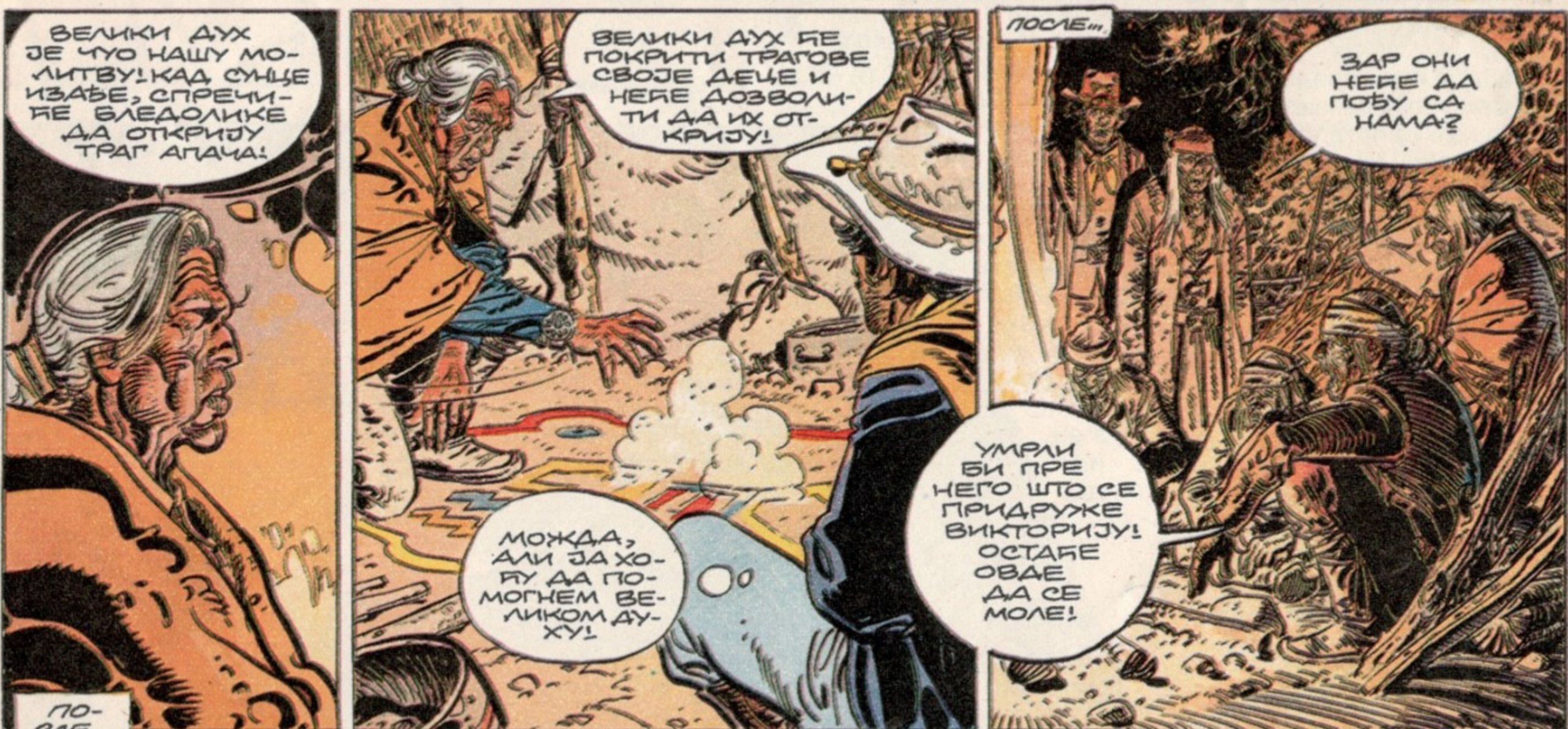
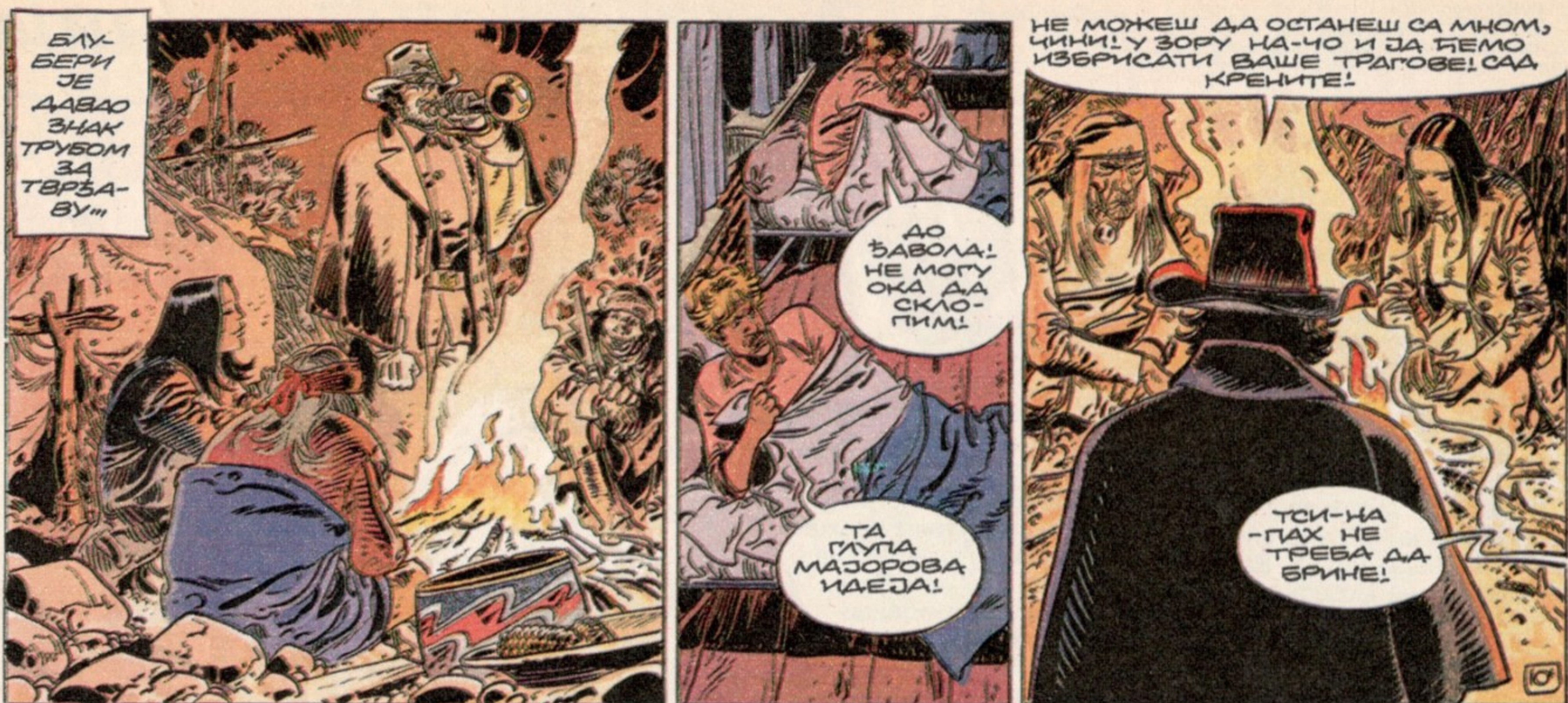
ХЕЈ!

ЈОЈ!

ДУУП!

ТАП!





Случај који у Аустралији још није

Три пута СМ

Неко је украо један мали писаћи сто у коме се налазила кеса с нешто сребрњака и златника. Било је то 1803. године и вредност украденог новца није премашала две стотине ондашњих долара, али је крадљивац – или крадљивци – тешко ранио једног полицијског наредника који га је затекао на делу. Полицајац је сутрадан преминуо.

Сиднејска полиција, озлојеђена због смрти свог колеге, одмах је кренула у потеру за крадљивцем. Кад је налетела на Џозефа Семјуелса, човека који је био на лошем гласу и у чијем је цепу нађено неколико од украдених новчића, одмах га је ухапсила и оптужила за убиство.

Ништа није вредело што се Семјуелс позивао на сведоке који су потврдили да је новац нађен код њега добио на коцки у некој сумњивој коцкарници. Није помогло ни то што су други сведоци тврдили да је у време пљачке и рањавања полицајца Семјуелс био далеко од места несреће и потпуно обамро од пијанства.

Џозеф Семјуелс био је приморан – зна се како – да призна пљачку, али је порекао да је убио полицајца. Суд га је ипак одмах прогласио кривим и осудио на смрт вешањем. Било је то у септембру 1803. године.

Ено убице!

Извесни Ајзек Симондс, осумњичен да је био Семјуелсов саучесник у пљачки и због тога се налазио у затвору, ни на који начин није дозволио да упадне у полицијску клопку и призна своје саучесништво, што је сасвим разумљиво с обзиром на то како је прошао Семјуелс. Учињен је и последњи покушај да се сломи Симондсова упорност: доведен је да присуствује Семјуелсовом вешању.

Стојећи на такозваном „колима смрти“, запрежним ко-

лима без оgrade која су се налазила испод вешала, а постављена су тог јутра, Семјуелс је присутним одржао мали говор. Потврдио је своје, тобоже изнуђено, признање пред полицијом, а касније и пред судом, да је помагао у крађи, али и поновио да није учествовао у убиству полицајца. Без огорчења, сасвим мирно, казао је да се стварни убица налази у окупљеној гомили и да га је полиција довела да присуствује његовом, Семјуелсовом, погубљењу због злочина које је заправо извршио Ајзек Симондс.

тридесет два



ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

заборављен

НА КОЛИМА

РТИ

Ослонац се
измакао испод
ногу осуђеника,
он је један
тренутак висио, а
онда се уже за
вешање прекинуло



При помену свог имена Симондс је почео да виче покушавајући да загуши речи човека на „коlima смрти“. Али, Семјуелс је настављао да описује шта се догодило оптужујући и даље Симондса чије је лице било црвено као крв.

Целат је намакао омчу око Семјуелсовог врата још пре но што је он почео да говори. А док је говорио, кроз гомилу се ширио жамор који је прерастао у заглушну вику. Ипак, јасно се чуо захтев да се Семјуелс ослободи и да се суди Симондсу. Маса људи почела је да се таласа и гура према вешалима у намери да силом ослободи осуђеног на смрт. Да би је спречио у томе, један стражар је оши-нуо коње и кола су се измакла испод ногу осуђеника. Он је један тренутак висио, а онда се уже прекинуло и Семјуелс је пао лицем према земљи.

И други и трећи пут

Стражари су својим телима направили круг око Семјуелса како би спречили гомилу да приђе

све док му целат није поново намакао омчу око врата. Полусвесног Семјуелса поново су попели на кола и поставили га да седне на једно буре јер није био у стању да стоји. Главни судија дао је знак и кола су се поново измакла испод осуђеникових ногу. И док су окупљени, ужаснути, задржавали дах, уже је почело да се одмотава, пуцала је струка по струка, све док Семјуелсове ноге нису додирнуле земљу, таман толико да се не угуши.

Гомила је заурлала:

— Исеците омчу! Пустите га! То је воља Свевишњег!

Али, главни судија није уважаио њихово позивање на божанску вољу. Наредио је целату да Семјуелсу намакне нову омчу око врата и, по трећи пут, осуђеник је на конопцу полетео надоле. Овог пута уже се прекинуло изнад саме његове главе.

Преваре није било

Један стражар олабавио је омчу тако да је Семјуелс могао да дише. Разбеснели судија скочио је на свог коња и одјурио до гувернера области да га извести о невероватном догађају. Гувернер је сместа наредио да се извршење смртне казне одложи.

Семјуелс дуго није могао да схвати шта се с њим догађало. У једном извештају из тог доба пише да је био „збуњен, сметен, растро-

јен и у прво време није могао да схвати срећан преокрет“.

Славољубиви и сујетни главни судија који је настајао да по сваку цену казни кривца, околио се, пошто му је Семјуелс измакао из шака, на стражаре и целата сумњичећи их да су ни намерно оштетили ужад за вешање.

Проверавање је показало да никакве преваре није било. Последње употребљено уже, које се прекинуло као канапчић, било је потпуно ново и проверено неколико пута на тај начин што је спуштано са знатне висине и оптерећено са 180 килограма. Чак и кад су две струке ужета пресечене, она једна преостала издржала је тежину крупног одраслог човека док су се све три истовремено прекинуле кад је Семјуелс висио на ужету.

У судским архивима остало је забележено да је касније за исти злочин било суђено Ајзеку Симондсу и да је због убиства полицајца био обешен.

А шта је било с Џозефом Семјуелсом који је у једном дану три пута био обешен, а ипак је остао жив?

Џозеф се вратио свом лошем друштву и сумњивим пословима. Пијанство, пљачке, туче у којима су чак и ножеви севали, смењивали су се у његовом животу. Поново се нашао у затвору и све је говорило да ће ипак завршити на конопцу, пошто је означен као опасан по друштво.

Последње што се о њему чуло био је извештај да је са групом осуђеника побегао из затвора, да су успели да украду чамац за спасавање с једног брода и да њиме побегну из Њукасла, луке на западној обали Аустралије. Ни он нити иједан од његових саучесника у том подвигу никад касније није виђен ■

К. В.

тридесет три

Илустровао Алекса Гајић



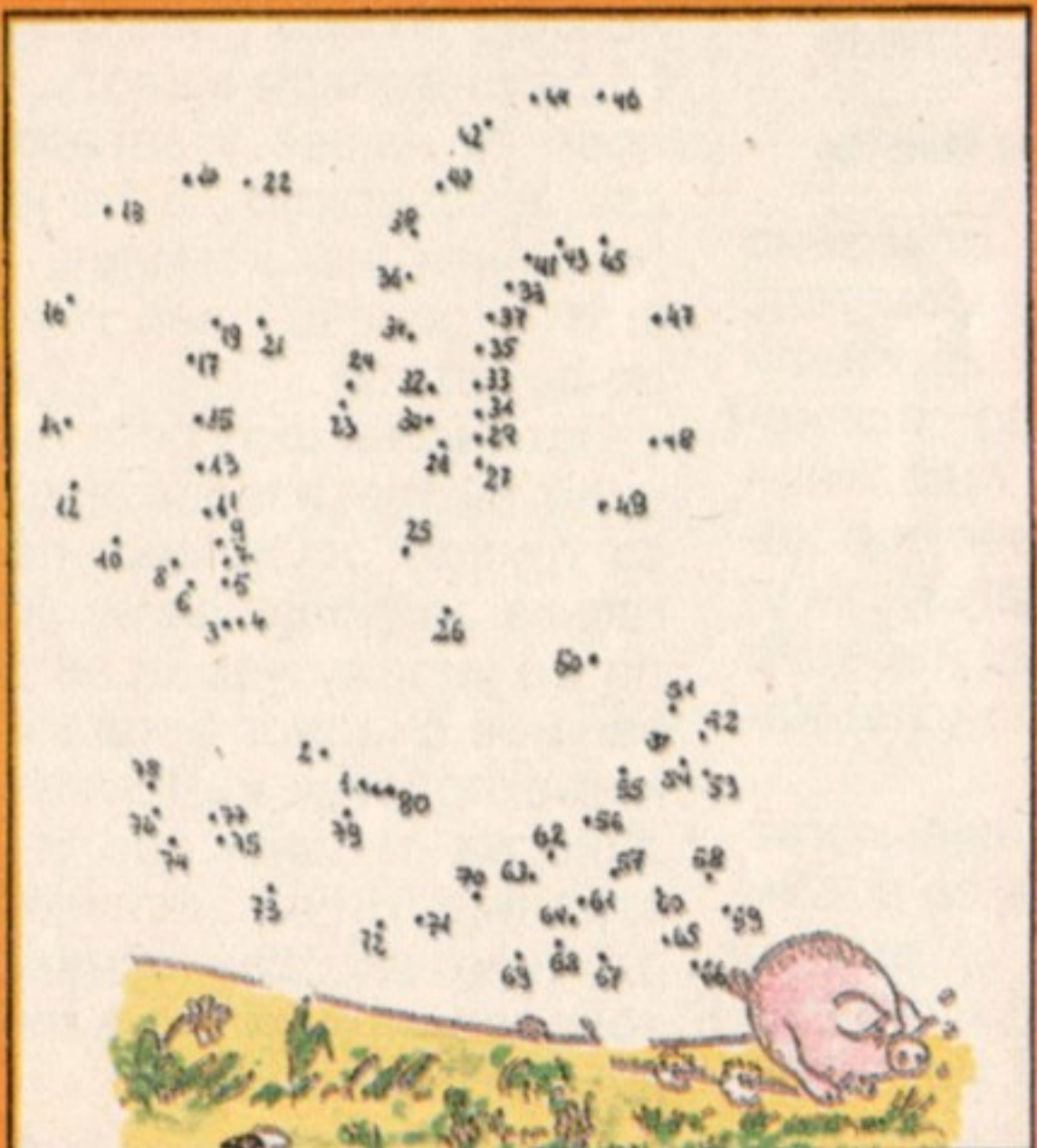
ПОЛИТИЧКИ
ЗАБРАВНИК

ЕНИГМАТИКА



ПОЛТИКНИ ЗЛАВНИК	ЖАБАЦ ИЗ ДРУЖИНЕ СА СЛИКЕ	ОТИЛИЈА ОДМИЛА	СТРУКТУРА	ГУРАТИ, ГОМИЛАТИ БЕЗ РЕДА	ОБИМ	ВРСТА МАЈМУНА	ПОХВАЛНЕ ПЕСМЕ	ВРСТА ЈЕСЕЊЕ СМОКВЕ (мн.)	Ж. ИМЕ, АРСЕНИЈА ВРСТА КОЊСКОГ ХОДА						
ЛИК ИЗ ТВ-СЕРИЈЕ "ВИШЕ ОД ИГРЕ"										ЉИЉАН					
ГАС ЗА УСПА- ВЉИВАЊЕ				ПРИЛИЧНО ДАЛЕКО						КИКИНДА					
РАЗМЕСТИ- ТИ СЕ				ЕКСПЕ- РИМЕНТ								НИТОН			
												КОМПОЗИ- ТОР ФЛОРИМОН			
МЕТАР		СЛИКАР, ДРАГАН МАЛЕШЕ- ВИЋ					УЗВИК УСХИЋЕЊА			ТАКМИЧЕ- ЊЕ У БРЗИНИ					
ПОСЕДО- ВАТИ		МОЛИБДЕН				ПОЗНА- ВАТИ	ИНИЦ. КО- ШАРКАША СЛАВНИЋА			РЕКА У РУМУНИЈИ					
ДЕБЉАТИ, ГОЈИТИ СЕ						ИСТОК				КУРЈАК					
									СТУДЕНТ- СКА КЊИЖИЦА	ДИНАР					

ОД БРОЈА ДО БРОЈА



ИСПУЊАЉКА



Тражене појмове упишите водоравно. У означеним пољима добићете име и презиме глумца са слике.

1. Велебиље, бун; 2. Занатлија који обрађује дрво; 3. Врхунско достигнуће; 4. Певач Ненад Бајић.
БА, БУ, ЈО, КА, КОРД, ЛАР, НЕ, НИ, РЕ, СТО.

Решења се налазе на странама "Мале поште".

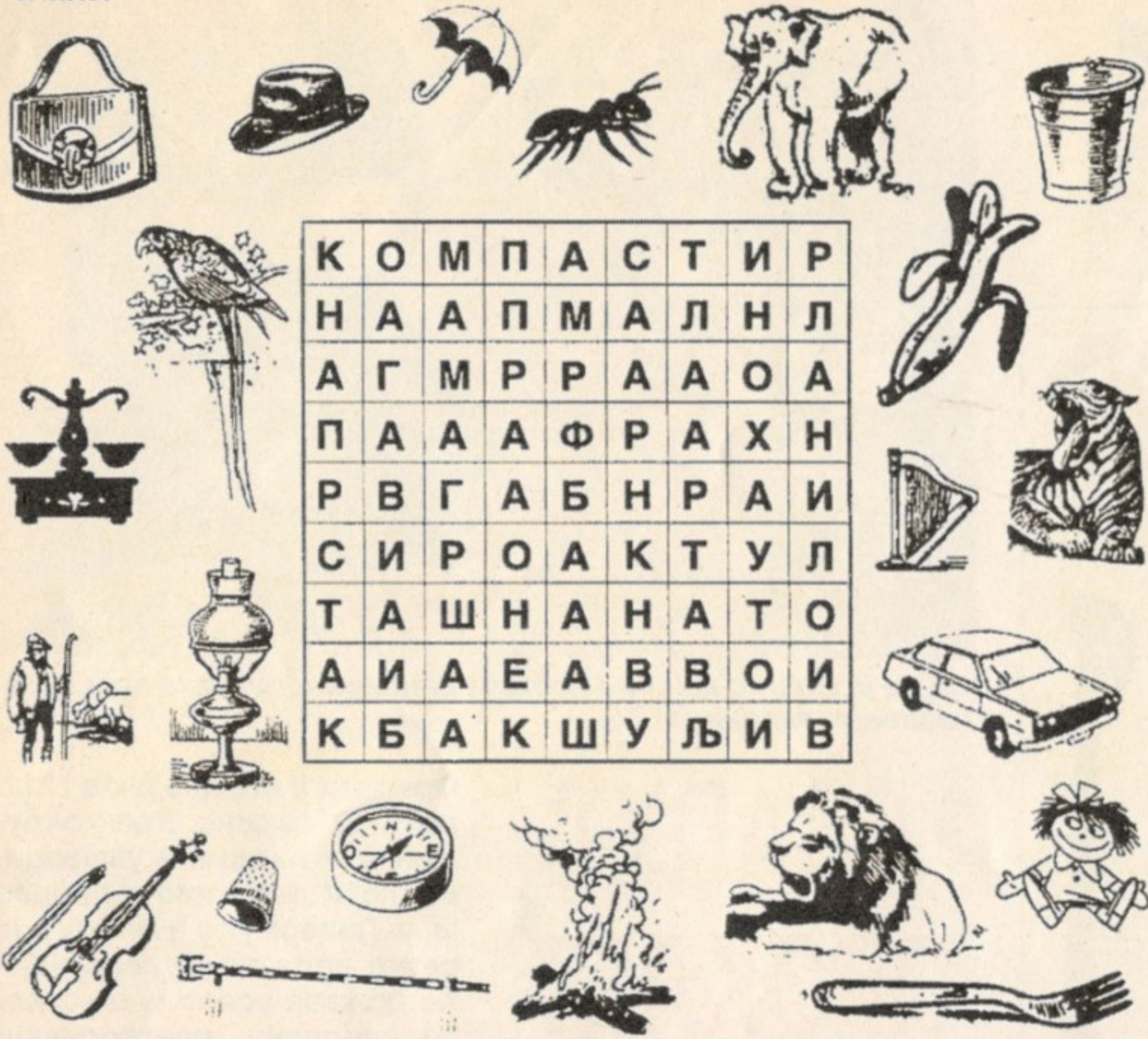
АНАГРАМ

У који град
путује Аца?



ИЛУСТРОВАНА ОСМОСМЕРКА

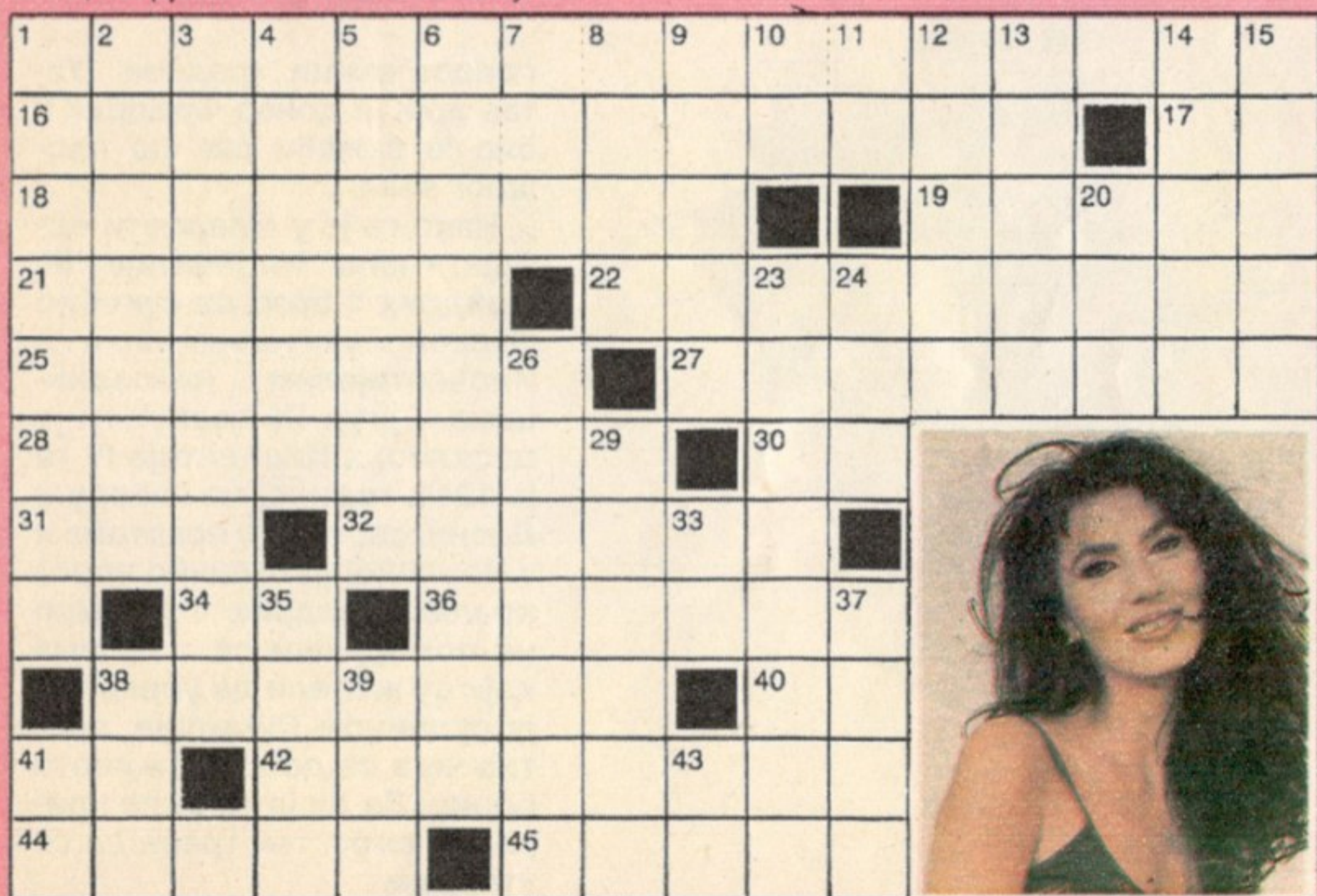
У лику осмосмерке нађите појмове представљене цртежима. Неискоришћена слова, читана редом, дају коначно решење – појам са слике.



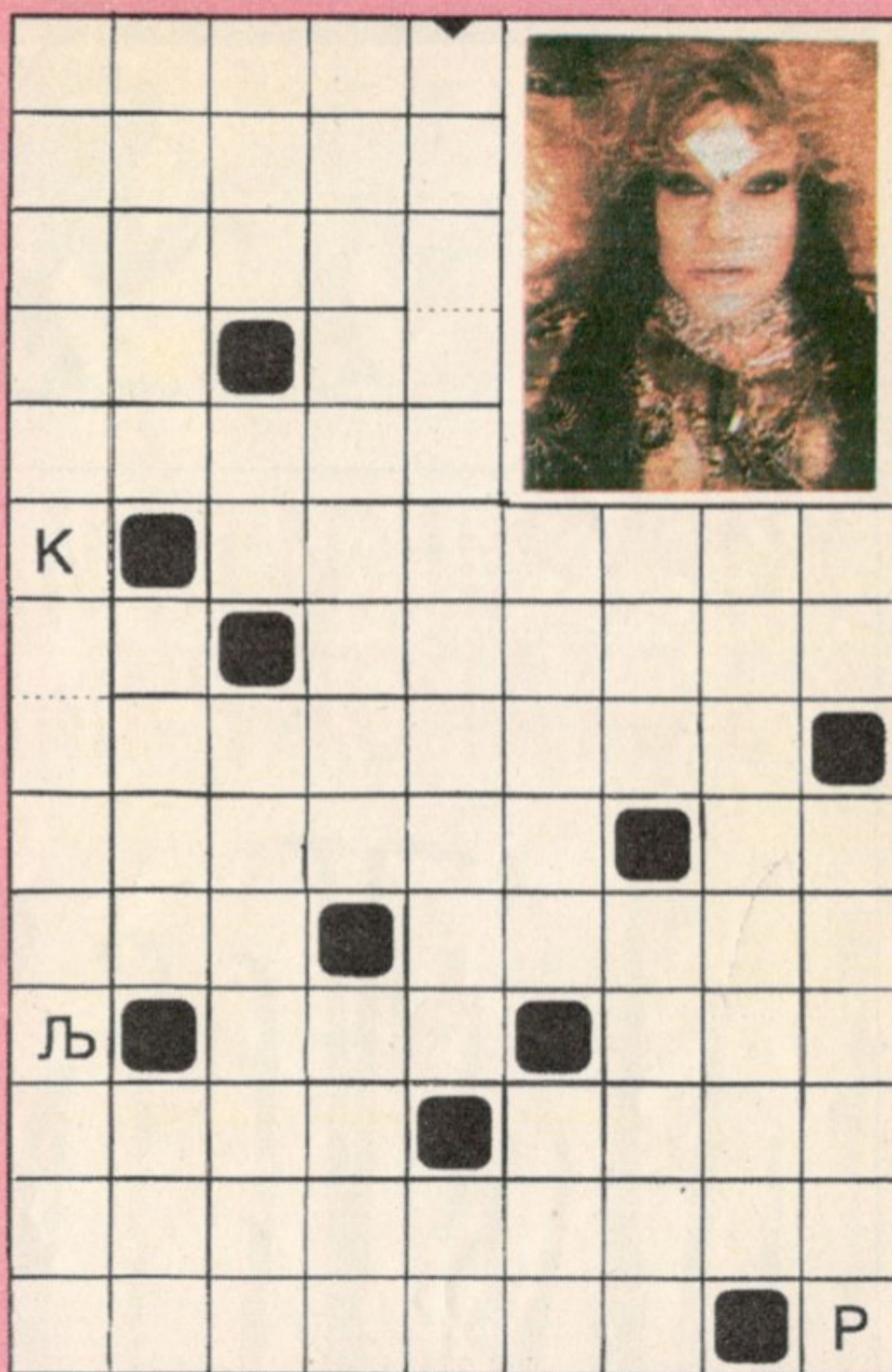
УКРШТЕНИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Оперска певачица са слике; 16. Статуа са грчког острва Милоса; 17. Средиште вртње; 18. Победити болест; 19. Женско име; 21. Карипско море (краће); 22. Аскетски живот; 25. Онако велико; 27. Грчка богиња лова; 28. Индијски еп; 30. Важан зачин; 31. Име бившег боксера Русевског; 32. Минерал са Авале; 34. Иницијали певача Стојнића; 36. Агин посед; 38. Вођа тима; 40. Ауто-ознака Шапца; 41. Иста слова; 42. Илирски покрет; 44. Справа за пресовање; 45. Монаси.

УСПРАВНО: 1. Два повезана корака у кошарци; 2. Ситно изрезано тесто; 3. Сазвезђе северног неба; 4. Борба самосталних одреда; 5. Велико азијско полуострво; 6. Учинити да нешто постане навика; 7. Тип француског аутомобила; 8. Име глумице Парло; 9. Пропелер; 10. Ауто-ознака Лознице; 11. Иницијали глумице Ступице; 12. Врста рибарске мреже (мн.); 13. Надимање; 14. Део нечега; 15. Самоћа; 20. Скандинавски богови; 23. Врста биљке; 24. Гле, ено, ево; 26. Дивљи магарац (мн.); 29. Аминопропионска киселина; 33. Симбол илинијума; 35. Акт; 37. Француски писац, Албер; 38. Ловачки пас; 39. Шумска креда; 41. Јуначки спев; 43. Девето и 18. слово азбуке.



МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА



У смеру стрелице упишите име и презиме сликарке са слике. Укрштеницу решавајте распоређујући речи из пописа ВОДОРАВНО. Усправне појмове добићете комбиновањем.

АД, АМАРО, АНАЛИСТ, АП, АСТ, ВЕСТ, ИВ, ИЊАВАЦ, ИРАН, КРАВА, КРОТИТЕЉ, РАИ, РАИСА, РЕСИЦА, СВАКАКО, ТИ, ТОС, ФРТАЉ, ЦИВИЛИСТИ, ЧИТАВ.

ПИТАЛИЦА



Која је жаба најбоља гатара међу крекетушама?

СПОЈИТЕ ПАР

- | | |
|------------|-------------|
| 1. Ивица | а. Пенелопа |
| 2. Ромео | б. Ева |
| 3. Тристан | в. Еуридика |
| 4. Адам | г. Далила |
| 5. Омер | д. Јулија |
| 6. Тарзан | ђ. Олива |
| 7. Орфеј | е. Марица |
| 8. Самсон | ж. Мерима |
| 9. Попај | з. Џејн |
| 10. Одисеј | и. Изолда |



ХИРУРШКИ ПРИБОР ИЗ СТАРОГ РИМА



Енглески археолози били су збуњени кад су приликом једног ископавања наишли на инструменте неког римског хирурга. Мада старе 1900 година, ове алатке изгледају безмало као операциони прибор који се употребљава данас, с том разликом што су начињене од гвожђа и бакра. У опрему римских лекара спадали су, између осталог (на слици слева надесно): сонда, игле, пинцете, инструмент за отварање рана, куке за вађење крајника, тестера за кости и скалпел.

АРТИЧОКЕ КАО ЛЕК

Људи који воле добро да поједу или да мало више попију добро знају какве их муке чекају, стомак тешко може да „савлада“ вишак хране или алкохола. Ако се испитивања која спроводи група немачких лекара успешно окончају, ускоро ће се, међу већ постојећим, појавити и нови лек за боље варење и отклањање мачура. Наиме, досадашња истраживања показују да цинарин, састојак листова артичоке, помаже да се у јетри лакше разграде масноће и сувишне количине алкохола. Цинарин је добро средство и за снижавање холестерола у крви.

тридесет шест



ДВАПУТ ПРОКЛЕТ

Уместо да отварају саркофаг, научници из Палерма одлучили су да не узнемиравају земне остатке Фридриха II (1194–1250), краља Сицилије, Јерусалима и римско-немачког цара. Кроз пукотине и отворе на саркофагу спустиће мале видео-камере и осталу неопходну опрему која ће им помоћи да утврде од чега је боловао и због чега је умро Фридрих II.

Син немачког цара Хенрика VI и норманске принцезе Констанце Сицилијанске,

Фридрих II владао је од 1212. до 1250. године. Увек окружен уметницима и учењацима, већи део живота провео је у Палерму, у Немачку је ретко одлазио. Од своје мале државе успео је да створи модерну претворивши феудалну управу у чиновничку. На челу државе налази се владар са потпуним овлашћењима, а за савет се обраћао једино сталешкој скупштини, у којој су били



представници градова. Устав који је донео Фридрих II био је важећи све до прошлог века.

Иако га је у младости одгајао папа Иноћентије III, Фридрих II брзо се сукобио са својим учитељем као и са Иноћентијевим наследницима. Гргур IX двапут га је проклео, а Иноћентије IV га је 1245. године, на сабору у Лиону, свргнуо с престола и у Немачкој усталичио новог краља. Фридрих II је умро не помиревши се с папама који су желели да управљају судбином Сицилије, против чега се до краја живота борио. Да ли је то била природна смрт, тек треба да се утврди.

ПОЛИТИЧКИ
ЗАЈАВНИК

ЦИНГИС-КАН, БОРАЦ ЗА ПРИРОДУ

Темуцин, велики војсковођа и оснивач монголске државе, 1206. године изабран је за великог кана, односно – стекао је највишу владарску титулу поставши познат као Цингис-кан (1155–1227). По том имену и памти се у историји. Уз помоћ добре татарско-монголске војске, посебно коњице, с јединицама у којима је било по 10.000 људи, освојио је северну Кину, с Пекингом, потом Отрару, Бухару, Самарканд. Његов син наставио је освајање и заузео Иран, Азербејџан,

Грузију и преко Кавказа продро до Крима где је на реци Калки поразио руске кнезове.

Зна се да је војска Цингис-кана, који је и даље тема многих историјских и књижевних дела, сејала страх, уносила пометњу и за собом остављала пустош. За Цингис-кана било је питање војничке части да покори што веће пространство. Али, нова истраживања Монголског института за екологију доказују да овај чувени владар можда јесте остављао пустош међу покореним становништом, али је водио изузетну бригу о еколошкој равнотежи свих територија које су се нашле под његовом влашћу. Може се, дакле, рећи да је Цингис-кан био претеча данашњих бораца за очување природе јер је издавао строга наређења да се дрвеће сече плански, посебно да се не уништавају дебела која се налазе крај водених путева. Знао је да би, без дрвећа, киша спрала земљу и дошло би до одрона. Институт сматра да је ова политика Цингис-кана спречила исушивање река јер се зна да у Монголији годишње, у просеку, падне око 30 кубних центиметара кише по квадратном метру.

Окрутни војсковођа био је, очигледно, један од првих светских еколога■

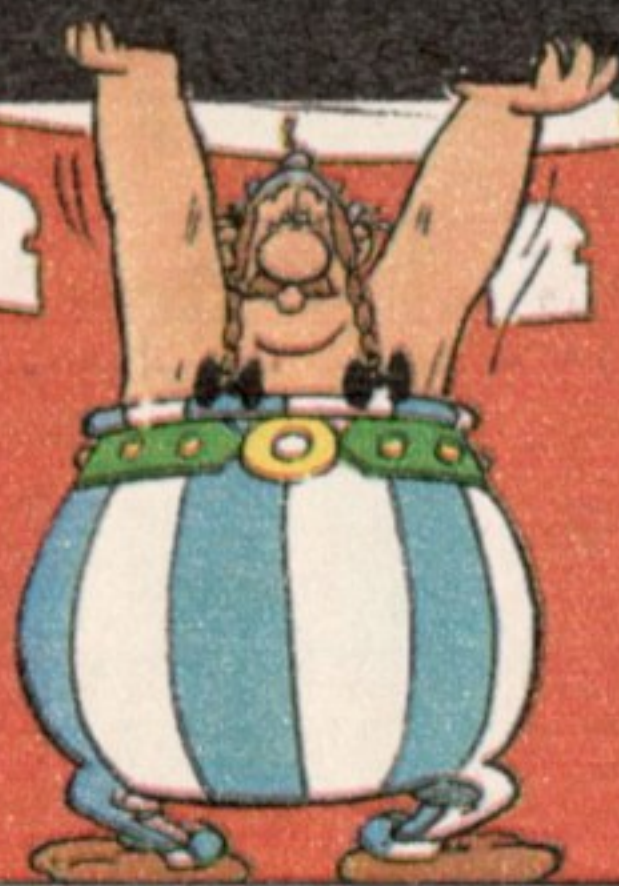
ДСТЕРИЖ
ЈЕ У ПРАВУ:

Једино чега се плаши неустрашива Астериксова дружина, то знају сви који читају овај чувени стрип, јесте да ће им небо пасти на главу. Научници потврђују да њихови страхови нису безразложни.

Ваздушни омотач Земље, састављен од кисеоника, азота, аргона и других гасова, дели се на четири слоја. То су: тропосфера до висине од 17 километара, потом стратосфера до висине од 40 километара, мезосфера која допире 40 до 80 километара у висину, а изнад 80 километара навише простира се термосфера или јоносфера. Тај четврти слој атмосфере, показују мерења, од 1950. године спустио се чак 8000 метара.

– Уколико потраје загревање коме је наша планета изложена – објашњава Мајк Локвуд, професор на Универзитету у Оксфорду – постоји бојазан да нас чека сасвим неизвесна будућност. Промена атмосфере донеће несagleдиве последице■

НЕБО ПАДА



КАКО ИЗБРИСАТИ ИМЕ БОГА?

У јеврејској традицији постоји строго правило: уколико књиге, списи или писма у којима се појављује име Бога из било ког разлога треба да се униште, мора да се води рачуна да се странице на којима се помиње Свевишњи или негде похране – о чему је „Забавник“ писао или уз одговарајући обред, спале. А шта да уради човек који поштује Талмуд кад са компјутерског екрана жели да избрише Божије име?

Пресудио је Моше Шаул Клајн, један од најпознатијих рабина у свету. Свим јеврејским верницима дозвољено је да на свом рачунару притисну команду „дिलит“ (избрисати) и када је име Свевишњег у питању.

– Треба се прилагодити времену у коме живимо – објашњава рабин Клајн. – За вернике је била права мора шта да ураде кад немају куд него да са екрана свог рачунара избришу Божије име. После дугог размишљања и у договору са другим рабинима сагласили смо се да слова на рачунару нису ништа друго него симболи састављени од јединица и нула. А они не могу ни да се чувају нити да се спале■

Илустровао Душан Павлић



УРЕЂУЈЕ
ЈОВА
РАДОВАНОВИЋ

ИЛУСТРОВАО
ДОБРОСАВ
БОБ
ЖИВКОВИЋ

ЈЕДАН КАО НИЈЕДАН

Мој брат је студент прве године права, а ја сам завршио осми разред. Он управо спрема испит из римског права, па ми је недавно рекао да реч „тестис“ на латинском значи сведок. Можете ли да нам објасните, пошто нас двојица то нисмо у стању, зашто сведок и мушка полна жлезда имају исти латински назив.

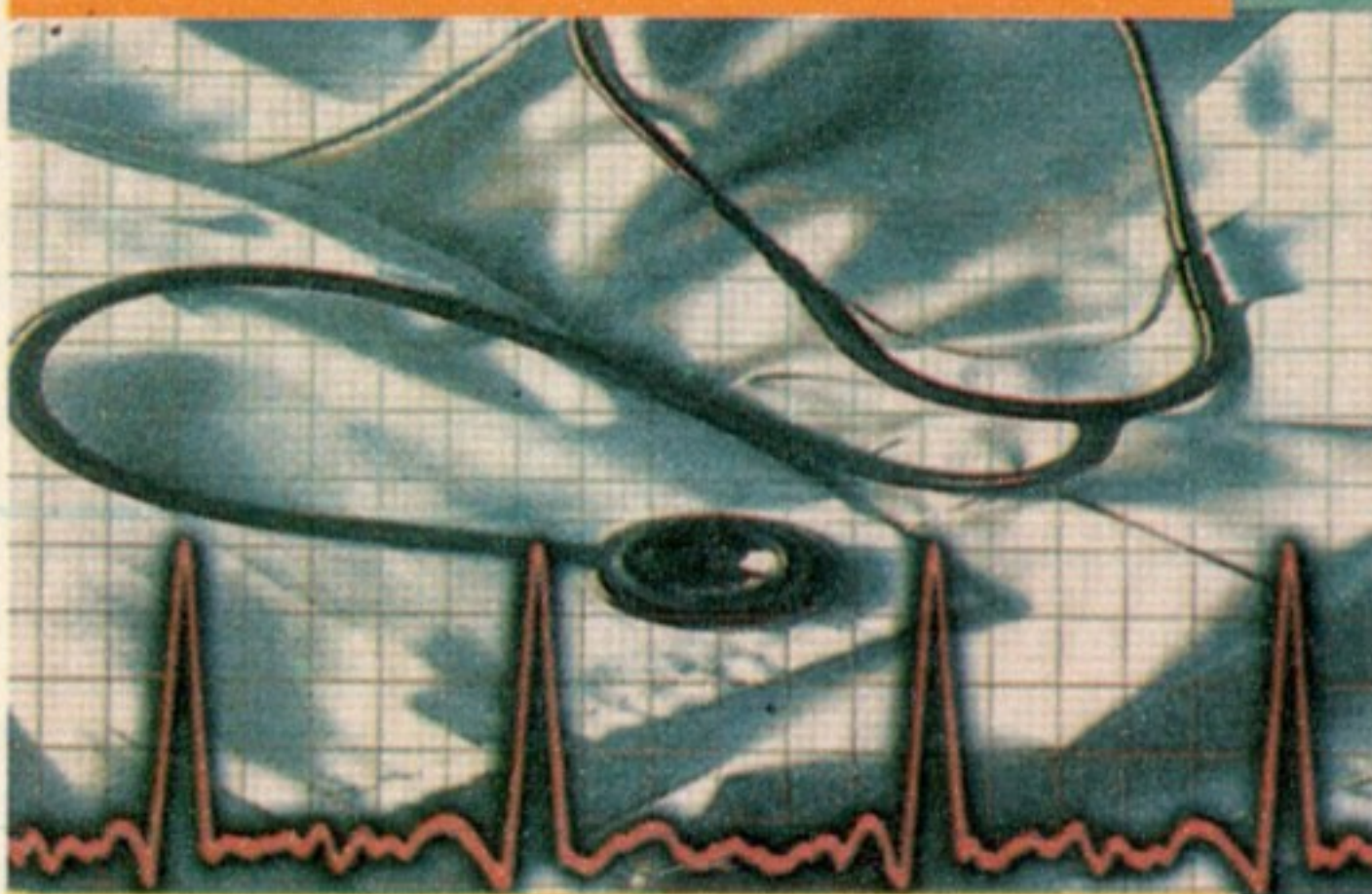
Ј. К.
Барајево

Одговор на твоје питање није тешко дати ако се зна да се латински језик доста користи у природним наукама, као што су биологија и медицина, али и у правној теорији и пракси. А што се истим називом означавају појмови из сасвим различитих области само је доказ да међу њима ипак постоји нека веза.

Пре свега, поуздано се може рећи да су реч „тестис“ раније користили правници него биолози и лекари. Римска правна теорија најпре је тим изразом означила лице чији исказ може да послужи као доказ на суду, па су тек потом исто назване две препонске жлезде, као најпоузданији сведоци мушкости.

Свима који нешто знају о римском приватном праву добро је позната изрека: *Testis unus, testis nullus* (један сведок ко ниједан). Ово правило из староримског правосуђа, по коме су за доказивање неке чињенице била неопходна два сведока, не важи за тестис као сведока мушкости. Јер, доказано је да је само једна полна жлезда сасвим довољна да мушкарцу обезбеди потомство ■

ЗАУСТАВИ СРЦЕ!



Да ли откуцаје срца човек може да подешава по жељи?

МИЛАН
МИЛИЋ
Чачак

Срце, шупаљ мишићни орган у грудној дупљи између плућних крила, истискује крв из леве преткоморе преко главне жиле куцавице – аорте – у артеријски крвоток и даље, по свим крвним судовима тела, а из десне преткоморе шаље у плућа ради прочишћавања односно ослобађања од угљен-диоксида и примања свежег кисеоника.

Пошто непрекидно „пумпа“ крв, срце се стално грчи и опушта и код човека који мирује откуцава 60 до 80 пута у минути. Истраживања показују да на тај устаљени пулс, или било, појединци могу, додуше благо, да утичу. Како је то могуће доказати? Човек се прикључи на апарат који бележи и најмање промене у раду срца и, уколико се сасвим усредсреди на рад овог органа, може да успори или убрза његов рад. Овом врстом вежбе временом утиче на откуцаје свог срца техником која је у медицини позната као „биофидбек“ ■

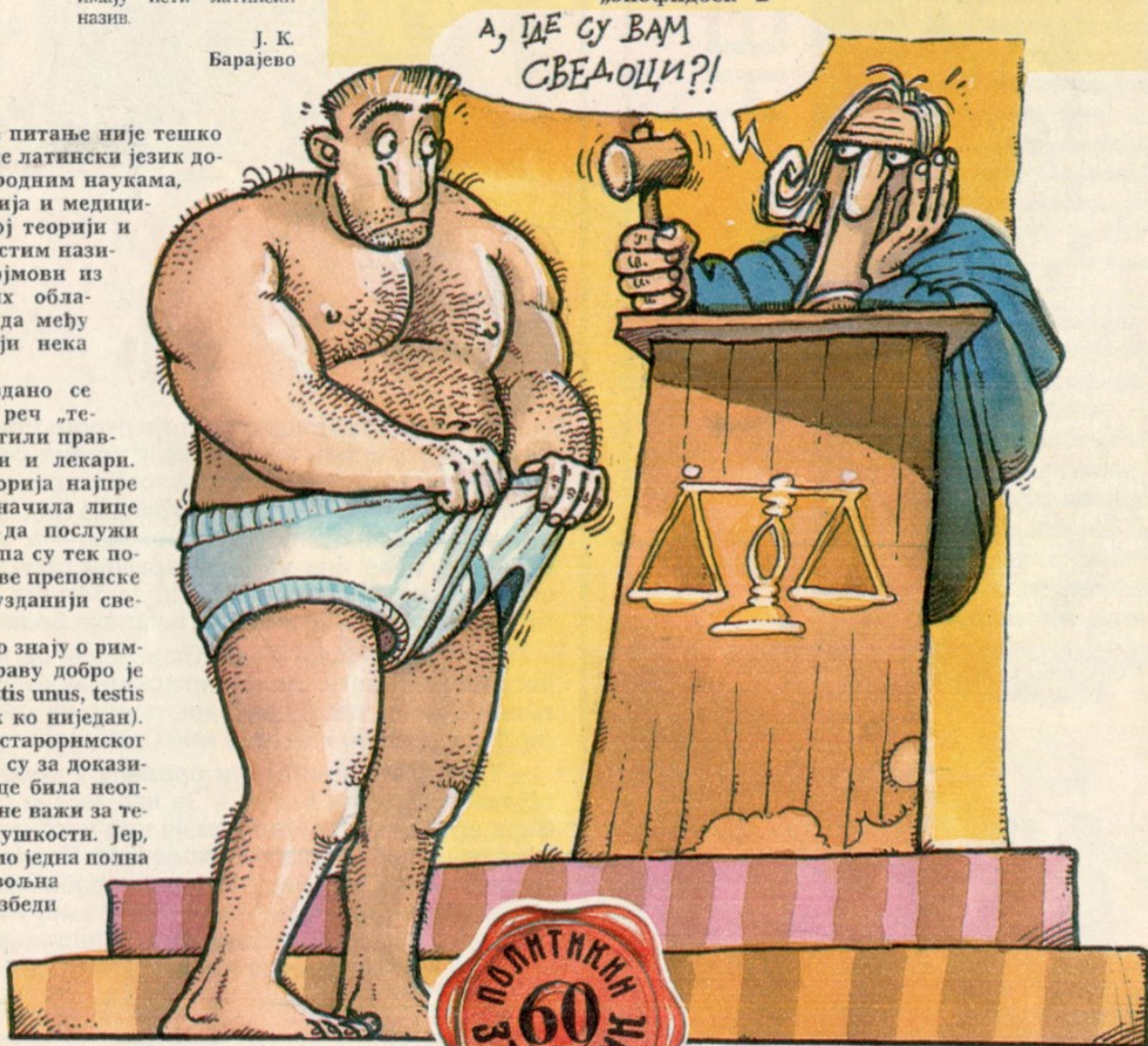


Зашто нам се чини да су готово сви неми филмови некако убрзани?

РАДОЗНАЛИ
„НЕМОФИЛ“
Београд

Познаваоци покретних слика процењују да је готово 80 одсто немих филмова заувек изгубљено или уништено. Од оних који су сачувани, већина заиста делује као да су сувише убрзани, за шта постоји и објашњење. Ми, наиме, немамо прилику да те филмове гледамо на исти начин као публика која је у њима уживала кад су стварани. У данашње време кино-пројектори приказују 24 слике у једној секунди, док је на прелазу у овај век било уобичајено 16 до 18 слика. Пошто се ти стари филмови углавном приказују уз помоћ савремених пројектора, имамо утисак да глумци не ходају него трче.

Постоје и други разлози. Дobar део филмских трака на



ОД ОЛОВА САМО ИМЕ

Недавно сам од другарице, за рођендан, добила неколико заиста лепих оловака. Занима ме откад се користи ова врста писаљки?

САЊА Б. Ваљево

Графитне оловке данашњег облика користе се нешто више од два века. Године 1795. почеле су да се производе оловке од графита помешаног са неким врстама глине. Од тога су прављени штапићи који су затим печени у пећи. Тај начин је основа за производњу и свих данашњих оловака.

Оловка, наравно, не садржи нимало олова него минерал графит који, исто као олово, оставља траг кад се њиме превуче преко хартије. Зато је назван црно олово, па је отуда и дошао наш назив оловка.

У производњи оловака суви самлевени графит меша се са глином и водом. Ако има више глине, оловка је тврђа, а ако преовладава графит – мекша. Та мешавина пропушта се кроз пресу из које излази у облику танке нити. Она се сече на комаде одређене дужине, суши и на крају ставља у велике пећи да се испече.

Када се испеку, графитни штапићи полажу се у каналиће направљене у боровим или кедровим полуткама које се потом залепе. Од тога се исцајају оловке чију површину машина углача и тако им да коначан изглед ■



ЈЕДАН ЈЕЗИК, А ДВА ПИСМА

Да ли је тачно да се у свету само српски језик пише на два, равноправна, писма – ћирилици и латиници?
АНДРИЈА С. Зајечар

Тачно је, али само када је реч о језицима у којима се користи фонетско писмо. Постоје, међутим, још два језика, кинески и јапански, који могу да се пишу на два писма. За ове језике, само у научне сврхе, користи се и латинично писмо. Преносење речи са кинеског писма на латиницу зове се пин-јин, а са јапанског – рамаџи. Дакле, наш језик је јединствен ако се има у виду систем знакова настао на основу одговарајућих гласова. То је случај са свим земљама у свету које користе латиницу, ћирилицу или неки други фонетски алфавет.

Ствари нешто другачије изгледају у погледу такозваног идеографског писма које се примењује у Кини и Јапану. Ово писмо, настало у Кини још у другом миленијуму пре нове ере, данас има око 50 хиљада знакова. Иако је у свакодневној употреби „само“ 5000 тих знакова, Кинези су последњих деценија настојали да писање што више поједноставе и зато је, ето, 1979. године званично прихваћен и латинични алфавет од 26 слова.

Свој стари и нови у Кини: традиционално писмо и ишјаићи и европски начин одевања



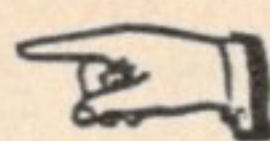
БРЗО, БРЖЕ, НЕМИ ФИЛМ

којима се чувају неми филмови временом је знатно оштећен, па је и то једно од објашњења зашто у тим првим остварењима седме уметности не можемо да уживамо као публика која их је гледала када су тек настајали. Али, некада су редитељи, посебно у комедијама, неке сцене намерно снимали убрзано да би и на тај начин изазвали смех у публици. Дали, рецимо, Чарли Чаплин уопште може да се замисли како спорим покретима окреће свој чувени штап без кога се у филмовима није одвајао? ■



ПОПУЛАРНИ
ЗАБАВНИК



 Јапанци су, као и Корејци и Вијетнамци, писмо преузели од Кинеза, али су много пре њих настојали да га поједноставе. Тако се од идеограма – преузетих у 4. и 5. веку – развило слоговно писмо кана. Поједностављењем кане, у 8. и 9. веку, створено је писмо хирага-

на, а у 12. веку писмо катакана.

Данас је јапанско писмо идеограмско за основу и корен, а слоговно за наставке. Као и кинеско, оно се пише одозго надоле и здесна налево. Поред тога, користи се и латинична транскрипција по такозваном рамаји-систему■

КАКО РАДИ БАРОМЕТАР?

 Знам чему служи барометар, али ми није сасвим јасно како он ради. Зато вас молим да ми то разјасните.

СИМА Ј.
Обреновац

*И у шойломеру,
који свако од
нас има у кући,
налази се жива*

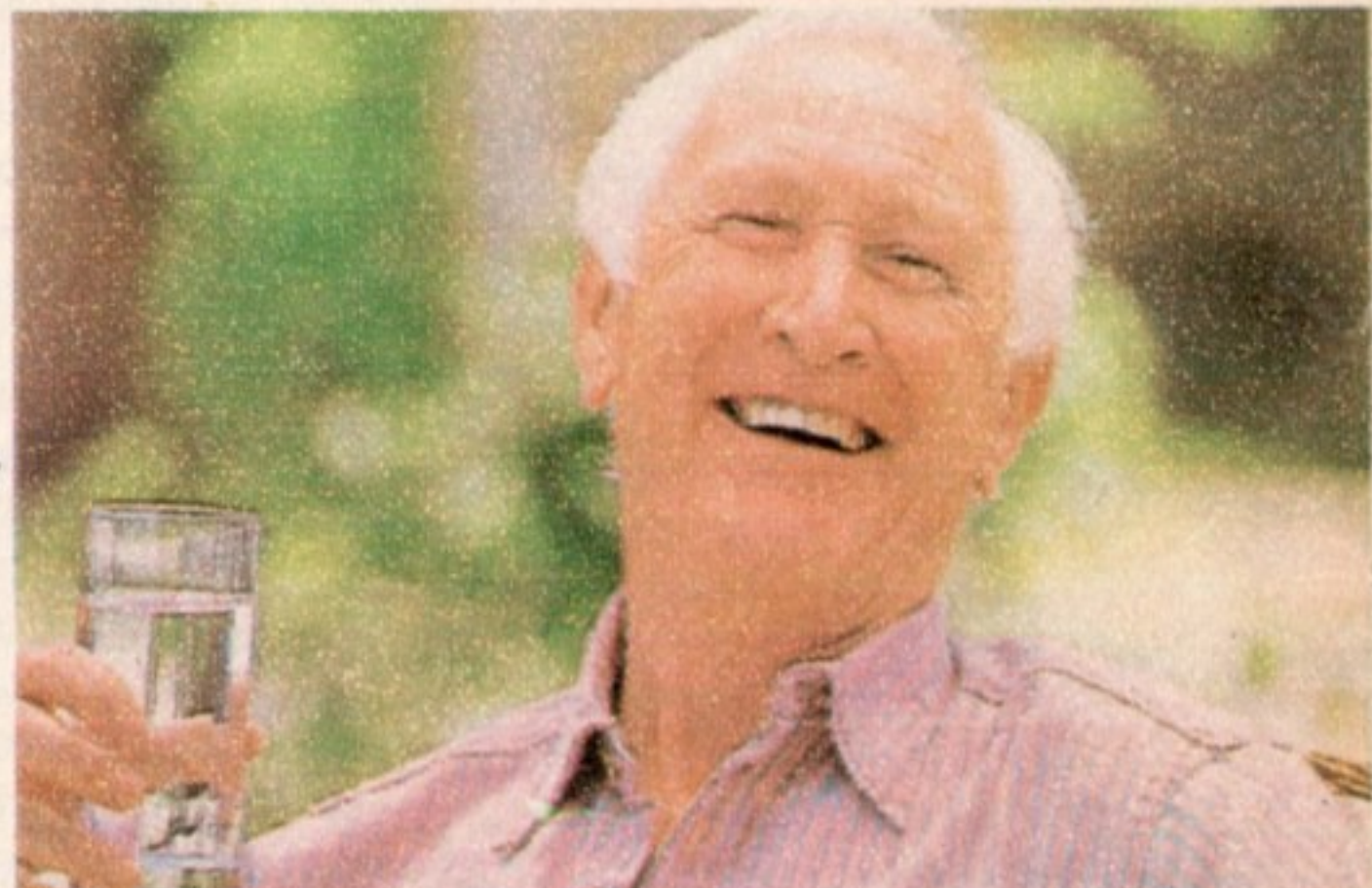


ЗАШТО ОСЕЋАМО ЖЕЂ?



Јасно ми је да у топлим данима чешће осећамо жеђ. Није ми, међутим, познато зашто и како жеднимо.

ЛАЗАР ИЛИЋ
Нови Београд



Барометар је справа која служи за мерење атмосферског притиска. Постоје две врсте тих направа – живин барометар и анероид, који се прави од чврстог материјала. Живин барометар је тачнији па ћемо зато објаснити како он ради.

Основни принцип заснован је на чињеници да ваздух својим притиском тера навише живу у безваздушној цеви. Када се тежина живиног стуба изједначи са ваздушним притиском, жива престане да се пење.

Под нормалним условима, на нивоу мора, та висина живиног стуба износи 760 милиметара. Када ваздушни притисак опадне, снизи се и ниво живе у цеви. То нам наговештава погоршање времена, као што пораст притиска, и успон живе у цеви, најављују лепо време. Размак у коме се диже и спушта жива у барометру, на нивоу мора, налази се између 686 и 788 милиметара.

Ако се питаш зашто се за ове сврхе користи баш жива, одговор је једноставан: зато што је то најтежа течност у природи. Захваљујући том својству живе, може да се користи веома мала стаклена цев. А када би се уместо живе за барометар употребила вода, била би потребна цев висока два метра ■



Многи верују да жеђ настаје као последица сушења уста или грла, али то није тачно. До ове појаве долази из више разлога, као што су нервоза, напоран рад или успорено лучење плувачних жлезда.

ПОЛИТИКА

ДАН ПОЧИЊЕ СА “ПОЛИТИКОМ”

Исто тако, жеђ може да се јави иако је рад пљувачних жлезда, и свих осталих унутрашњих органа, сасвим у реду.

Права истина је у томе да жеђ изазива промена количине соли у крви. У нашој крви, наиме, налазе се одређене количине воде и соли и ако се тај однос поремети у корист соли, осетићемо жеђ. У мозгу постоји центар за жеђ који реагује на одређену количину соли у крви. Ако се та количина измени, центар шаље поруке задњем зиду ждрела. Оне одлазе у мозак и комбиновањем тих осећаја јавља се жеђ ■

ГРЧКИ НОС

За једну моју другарицу кажу да има грчки нос. По чему се све такав нос разликује од осталих и откад се употребљава тај назив?

ЈЕЛЕНА М.
Београд



Савршено извајан нос боја Хермеса, дело вајара Праксипела из четвртог века пре наше ере

Такозвани „грчки нос“ није никаква расна ни антрополошка одлика античких или савремених Грка. То је, у ствари, нос грчких вајаних и сликаних ликова на уметничким делима из 5. и 4. века пре наше ере. Његова основна особина је што му линија лежи у продуженој линији чела. Грчким уметницима тога доба изгледало је да овакав нос даје отмен изглед лицу фигуре, па су стога у овом стилу приказивали ликове богова и јунака.

Посматрајући савремене Грке, неки научници са Запа-



ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА

Скандинавка: Б, сатрап, заповест, РК, глодар, дивно, крш, уламати се, М, акумулати, Рти, д, Оливера Јевтић, рит, ноката, ОП, никотин, брзојави, А, њ, трулост, ар, ММ, дера, крма, пи, со; **Осмосмерка:** вучјак; **Мозгалица:** мувара, гљива; **Рачун:** $5 \times 3 - 6 = 9$, $2 + 3 + 4 = 9$, $1 + 1 + 7 = 9$; **Суседи у азбуци:** астроном, нарезати, Аса, Арен, стварати, постаклити, устава, тост, рерна, Дирер, р, Никлас, к, броф, грешка; **Рибус:** Пада опклада (ада, поп, клада); **Анаграм:** Кипар; **Помицаљка:** јабука, ананас; **Укрштеница:** опасна поља, параф, прстен, микромани, реповати, тономат, еполета, Тино Роси, Милена Дравић, сиљ, исећи се, РИ, Тиве, улар, ива, мишица, сатрап, пањ, Ечиште, аре; **Домино укрштеница:** Паја Патак, аномалија, лав, шакал, икакав, ло, Нано, Икар, др, Лаца, и, ременар, ј, Оњега, апа, Мики Маус, ној, слез, затупкати, а, Амра, од; **Испуњаљка:** Александра Ивошев (сталеж, доксат, Аманда, дворац, гривов, мишеви); **Потираљка:** Талес.
Енигматске стране припрема:
ЕД "Ђорђе Натошевић", Сомбор
Уређује Славко Бован

да покушавали су да развију неодрживу теорију која научно не може да се докаже: да данашњи Грци који немају „грчки нос“ нису потомци античких Хелена, него су пореклом Словени који су доселивши се у јужне балканске области, прихватили грчки језик и обичаје. Наравно да је ова теорија остала без већег одјека у научној јавности јер постоји много више доказа о непрекидном развоју данашњих Грка од античких, него што су овакве претпоставке ■



четрдесет један

ЕКСПРЕС кспресно
онстантно
вакодневно
рофесионално
ационално
нергично
игурно

...са "Политиком експрес",
у новом руху вечерњег листа!

на ствар по закону обавезно означавање имена

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

БРОЈ 2471

YU ISSN 0032-339X

Први број „Политикиног Забавника“ изашао је
28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси
Генерални директор „ПОЛИТИКЕ А.Д.“ Хаџи Драган Антић
Оснивач и издавач „ПОЛИТИКА“ А. Д.
Штампа Штампарија Политике А.Д.
11000 Београд, Македонска 29

Заменик Главној и одговорној уредника Недељка Сташић
Ликовно графички уредник Душан Глушац
Графички уредник стилија Горан Војиновић
Редакција Олга Вукадиновић
Бојана Дожић
Слободанка Делибашић
Мина Илић
Петар Милатовић
Весна Минић
Вито Недељковић
Биљана Орловић
Љубомир Патрновић
Јова Радовановић
Весна Софреновић
Миленко Тодоровић
Бранислава Црномарковић
Техничка редакција Слободанка Вујић
Зоран Петканић
Радоје Савић
Зорица Филиповић

Секретаријат
Дописници „ПОЛИТИКЕ“ из иностранства Дарко Рибникар (Њујорк),
Петар Поповић (Москва),
Жарко Ракић (Франкфурт),
Петар Мићковић (Пекинг)

Редакција „ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК“
Македонска 29
11001 Београд, П. факс 124
Телефони Секретаријат 3224-471
Редакција 3224-483
Техничка редакција 3226-620
центра 3224-191 и 3225-761
претплата 3228-776

Маркетинг агенција Македонска 31/1, тел. 3220-645

Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.
На основу мишљења Републичког секретаријата
за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. 1
1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

1 месец 78,00 дин. 3 месеца 234,00 дин. 6 месеци 468,00 дин.
Претплата на жиро рачун број: 40801-603-2-47280,
уз обавезну назнаку: „ПОЛИТИКА“ А. Д. – ПРЕТ-
ПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Полугодишња/возом: 136 DEM или противвредност
осталих валута. Полугодишња/авионом: I група –
Европа: 216 DEM. II група – Азија – Африка: 231
DEM. III група – Америка – Аустралија: 242 DEM
или противвредност осталих валута.

ПРЕТПЛАТА СЕ ВРШИ ПРЕКО: COM-
MERZBANK AG, FRANKFURT/M, FR GER-
MANY, SWIFT: COBADEFF, на рачун број: /400
8871 196 00 DEM/WEXIM BANK, MOSCOW, RUSS-
IAN FEDERATION, SWIFT: WJSCRUMM, у ко-
рист: /3011228 -025 / 07021747. Код уплате обавезно
навести: „СВРХА ПЛАЋАЊА“ - Претплата на
лист. Копију уплате обавезно послати на факс ++381
11 3228 776 или на адресу: „ПОЛИТИКА“ АД, 11000
Београд, 29. новембра 24/1, Yugoslavia.

• Уплате за ОГЛАС на горе наведени рачун, а
копију уплате на факс:
++381 11 3228 353 или ++381 11 3249 293
Годишњу претплату на лист не примамо.

Интернет адреса: <http://www.politika.co.yu>
Е. пошта: politikin.zabavnik@politika.co.yu

РЕКЛИ

СУ ТРИ СТВАРИ ПОМАЖУ
ДА СЕ ЛАКШЕ
ПОДНЕСУ ЖИВОТНЕ
ТЕГОБЕ:
НАДА, СПАВАЊЕ И
СМЕХ.

Имануел Кант
немачки филозоф
(1724–1804)

ПРИЈАТЕЉА
ЗАИСТА МОЖЕМО ДА
СМАТРАМО
РЕМЕК-ДЕЛОМ
ПРИРОДЕ.

Ралф Валдо Емерсон
амерички филозоф и песник
(1803–1882)

ПАС ЈЕ ОГЛЕДАЛО
ПОРОДИЦЕ У КОЈОЈ ЖИВИ.
КО ЈЕ ЈОШ ВИДЕО
ЖИВАХНОГ ПСА У
МРЗОВОЉНОЈ
ПОРОДИЦИ ИЛИ ТУЖНОГ У
СРЕЋНОЈ?
ЗЛОВОЉНИ ЉУДИ
ИМАЈУ ЗЛОВОЉНЕ ПСЕ,
А ОПАСНИ ЉУДИ
ОПАСНЕ.

Артур Конан Дојл
енглески књижевник
(1859–1930)

КОД ДРУГИХ
ЉУДИ
КУДИМО САМО
ОНЕ МАНЕ
ОД КОЈИХ
НЕМАМО
НИКАКВЕ
КОРИСТИ.

Александар Дима
француски књижевник
(1824–1895)

ЖЕНЕ СУ
УСПЕЛЕ ДА ФИЗИКУ
ПОСТАВЕ НАГЛАВЦЕ:
ШТО СУ ИМ
КРАЋЕ СУКЊИЦЕ,
УТОЛИКО ВИШЕ
ВРУЋИНЕ
ИСИЈАВА ИЗ ЊИХ.



Питер Селерс
енглески глумац
(1925–1980)

И У
КРАЉЕВСКОЈ
КУЋИ
ЧОВЕК
УЧИ
ОНАКО
КАКО
МАЈМУНИ
УЧЕ:
ПОСМАТРАЈУЋИ
РОДИТЕЉЕ.

Принц Чарлс
британски
престолонаследник
(рођен 1948)



ПРЕЦЕЊИВАЊЕ НЕКОГ ЧОВЕКА
МОЖЕ ДА БУДЕ НАЈСКУПЉИ
ОД СВИХ ЛУКСУЗА.

Ханс Арнт
немачки афористичар
(рођен 1911)

КАЈАЊЕ ЈЕ
РАЗУМ КОЈИ
ЈЕ ДОШАО
ПРЕКАСНО.

Ернест Фрајхер фон
Фохтерслебен
аустријски песник
(1806–1849)



МОРАЛ ПОСТОЈИ
КАД ЧОВЕК
ЖИВИ ТАКО
ДА МУ НЕ
ПРИЧИЊАВА
НИКАКВО
ЗАДОВОЉСТВО
ДА ЖИВИ.



Едит Пјаф
француска
шансоњерка
(1915–1963)

МЕЛАНХОЛИЈА
ЈЕ УЖИВАЊЕ
У
ТУГОВАЊУ.

Виктор Иго
француски књижевник
(1802–1885)

ЧОВЕК МОРА
ЖИВЕТИ ДУГО ДА
БИ ПОСТАО ЧОВЕК.

Антоан де Сент
Егзипери
француски књижевник
(1900–1944)

КАД ЧОВЕК
ПРИЗНА
НЕКУ СВОЈУ
ГРЕШКУ,
ВЕРОВАТНО ЈЕ
ПАМЕТНИЈИ
НЕГО ШТО
ЈЕ БИО
КАД ЈЕ ТУ
ГРЕШКУ
ПОЧИНИО.

Роберт Кенеди
амерички државник
(1925–1968)



BY JIM DAVIS

ГАРФИЛД

GARFIELD



GARFIELD

GARFIELD

